



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (1128) 1971 RUGSĖJO - SEPTEMBER 16

• LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Visi mokyklon!

Ir pensininkai? Mokyti, žinoma, niekad nevelu, bet čia ne apie pensininkus norima kalbėti, o apie būsimuosius kandidatus į pensininkus, kurie šiuo metu tėra mokyklinio amžiaus. Ateitis vis didesniu svoriu gula ant mūsų visų sąžinių, nes atsiveria laikai kryžkelės lietuviškajai išeivijai: mokykla arba išnykimas. Gerai žinome, kad ne vien šeštadieninė mokykla lemia, kad šeima gal net svarbesnė, bet lietuviškoj kryžkelėj stovėdami galime abi institucijas jungti į vieną ir vadinti tiesiai mokykla. Jeigu vienas jos sparnas negali tinkamai veikti, papildo kitas. Jei kasdieninė mokykla šlubuoja, ateina pagalbon šeštadieninė ir gali dar daug ką išgelbėti. O kai abu vienetai visai tinkamai atlieka savo uždavinį, susidaro viltinga perspektyva atečiai. Tada baioji dilema būti ar nebūti nustoja gulėti ant mūsų sąžinių ir nuvinta kelias į normalų žmogiškąjį tęstinumą. Dėlto šiuo metu, kai po vasaros atostogų visų akys vėl nukrypsta mokyklos link, nė vienas lietuvis mokins tenelieka nuosaly. Jo pasilikimas už lietuviškos mokyklos ribų reiškia pasilikimą už lietuviškumo ribų. Nė vienas negali teisintis pakankamai išmokęs lietuvių kalbos namie bei sakyti lietuviškoji šeštadienio mokykla jam nereikalinga. Net ir geroje šeimoje vaikai išmoka tik tai kasdieninės lietuvių kalbos, kuri toli gražu yra nepakankama. Tai yra, galėtume sakyti "Kitchen-Lithuanian", kuriai būtinas yra tobulėjimas.

Šeštadieninė mokykla yra ne tik lietuviško positobulinimo pakopa, teikianti daugiau žinių nei paprastai šeima gali duoti, bet ir jaunųjų bendruomenė, kurioje susidaro lietuviška atmosfera. Bent kartą į savaitę susirenka dešimtys ir šimtai mokinių, kurie kartu su mokytojais sudaro lietuvišką aplinką, nejuokiomis veikiančią vaiko ar jaunuolio sielą. Bendraudami lietuviškoje atmosferoje, jie vienas kitą gaivina, drąsina, tarsi įelektrina. Ne be pagrindo iš tokios nuotaikos atsirado žūkis "Lithuanian Power!" Juk iš tikro lietuviukas, pasijutęs dideliame būryje, jaučia, kad su juo yra šimtai ir tūkstančiai, kad juose glūdi fizinė ir dvasinė jėga, galinti atsispirti visokiam pavojui. Tuo būdu bresta bendruomenės-socialinis lietuvių mokinių jausmas, kuris yra labai reikšmingas atečiai. Visai kitokie yra jaunuoliai, kurie lieka nuosaly ir neina lietuvių mokyklon. Pirmiausia jie tampa vienišais, netenka tos natūralios bendruomenės, kuri sudaro šeštadieninėje mokykloje. Kad jį gali rasti už mokyklos ribų, t.y. gatvėje su amerikiečiais ar kanadiečiais draugais, yra seniai sugriuvęs mitas. Kokia yra gatvės mokykla, visi gerai žinom. O kokio yra gatvės būrio įtaka, taip pat jau seniai aišku. Antra, nuosaly pasilikęs lietuvis mokins, lieka didžiai nusiklaustas visai atečiai. Kai jo draugai, einą šeštadienio mokyklon, pramoksta daugiau lietuvių kalbos, literatūros, istorijos ir tuo būdu pasiruošia platesniam gyvenimui, nuosalusis viso to negauna — jis lieka savotiškas lietuvių elgeta, kuris ateityje galbūt kaltins tėvus, kad tvėrė juos nepastūmėjo geresne linkme.

Bet kaip pastūmėti? Turbūt nėra nė vienos šeimos, kur tėvai neleistų savo vaikams eiti lietuvišką mokyklon. Dauguma tėvų, ne tik leidžia savo vaikams šeštadieninė mokyklon, bet dargi skatina ir sudaro tinkamas sąlygas. Tai džiugus reiškinys. Bet yra tėvų, ir tai nemaža dalis, kurie laikosi pasyviai — nedraudžia savo vaikams eiti lietuvišką mokyklon, bet ir neskatina, nesirūpina sąlygų sudarymu. Vaikai, žinoma, lieka vaikai ir mokyklon nesiveržia. Iki šiol dar nė vienas mokins nelankė mokyklos prieš tėvų valią, nė vienas už tai nenukentėjo. Tėvų pasyvumas užkrečia vaikus ir tuo būdu šie lieka už lietuviškos mokyklos ribų. Tokiais atvejais tėvai yra neabejotinai kalti. Negali būti pasyvu ten, kur yra gyva lietuviškoji sąžinė, kur vaiko ateitis yra didysis šeimos rūpestis. Atitraukti vaiką nuo lietuviškos mokyklos, reiškia atitraukti jį nuo savo tautos (realus pavojus!) ir nuo jo natūralios ateities. Tai perspektyva, kuri turėtų kilti tėvų sąžinėse. Skirtingai ir žymiai sunkesni atvejai yra tie, kur dėl mokyklos įvyksta konfliktas tarp tėvų ir vaikų. Bet ir čia pedagoginės nuovokos turį tėvai randa būdus konfliktui išspręsti ir tuo būdu nutiesti kelius savo vaikų gerovei. Tie būdai yra labai individualūs, tačiau jie visi remiasi tvirtu skatinimu, nepaliekant vaikui vienam spręsti klausimo eiti ar neiti lietuvišką mokyklon, nes jis dar nėra tam kompetentingas. Vaiko kaprizas nėra jokio sprendimas — tai greičiau jo paneigimas. Jeigu būtų paima vienas vaiko norų, tai tektų uždaryti visas mokyklas. Už vaiko paruošimą atečiai yra atsakingi tėvai. Nepaisymas vaiko išmoksimo, lietuviško auklėjimo, yra nepasymas vaiko ateities, kuri anksčiau ar vėliau atsikėsia. Pr. G.

KANADOS IVYKIAI

GALI NETEKTI DARBO 40.000

Nesulaukusi nuolaidų Vašington, premjero P. E. Trudeau vyriausybė į prez. R. Niksono 10% maito papildą reagavo nauju įstatymu — \$80 milijonų finansinė parama toms firmoms, kurių gaminiai parduodami J. A. V. Prekybos ministerio J. L. Pepin federaciniam parlamentui pateiktas įstatymai, kurie pabrėžia, kad pašalpos pagrindinis tikslas yra apsaugoti darbininkus nuo gresiančio atleidimo. Šios pašalpos firmos negalės panaudoti savo nuostoliams dėl sumažėjusio eksporto į JAV padengti. Pašalpa galės gauti tik tos imonės, kurios pernai 20% savo gaminių yra pardavusios JAV rinkoje, ir tai tik tokiu atveju, jeigu joms gresia nedarbas. Prekybos ministerio J. L. Pepin duomenimis, JAV maito 10% papildas trum mėnesiam galėtų atnešti bankrotą maždaug 150 Kanados imonių. Darbo tada netektų apie 40.000 kanadiečių. Pašalpa administruoti bus sudaryta speciali tarnyba, kurios 7 narius paskirs federacinė vyriausybė.

Sovietų radistas S. Kurdakovas, 20 metų amžiaus, nabėjęs iš žvejybos laivo Britų Kolumbijos pakrantėse. Aštuonias valandas jam teko grumtis su bangomis ir 40 mylių greičio vėju. Kol pagaliau nvyko atolaukti į Moresby salos Tasu kasyklu miestelį. Imigracijos pareigūnams jis pareiškė savo nusivylimą sovietine sistema. Pabėgimui S. Kurdakovas

vas ruošėsi jau keletą metų, bet lig šiol neturėjo progos. Jis yra kilęs iš Sibiro. Kaip laivo radistas, už pusės metų darbą gaudavo nepilnus 500 rublių. Premjero P. E. Trudeau pranešimu, spalio 18 d. Kanadon atvyks sovietų premjeras A. Kosyginas. Savaitę trukšiančios viešnagės planai neskelbiami saugumo sumetimais, tačiau spėjama, kad iš Otavos A. Kosyginas lankysis Montrealyje, Toronte, Vankuveryje, prerių provincijose ir galbūt Kanados šiaurėje. Didžiausią rūpestį sudaro jo apsauga, nes A. Kosyginas pageidauja susitikti ne tik su vyriausybės atstovais, bet ir eiliniams kanadiečiams. Staigus atsiliepimas į P. E. Trudeau kvietimą, matyt, turi tikslą pabrėžti Maskvoje pasirašytą Sovietų Sąjungos ir Kanados bendradarbiavimo sutartį. Galimas dalykas, A. Kosyginui rūpi ir premjero P. E. Trudeau pradėtas flirtas su komunistine Kinija. Jo kelionė Kanadon gali būti diplomatinė atsvara Otavos ir Pekingo suartėjimui. Daug kas spėja, jog A. Kosyginas iš Otavos užsuks į Vašingtoną, bet šie gandai jau yra paneigti. A. Kosygin viešnagė bus oirmasis sovietų premiero vizitas Kanadoje. Lie šiol Kanada susilaukdavo tik ministrų.

Valstybinė Canadian National Railways geležinkelio bendrovė nuo spalio 2 d. atsiims 25% kelionės bilietus 65 metų amžiaus



Kanados lietuaitė ir latvaitė, pasidžiaugusios vasaros atostogomis ir šventėmis, grįžta prie studijų

Tautinių grupių kongresas

Ontario vyriausybė oficialiai paskelbė organizuojanti tautinių grupių kongresą

Visoje S. Amerikoje tautinių grupių klausimas pastaraisiais metais suaktyvėjo. Jų menu ir aplamai įnašų į bendrąjį krašto gyvenimą pradėjo domėtis ne tik plačioji visuomenė, bet ir vyriausybės. JAV-se jau įsteigtas etninės kultūros centras, kuriame aktyviai dalyvauja ir lietuviai. Panašius planų turi ir federacinė Kanados vyriausybė, jau teikia finansinę paramą kai kuriems atvejais tautinių grupių jaunimo vienetams. Sudarant Kanados provincinės vyriausybės — Manitobos, Albertos, Ontario. Bene mažiausiai susidomėjimo ta sritimi rodo pajūrio provincijos, kur mažiau tėra atėivių, ir Kvebekas, kur vyrauja sulaukusiem penininkam. Norintys pasinaudoti šia privilegija geležinkelio kasose turi įsigyti už \$3 asmens tapatybės kortelę, kuriai gauti pakanka betkio oficialaus dokumento su gimimo data ar Toronto TTC susiekimo bendrovės paso, pensininkams duodančio teisę naudotis miesto susisiekimo priemonėmis už pusę kainos. Kelionės geležinkeliu atpigimas negalios penktadieniais, šeštadieniais ir tuo laiku, kai CNR turi perdaug keleivių. Už visus priedus geležinkelioje pensininkai turės mokėti reguliarių papildų. Kelionė iš Toronto į Montreali pensininkams kainuos \$7.80 (reguliari kaina — \$10.40), į Winnipegą — \$20.20 (r. k. \$27), į Vankuverį — \$39.75 (r. k. \$53).

Atostogų Britanijon išvykęs buvęs premjeras J. Diefenbakeris yra atsidūręs Wrexham ligoninėje. Nors jam buvo padaryta kardiograma, oficialiai skelbiama, kad jį ištiko nė širdies priepuolis, bet vidurių sutrikimas — rausta žaizdelė dvilikapirštės žarnosje. J. Diefenbakeris ruošiasi švesti savo 76-tąjį gimtadienį. Gydytojų nuomone, veterano politiko gyvybė nėra pavojui.

Ontario Sturgeon Falls gimnazijoje prancūzų kilmės studentai pradėjo streiką, reikalaudami atskiros savo mokyklos. Dabartinėje po vienu stogu ir angliu gimnazijoje yra prancūzų ir angliu gimnazijos. Sturgeon Falls turi 7.000 gyventojų, kurių 87% yra prancūzų kilmės. Lie šiol gimnazija rūpinosi vienas vedėjas ir du pavaduotojai. Svetimto vadyba pasiūlė ivesti du vedėjus — prancūziškai ir angliškai gimnazijos daliai. (Nukelta į 7 psl.)

prancūzų-anglų problema. Kanados vakaruose ir Ontario provincijoje pasisakoma už oficialią dvikalbę, bet daugiakultūrę Kanadą. Tai pabrėžė ir neseniai įvykęs tautinių grupių kongresas Albertoje. Ten buvo aiškiai pasisakyta už daugiakultūrę Kanadą, kurios pobūdį ir pateikti visa eilė pageidavimų vyriausybei švietimo, televizijos, radijo, valstybinių tarnybų, teisės ir kitose srityse. Bendras visų pageidavimas — pilna lygybė visose srityse ir sudarymas sąlygų tautinių grupių kultūrinei veiklai. Kiek šis kongresas turės įtakos naujajai konservatorių vyriausybei Alberto provincijoje, dar peranksti spėti. Viena tėra aišku — ji nebegalės ignoruoti kongreso nutarimų.

Ontario provincija

Panašiu keliu pasuko ir Ontario vyriausybė, vadovaujama konservatorių partijos vado W. Daviso ir besirengianti naujiam rinkimam ši rudenį. Š. m. rugsėjo 9 d. premjeras parlamente padarė pareiškimą, liečiantį provincijos tautinių grupių kongresą, kuris įvyks 1972 m. balandžio mėnesį Toronte. Štai jo pareiškimio tekstas.

"Sosto kalboje buvo minėta, kad Ontario vyriausybė organizuos kongresą, apimantį visus kalbinius ir kultūrinius mūsų gyventojų sluoksnius. Paruošiamieji darbai pradėti. Jau galim pranešti visą eilę detalių, susijusių su šiuo kongresu, kuris bus vadinamas "Heritage Ontario" ir įvyks 1972 m. balandžio mėnesį.

Kaip jau buvo minėta Sosto kalboje, kongreso "Heritage Ontario" tikslas bus paskatinti glaudesni ryšį ir sąveiką tarp visų Ontario grupių, tarp šių grupių ir vyriausybės.

Pastovus Ontario vyriausybės principas yra daugiakultūriškumas. Pripažinimas įvairių mūsų gyventojų grupių ir jų reikšmingo įnašo, kuriuos jos praturtina Ontario gyvenimą, buvo daug kartų pabrėžtas. Tai buvo aiškiai pasakyta antrojoje konstitucinėje konferencijoje 1969 metais, kai Ontario vyriausybė pareiškė, "kad Kanada turi būti dvikalbė šalis su daugiakultūriu charakteriu."

Kadangi ontariečiai vis daugiau ir daugiau domisi mūsų kultūrine plėtoje, kongresas "Heritage Ontario" ašims visu provincijos sluoksnių narius, įskai-

tant tuos, kurie vadinami etninėmis grupėmis, Ontario prancūzus, anglosaksus ir indėnus. Kongresas "Heritage Ontario" bus paskata mums visiems susitikti, kartu veikti, pabrėžti dabartinės mūsų visuomenės daugiakultūrinį aspektą, jo reikšmę bei vertę ir ugdyti naują tarpusavio rydienes Ontario sugyvenimą.

Sis kongresas įgalins mus visus geriau suprasti visų Ontario gyventojų viltis bei pageidavimus, liečiančius ateities visuomeninio gyvenimo formas, kuriu siekiam Ontario provincijoje. Dėlto "Heritage Ontario" galės būti bene plačiausios apimties viešo pobūdžio svarstybom, gyvendinamam kultūrinį Kanados charakterį.

Kad visos mūsų visuomenės grupės tikrai galėtų pilnai dalyvauti kongrese, vyriausybė tuo jau pradeda eile pasitarimų visoje Ontario provincijoje, norėdama patirti nuomones įvairių etno-kultūrinių grupių, kaip tas kongresas turėtų būti planuojamas ir vadovaujamas. Taip pat mes sudarysime patariamąjį komitetą vadovauti ir padėti kongreso "Heritage Ontario" ruošės darbuose. Jin bus pakviesta visa eilė iškilų vyrų ir moterų būti patarėjais.

Pareiga organizuoti bei sušaukti "Heritage Ontario" kongresą pavedama provincijos sekretoriaus ir pilietybės departamentui."

Lietuvių galvavimas

Kongreso organizavimu rūpinasi Ontario provincijos sekretorius ir pilietybės ministris J. Yaremko. Jis pirmuosius kontaktus užmezgė su "Tėviškės žiburio" redakcija, kuri jau pateikė kaikiuriuos savo pageidavimus. Kongresu yra susidomėjęsi KLB krašto valdyba, kuri lietuvių pageidavimus bei pasiūlymus galės formuluoti do išsamesniu diskusijai. Derėtų lietuvių dalyvavimą minėtame kongrese apsvairstyti ir KLB krašto tarvba, kuri nosėdžiaus Toronte š. m. spalio 23-24 d.d., nes Ontario provincijoje gyvena daugiau kaip pusė Kanados lietuvių. Į dalyko svarstyma turėtų išsitiuoti visu Ontario lietuvių avylinių valdybos bei paskiri asmenys ir pateikti savo suvestijas. Tuo būdu bendras lietuvių gruvinės memorandumas su konkrečiais pasiūlymais galės būti pateiktas kongreso vadovybei.

Pasaulio įvykiai

PO TREČIO ŠIRDIES PRIEPUOLIO MASKVOS LIGONINĖJ MIRE BUVĘS sovietų kompartijos vadas Nikita Chruščiovas, pašalintas iš valdžios 1964 m. L. Brežnevo, A. Kosygin ir jų šalininkų. N. Chruščiovą turbūt labiausiai išgarsino jo įvykdytas Stalino nuvertinimas ir pasmerkimas kompartijos XX kongrese 1956 m. Nors šis pranešimas buvo padarytas uždareme posėdyje, jo kopijos pasiekė Vakarų pasaulio spaudą. N. Chruščiovas žengė Stalino pramintu keliu ir iki 1957 m. sugebėjo pašalinti visus savo pagrindinius varžovus, nenaudodamas Stalino praktikuoto žudynių metodo. Vienintelė išimtis — KGB viršininko L. Berijos egzekucija, prie kurios nagus yra prikišę ir kiti partiečiai. Malenkovas, Molotovs nebuvo nušauti, bet išsiųsti į Sovietų Sąjungos užkampius nereikšmingoms pareigoms. N. Chruščiovas buvo aiškus sovietinės rusų imperijos šalininkas, tankų vikšrais sutruškinęs vengrų tautos sukilimą 1956 m. Jo užsienio politikoje svarbiausiu įvykiu tenka laikyti Kubos krizę 1962 m. vėlyvą rudenį, kai N. Chruščiovas ten bandė įvežti savo raketas ir buvo priremtas prie sienos prez. J. F. Kennedžio. Atomio karo grėsmėje abu šie vyrai padarė reikšmingas nuolaidas: N. Chruščiovas atsiėmė raketas, o J. F. Kennedy pažadėjo nepulti Kubos. Oficialiai pasmerkęs Stalimą, N. Chruščiovas sutiko išleisti koncentracinių stovyklų žiaurumus vaizduojantį A. Solženitsino romaną "Vieno Ivano Denisovičiaus gyvenimo diena", bet vėliau vėl įvedė griežtą cenzūrą rašytojams ir dailininkams. N. Chruščiovą pražudė perdidelis kukurūzų garbinimas, nepavykę bandymai Kazachstano dirvonus paversti derlinga žeme, neišspręstos ekonominės problemos. Prie jo nuvertimo taipgi prisidėjo sovietų ir kiniečių kompartijų ideologinis lūžis, apsiuokinimas ir Sovietų Sąjungos apjuokinimas Jungtinėse Tautose, kur jis driso nuo kojos nusimautu batu daužyti stalą. Kremliaus augstusius partiečius buvo nugasdinęs ir N. Chruščiovo aiškus polinkis į visišką diktatūrą. Kompartijos centrinis komitetas jį privertė atsistatydinti 1964 m., parūpinęs didoką pensiją, butą Maskvoje ir vasarnamį užmiestyje. Išskirtas iš valdžios ir net viešo gyvenimo, N. Chruščiovas praleido paskutines betikles savo dienas. Jam pavyko susigrąžinti pasaulio dėmesį užsienyje išleistas atsiminimais, nors jų autentiškumas ir šiandien nėra įrodytas. Taip žmogus, kuris kadaise žadėjo palaikyti kapitalistus, dabar pats buvo palaikomas Maskvos kapinėse.

PALEIDO DIPLOMATA

Urugvajaus pagrindininkų tupamųjų organizacija paleido š. m. sausio 8 d. pagrobė Britanijos ambasadorių G. Jacksoną. Jo paleidimas yra siejamas su 111 tupamųjų pabėgimu iš Montevideo kalėjimo. Organizacija dabar skelbia, kad jai ambasadorius pasidarė nereikalingas, kai iš kalėjimo buvo išlaisvinti jo draugai. Daugiau kaip šimto kalinių pabėgimas išsikstu tuneliu kelia rimtą įtarimą, kad šis veiksmas buvo įvykdytas su kalėjimo vadovybės žinia. Galimas dalykas, jų pabėgimui pritarė net ir Urugvajaus prez. J. P. Areco, norėjęs išlaisvinti ambasadorių G. Jacksoną, bet oficialiai negalėjęs paleisti suimtu tupamųjų. Spėjama, jog Britanijos vyriausybė tupamarams slapta yra sumokėjusi jų reikalautą sumą ambasadorių išlaisvinti.

SUTARTI PASIRASIUS

Sovietų Sąjungos, JAV, Britanijos ir Prancūzijos pasirašyta sutartį V. Berlyno klausimu kancleris W. Brandtas sutiko intensyvia diplomatine veikla. Socialistų partijos vadovybės konferencijoje jis pareiškė sieksias santykių sunormalinimo su R. Vokietija. Detalus sutartį išgyvendinti jau antare abiejų Vokietijų valstybės sekretoriai: V. Vokietijos — E. Bahr ir R. Vokietijos — M. Kohl. Jų susitikimo išvakarėse R. Vokietijos policininkai nušovė į V. Berlyno mėninus pabėgti jaunuolį. Šis incidentas įtaigoja, kad pasitarimai nebus lengvi. Praėjusį savaitgalį juos staiga teko nutraukti dėl sutarties teksto skirtingų vertimų. E. Bahr buvo priverstas eiti Bonnon pasitarti su kancleriu W. Brandtu. Pastarasis rugsėjo 16-18 d.d. Jaltos susitikus su L. Brežnevu ir kitais sovietų vadais. Tenka manyti, jis bus raginamas kiek galint greičiau ratifikuoti Maskvos-Bonnon ir Varšuvos-Bonnon

sutartis V. Vokietijos parlamentu.

NESEKMINGAS SUSITIKIMAS

Dvi dienas trukęs Britanijos premjero E. Heath ir Airijos premjero J. Lynch pasitarimas neįsprendė S. Airijos problemų. Jų pasitarimų metu Londonderry mieste žuvo 14 metų mergaitė, atsidūrusi kryžminėje ugnyje tarp britų karių ir katalikų pogrindininkų. Ji yra šimtoji auka pastarųjų dvejų metų laikotarpje. Britanijos premjeras E. Heath rugsėjo 22 d. šaukia specialų parlamento posėdį S. Airijos klausimu. JAV imigracijos įstaiga iš Niujorko gražino Airijon J. Cahill, pogrindinės IRA organizacijos vadą S. Airijoje. Dubline jis buvo suimtas, bet po 10 valandų vėl paleistas. Jis žadėjo grįžti S. Airijon ir siekti jos vyriausybės nuvertimo ginklo jėga bei šio krašto įjungimo į Airijos respubliką. S. Airijos protestantai paskubomis organizuoja savo slaptąją armiją, kurią sudarys buvusieji pagaliniai policininkai.

PREZIDENTO KALBA

Jungtiniame kongreso posėdyje prez. R. Niksonas žadėjo nepaprastai trim mėnesiam įvesti kainų ir atlyginimų užšaldymą, kuris turėtų būti užbaigtas š. m. lapkričio 13 d. Tačiau jis neatskleidė ir ateities planų, užsimindamas tik apie pokalbius su pramonės ir unių vadais bei naujas priemones infliacijai pažaboti. Neišryškintas liko ir 10% maito papildas importui, dėl kurio didžiausią triukšmą kelia Kanada bei kiti kraštai. Ar šį papildą pakeis tos naujos priemonės, belieka tik spėti.

SOVIETŲ AGENTAS?

Jau daug metų pasaulio spaudoje kartojami įvairūs spėliojimai apie M. Bormanną, kuris buvo laikomas A. Hitlerio dešiniąja ranka. Vieni skelbia, kad jis žuvo Berlyne, bandydamas prasimuoti pro sovietų linijas, kiti tvirtina, kad jis tebėra gyvas P. Amerikoje. Šiuo atveju tikra sensacija tenka laikyti V. Vokietijos pokarinės žvalgybos buvusio vado gen. R. Gehleno spaudai paruotą atsiminimų knygą. Gen. R. Gehleno teigimu, M. Bormannas buvo sovietų agentas. Iš A. Hitlerio bunkerio Berlyne jis perėjo į sovietų pusę, buvo nuvežtas Sovietų Sąjungon ir čia dirbo patarėju sovietų-vokiečių politiniuose klausimuose, kol pagaliau mirė 1969 m. Pasak gen. R. Gehleno, M. Bormanną įtink karinės kontržvalgybos viršininkas admiralas W. Canaris, bet nedrįso sekti dėl jo didelės įtakos A. Hitlerio būstinėje. Adm. W. Canaris buvo pakartas dėl netiesioginio dalyvavimo atentate prieš Hitlerį 1944 m. vasarą. Kad šiame gen. R. Gehleno pareiškime gali būti tiesos, liudija neįtikėtina skubi sovietų reakcija — žinios paneigimas. Susimąstyti verčia ir dabar jau išryškėję sovietų žvalgybos nepaprastai dideli laimėjimai karo metais. Kaikiuriuos agentų gautos žinios greičiausiai turėjo ryšį su A. Hitlerio vyr. būstine, kur visada būdavo M. Bormannas. Jų vertę sumenkino Stalino kvailas nepasitikėjimas agentais.

NEPAVYKO NUSILEIDIMAS

Sovietų įgulos neturintis erdvėlaivis "Luna XVIII", apskridęs aplink mėnulį 54 kartus bandė nusileisti, bet sudužo, atsimušęs į mėnulio kalnus. Šis nesėkmė liudija, kad tokiems erdvėlaiviams visdėlio reikia įgulos ir patyrusio astronauto rankos, kaip jau kelis kartus yra irodė amerikiečiai. Erdvėlaivis "Luna XVIII" greičiausiai turėjo tikslą nugabenti mėnulini patobulintą automatinio vėžimo "lunochodo" versiją, aprūpiną naujais instrumentais.

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368-6813

LIETUVIŲ KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS

Rugpjūčio 25–26 dienomis Tėvų marijonų mokyklos namuose Marianapoly įvyko metinis Amerikos Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės seimas, kuris pasižymėjo dalyvių gausumu ir darbotovėmis turtingumu.

Pirmosios dienos programa buvo pradėta 10 v. r. atliekant įprastus atidarymo formalumus. Seimui pirmininkauti buvo pakviestas kun. dr. Titas Narbutas ir kun. Kazimieras Pugevičius, sekretoriauti — kun. Justinas Seketonaitis ir kun. Vytautas Bitinas. Išklaušyta žodžių bei raštu pareikšti sveikinimai, apygardos atstovų ir organizacijų dvasios vadų pranešimai.

Etninės grupės

Popiet buvo įdomi kun. Kazimiero Pugevičiaus paskaita "Etninių grupių suaktyvėjimas Amerikoje ir jo reikšmė lietuviams". Prelegentas yra išjūngęs i etninę grupių organizuotą gelbėjimo veiklą, kuri atmeta įprastinį "melting pot" šūki ir rūpinasi, kad tautybės nebūtų engiamos, kad išvengtų psichologinių sukrėtimų bei sąžinės nerimo. Šios rūšies studijų centrui valdžios esą paskirti 20 milijonų dol. Tautinės tarybos turinčios sudaryti grupių veiklos gaires ir centrui siūlyti konkrečius planus. Taip esą turi daryti ir lietuviai. Pirmiausia, visi turėtų įsirašyti šios organizacijos narius; supažindinti savo apylinkės lietuvius su šio centro veikla ir organizuotai pateikti savo veiklos planą. Tada galėtų tikėtis ir finansinės paramos iš šiam centrui valdžios skiriamų pinigų. Lietuviams šiame centre atstovauja kun. K. Pugevičius ir Richard Krickus. Labai svarbus ir lietuviams palankus esąs centro narys programos direktorius mons. Geno Baroni.

Jaunimo veikla

Tema "Organizuota veikla su lietuvių jaunimu" kalbėjo dr. J. Stukas, stud. J. Oniūnas ir stud. E. Girdauskas. Pirmasis trumpai nusiėmė vyčių veiklą ir reikalą drąsiai dirbti tautos labui, su pasididžiavimu vartoti savo gimtąją kalbą.

Jurgis Oniūnas Studentų Ateitininkų Sąjungos vardu nusiėmė studentų ateitininkų veiklą, Eugenijus Girdauskas — moksleivių atkūrimą. Abu pasiūlydavo gausiai lankyti vasaros stovyklų — studijų stovyklomis Dainavoj ir Neringoj. Abu pabrėžė, kad narių skaičius esąs išpuolingas, veiklos kokybė augsta. Po Vatikano II santarybos ateitininkai yra reikalingi dar daugiau lietuvių dvasiškios pagalbos. Seimo dalyviai gerėjosi pranešimų ugningą dvasia ir dailia lietuvių kalba.

Rinkimai

Išklaušyta KV centro valdybos pranešimų: kun. V. Zakaro — sekretoriaus, kun. dr. Z. Smilgos — išdininko ir kun. V. Martinkaus — revizijos komisijos pirmininko. Po neperilgo, bet jautraus nuomonėn pasikeitimo, pasiūlymų ir prašymų senoji valdyba sutiko palikti sekančiai dvejų metų kadencijai. Kviečiant ir vienbalsiai pritarė, kun. Albertas Contons-Kontautas sutiko būti KV pirminku vietoj mirusio kun. J. Jutkevičiaus.

Kun. dr. Z. Smilga skaitė paskaitą "Komunistų įtaka augstesnėse mokyklose", ją pailiustruodamas gausia šia tema parašytų knygų parodėle.

Vakarienes metu buvo pagerbtas vietas (Norwich) vyskupas V. Hines, kuris seimą pasveikino ir su dėkingumu prisiminė jo vyskupijoj dirbančius lietuvių kunigus.

Kitos paskaitos

Po vakarienes išklaušyta kun. dr. Antano Paskaus aktuali paskaita "Dabarties kunigo krizė", kuri susilaukė nemažai klausimų bei pastabų.
Kun. dr. V. Kazlauskas skaitė kruopščiai paruoštą paskaitą "Bažnyčios padėtis Lietuvoje". Jis čia palietė bažnyčių uždarymą Lietuvoje ir ten keliamas bylas dėl religijos mokymo vyskupui Vincentui Sladkevičiui ir keliems kunigams. Mūsų balsas čia sutrūko komunistų užmačias ir padeda kaltinamiesiems — bolševikai privengia balso iš užsienio. Paskaitininkas palietė ir ortodoksų didvyriškas kancias už savo tikėjimą. Diena užbaigta filmu "Lietuvių kopčios šventinimas Romoje".

Mišiolas ir šalpa

Ketvirtadienio rytą buvo koncertuota Mišios už mirusius konfratrus. Dienos programa pradėta vysk. V. Brizgio pranešimu "Mišiolio parengimo reikalai". Padisutavus priimtas pasiūlymas, kad dabartinė lietuviškos mišiolio leidimo dvejukė — mons. V. Balčiūnas ir kun. V. Zakaras parengtų ir dalimis spausdintų taip reikalingą mišiolėlį. 1973 m. pavasarį jis turėtų būti baigtas ir pasaukleičiu naudojamas. Didysis altoriaus mišiolas ir Sv. Rašto skaitymo knyga yra ruošiami specialios komisijos.

Vysk. V. Brizgys kalbėjo katalikų šalpos fondo steigimo reikalu. Gerokai pasigincyta, ar gaudamos lėšos naudotinos tuojau, t. y. dabarties religiniams lietuvių reikalams, ar taupytioms Lietuvos religinio gyvenimo atstatymui, kai tai bus galima. Galutinai palikta aukotojų valiai. Religinė šalpa turėtų būti vykdoma ir toliau, o susidariusio didesnio fondo nušimčiai irgi būtų panaudojami dabarties religiniam reikalams.

Simpoziumas

Suorganizuotas simpoziumas tema "Kaip atvesti žmones į bažnyčias ir kaip verstis mažajam kunigų skaičiui?" Vadovaujant kun. Pr. Geiščiūnui, pasisakė keturi kalbėtojai. Kun. dr. J. Grabys palietė bendrąsias priežastis, dėl kurių žmonės šiame krašte atitolio nuo Bažnyčios. Kun. dr. M. Cyvas kalbėjo apie lietuvių komparacijom charakteringas nuo Bažnyčios atitolimo priežastis. Klausimai, kaip žmones grąžinti į Bažnyčią, nagrinėjo kun. K. Pugevičius, pabrėždamas religijos pilnesnio mokymo ir tinkamesnio parapijinio dalykų tvarkymo svarbą, ypač įjungiant lietuvių pasaukleičius. Praktiškus pasiūlymus — kaip verstis mažajam lietuvių kunigų skaičiui, išdėstė kun. Pr. Geiščiūnas. Dėl ankstyvesnės darbotovės punktu ilgojo užtesimo simpoziumui pritrūko laiko. Tad jis ir buvo baigtas pasitenkinant tik viena kita pastaba.

Po to skubiai eita prie komisijų paruoštų klausimų bei sumanytų. Nutarta sveikinti kard. J. Deardan ir lietuvių vyskopus — Deksnį, Salatką ir Marcinkų.

Seimas baigtas pietumis, kuriu metu pagerbti Kunigų Vienybės suaktyvininkai: prel. P. Juras, mons. J. Končius ir kt.

M. Č.

Lietuviai ir žydai Lietuvoje

J. LAISVUZIS

Nors žymi žydų dalis bendradarbiavo su sovietiniu Lietuvos okupantu 1940–1941 m., lietuviai giliai užjautė žydų tautą dėl jos tragedijos, ištikusios 1940–1945 m.

Pokario metais nesunku buvo kiekvienam įvaigsniam lietuviui pastebėti, kad žydų bei rusų skaičius kompartijos ir KGB gretose žymiai didesnis, negu lietuvių. Ar gali lietuviai likti abejingas tokiem reiškiniam?

Yra ir kitų rodiklių, kurie, lietuvių akimis stebint, rodo žydų nenaudai. Žviltgerkimis Lietuvoje augstasios mokyklos: Vilniaus valstybinis universitetas, Kauno Politechnikos institutas ir kt. Visur rasime studentų grupes, kuriom rusų kalba skaitomos paskaitos bei atliekami praktiniai užsiėmimai, seminare ir kt.

Tų grupių klausytojai arba nemoka lietuvių kalbos, arba nenori lietuvių kalba paskaitų klausyti, pratybų atlikti. Kodėl jie pasirinko rusų kalbą dėstomajai kalba, gyvendami ir studijuodami Lietuvoje? Daugelis atsako į šį klausimą maždaug taip: lietuvių tauta yra maža, techninė-mokslinė literatūra, kuria naudojasi studentai, daugiausia parašyta arba rašoma rusų kalba; perspektyvos gerai mokančiam rusų kalbą žymiai geresnės, negu įprastai vartoti žodžių ir raštu lietuvių kalbą.

Kurios gi tautybės žmonės Lietuvos mokslo įstaigose mokosi grupėse su dėstomąja rusų kalba? Nežinančiam padėties žmogui atrodo, jog rusai. Deja, tai netiesa. Didžiausią tų grupių dalyvių skaičių sudaro žydai. Mat, žydų studentų nuosimtis, pagal žydų gyventojų skaičių Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje, žymiai augstesnis negu rusų. Tikslų tų grupių studentų skaičių pagal tautybę nustatyti neįmanoma, nes, pirma, tokia statistika nevedama, antra, daug

ma žydų studentų, ypač iš mišrių šeimų, norėdami labiau įtikti okupantui, dokumentuose įsirašo rusais. Kaip minėta, mokytojai rusiškose grupėse tikslas yra grynai materialinis — geresnės darbo galimybės įprastai raštu ir žodžiu vartoti rusų kalbą ir lengviau gauti darbą, ypač slapto pobūdžio. Mat, anketose priėmimui į slapta darbą jie pažymi, kad jų gimtoji kalba yra rusų.

Panaši padėtis ne tik Lietuvos augstosiose mokyklose, bet ir vidurinio specialaus mokslo įstaigose (technikumuose) bei rusiškose vidurinėse ir pradinėse mokyklose Lietuvos teritorijoje. Visur vyrauja žydai.

Kyla klausimas, koks yra lietuvių nuostataymas žydų studentų bei mokinių, besimokančių Lietuvoje dėstomąja rusų kalba, atžvilgiu. Atsakymas gana aiškus: toks pat, kaip okupantų ru-

NUKENTĖJUSIEMS VOKIETIJOJE

Daug lietuvių nukentėjo nuo nacinio režimo II D. karo metu, bet nevisi gavo kompensacijas už persekiojimą ir sveikatos nuostojimą. Nukentėjusių tautybių komiteto pirm. K. Odobny (562 Hoefstr., Welbert 58, W. Germany) kviečia skubiai pranešti apie pradėtas bylas, jų rezultatus ir pateikti savo sugestijas. Pranesimus anglų arba vokiečių kalbomis siųsti jam iki š.m. spalio 1 d. Mat, spalio mėnesį Frankfurte įvyks visų nukentėjusių tautybių organizacijų konferencija, kurios tikslas — apginti visų nukentėjusių reikalus. Bus kreipiamasi į V. Vokietijos ir tarptautines įstaigas, kad būtų leista paduoti prašymus ir tiem nukentėjusiems, kurie iki šiol praleido nustatytus terminus ir nepareikšė pretenzijų į

sų vaikų atžilgiu. Kiekvienas, kuris universitete, mokykloje, įstaigoje, darbe ar gatvėje kalba rusiškai, yra laikomas okupanto tikslu — lietuvių tautos rusinimo vykdytoju, nesvarbu kokia jo tautybė: žydas, rusas ar lenkas. Taigi, jei iš Lietuvos žydų šiandien girdėti skundai apie neva lietuvių antisemitines nuotaikas, tai čia kaltė tenka ne lietuvių antisemitizmui, bet žydų polinkii vartoti Lietuvos okupanto kalbą. Nesvarbu, ar Lietuvos gyventojas žydas ar rusas. Jeigu jis kalba rusiškai, Lietuvoje jis laikomas okupanto ramsčiu.

Jei Kanadoje paskutiniu laiku jaučiamas tam tikras žydų ir ukrainiečių suartėjimas kovoję prieš sovietus, tenka apgailestauti, kad jis nevyksta Lietuvoje žydų-lietuvių tarpe.

Lietuvių - žydų suartėjimo Lietuvoj tūl nebus, kol žydai Lietuvoje nesiliaus vartoję okupanto — ruso kalbą.

atlyginimus. Dėlto kviečiami atsilipti visi nukentėjusieji — norima prailginti prašymų padavimo laiką. Smulkiau šiuo reikalu informuoja Socialinio Klubo reik. ved. A. Cepulis (3548 So. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60609, USA. Tel. LA 3-1387 po 6 v.v.). Patarimai teikiami tikti klubo nariams (metinis mokestis — \$1.00).

Be to, pranešama, kad pagal naują V. Vokietijos įstatymą (Reparations-schaden Gesetz) nuo š. m. sausio 1 d. vokiečių kilmės asmenis iš Lietuvos ir kitų kraštų atlyginama už nusto-tą turtą ir kitus nuostolius. Išdirbė atitinkamą laiką Vokietijoje ir gavę JAV pilietybę, pagal abišalę Vokietijos-JAV sutartį, gali prašyti pensijos iš V. Vokietijos vyriausybės.

Socialinio Klubu valdyba

Nesurašyti susitarimai

Pr. N. SAVENAS

Vienos apylinkės laisvės kovos, būdingos ir visai Lietuvai

(Tęsinys iš praejusio nr.)

Ikiuovo desantininkai

Man esant dar Rokiškyje apie Devintines, atsitiktinai vyrai pastebėjo pavakaryje ginkluotus vyrus Želionkos skardžiu. Greit pasikvietė draugus ir aštuonies juos apsupo — po du iš skardelės galų, o kiti iš abiejų šonų. Išakė nepažįstamiems numesti ginklus ir pasiduoti. Nepažįstamieji atsakė mašinistolių pliaupa. Mūsų vyrai taip pat. Vienas iš sovietinių desantininkų norėjo pasistoti ir mesti granatą, galbūt prasikinti išilgai skardelės laisvą kelią, bet tuojau suklupo. Į upelį nusirito ir kitas. Tada trečiasis jų draugas, palei-dęs po kelis šūvius į sužeistus draugus, pats nusišovė. Kauty-nės užtruko vos kelias minutes — mūsų vyrai neišbaigė nė po pilną vokišką mašinistolių apakabą. Smulkiai patikrinę ju drabužius, bet nerado jokių dokumentų, tik ginklus. Visi trys buvo neatpažinti — du aiškūs rusai plačiais veidais, ir vienas galėjo būti panašus į kažkokį Obelių pabėgėlį. Atrodė, kad mūsų vyrai galėjo greit susidoro, nes desantininkai buvo visi skardžiuje — duobėje, o mūsų draugai turėjo geras viršaus priedangas. Nakties metu desantininkų-partizanų kažkur užsakė, o jo kapu vietą net velėnomis uždengė.

Du lenkų šnipai

Tą pačią savaitę netikėtai ikiuovo ir du lenkų šnipai. Mūsų keli vyrai keliavo paslėpę šiek tiek ginklų ir šaudmenų. Duburaidio laukuose, netoli Jagmino dydžios, sutiko vieną neaiškų vyrą. Sustabdė ir paklausė kur jis einas, nes nė vienas keleivio nepažino. Keleivis pasisakė, kad einas į Žirnaių verpyklos, trupu-tį pasivelęs. Jis grįžtas namo ir esąs nuo Skugų. Vyrams buvo neaišku — iš Skugų vienkio ar miško. Keleivis painiojosi, nes jo niekas nepažino ir tokios pavardės ten apylinkė-jė nesigirdėjo. Vyrai buvo vietiniai, todėl vyresnio amžiaus ūkininkas bei kitus nuolatinius gyventojus jie nepažinojo, tai buvo girdėję. Jis nešėsi vilnų sruogų nemažą kamuolį, taigi tik pusiau paruoštas verpimui, bet nesuverttas vilnas. Vienas vyrų kažkaip atpažino kiek anksčiau čia važinėjusį kažkokį vie-nuolį ar kunigą. Trumpai patikrinę jo drabužius, ginklo nerado ir žadėjo paleisti. Vienam kariuomenėje tarnavusiam vyrui parūpo patikrinti šį sruogų vytulą. Paėmė peilį ir nerė į vilnas. Kaž kas viduje buvo. Suėmė tą vyrą, išvyniojo sruogą ir viduje rado dideli sąrašą pavardžių, prie kurių buvo ir dar kitų ženklų. Pavardės buvo lenkiškos rašytos, bet iš šių apylinkių. Nusivedė prie vienos dydžios, rado klojime virvę, surišo jį ir nusivedė į saugų rūši.

Aiškių paukščiai

Išskaičius dokumentus, buvo aiškūs paukščiai. Pas pirmąjį buvo sąrašai, kuriuose suminėti vyrai tebuvo aiškūs lenkiškos nuostataymas. Vieni jų, matyt, buvo tikrieji slaptojos lenkų armijos nariai, nes dalis kaip tik buvo buvę išvykę ilgesniam laikui kažkur prie Ašmenos, kiti — daugiausia vyresnio amžiaus vyrai. Visai atskiras sąrašas buvo aiškių lietuvių, keliolika ir mūsų rezistencijos narių. Pas antrąjį rasta politinės informacijos ir kažkoks sąrašas (ma-ūkininkas bei kitus nuolatinius gyventojus jie nepažinojo, tai buvo girdėję. Jis nešėsi vilnų sruogų nemažą kamuolį, taigi tik pusiau paruoštas verpimui, bet nesuverttas vilnas. Vienas vyrų kažkaip atpažino kiek anksčiau čia važinėjusį kažkokį vie-nuolį ar kunigą. Trumpai patikrinę jo drabužius, ginklo nerado ir žadėjo paleisti. Vienam kariuomenėje tarnavusiam vyrui parūpo patikrinti šį sruogų vytulą. Paėmė peilį ir nerė į vilnas. Kaž kas viduje buvo. Suėmė tą vyrą, išvyniojo sruogą ir viduje rado dideli sąrašą pavardžių, prie kurių buvo ir dar kitų ženklų. Pavardės buvo lenkiškos rašytos, bet iš šių apylinkių. Nusivedė prie vienos dydžios, rado klojime virvę, surišo jį ir nusivedė į saugų rūši.

Mirties bausmė
Antrasis gal nebuvo karininkas, greičiau koks pogrindžio iš-

keptas puskarininkis ar viršila. Pradžioje jis buvo įžultas, kaip ir kiekvienas Vilniaus miesto gatvė didvyris, kuris buvo 24 m. amžiaus, bet pamatęs, kad pateko į Lietuvos rezistencijos karo lauko teismą, staiga susmuko ir ėmė pasakoti kiek žinojo, kas siuntė ir kur ejo ir kokias tikslas. Jis papasakojo, kad atlikęs slapta lenkų armijos apmokymą ir dabar turėjo organizuoti lenkiškojo nusistatymo asmenis Rokiškio aps., o antrasis, taigpi prie Duburaidio sumitas, visai nėra kunigas, bet karininkas. Šis esąs kilęs iš Zarasų aps., bet apie 1927 m. pasitraukęs į Lenkiją. Dabar šis turėjęs mobilizuoti Zarasų aps. lenkus ir kovoti su lietuviams. Mūsų teismo sprendimas buvo trumpas, nes visi penki teisėjai buvo vieningos nuomonės: karininkui leidžiama nusišauti vienu šūviu, o antrasis — sušaudomas. Deja, sprendimą paskelbus reikėjo vykdyti. Tada mūsų vyrų tarpe neatsirado, kuris šautų į beginklį, nors ir priešą. Pasitarę teisėjai sprendimą pakeitė ir ant-rajam leido nusišauti. Jūs prieš prie medžių, padavė po mauzerį su vienu šoviniu ir paliko vykdyti sau teismo spren-dimą. Vėliau juos palaidojo kažkur prie Kudrų miško. Suras-tuosius dokumentus a. a. mjr. Urbanas persuntė į Kauną.

(Bus daugiau)

SUBTILI RUSINIMO PRIEMONĖ

Paėmus skaityti du okupuotos Lietuvos laikraščius "Tiesa" ir "Gimtąjį Kraštą", krinta akin-tai, kad pirmajame rusiškos pavardės mirgėte mirga laikaščio skiltyje, jo antrajame rusiškų pavardžių nematyti. Kodėl taip yra, nesunku atspėti. "Gimtasis Kraštas" yra skirtas užsienio lietuvių mulkiniui, dėlto rusiškos pavardės jame išsijotos, kad Lietuvos išeiviiui atrodytų, jog Lietuvoje gyvena ir dirba tik lietuviai. Tuo tikimasis suvilioti grįžti Lietuvon bent dalį išeiviių ir tokiu būdu susilpninti kovą dėl Lietuvos laisvės užsienyje.

Yra ir kita šio medalio pusė: lietuviai, kurie dėl deportacijų ar susidariusių darbo sąlygų gyvena Rusijoje, Ukrainoje ar kitur, kartais sugalvoja užsisakyti "Gimtąjį Kraštą". Bet pasta-rojo užsakymai Rusijoje, Kazachstane ir kitur nepriimami. Mat, perdaug viliojantis grįžti tėvynėn Lietuvon yra "Gimtojo Krašto" tonas. Lietuviai, išsi-blaškę Sovietų Sąjungoje, grį-dami tėvynėn galėtų sutirštinti tautinį branduolį. Tai prieš-tarauja rusiškojo kolonizmo politi-kai. B. O. L.

PER SPAUDĄ Į LIETUVIUS LAISVĖ, O LAISVĖJE TIKROJI SPAUDA!

P A D Ė K A

Mylimam vyrui ir tėvui HENRIKUI GRIMUI mirus, reiškiamo nuosirdžią padėką gerb. kun. A. Žilinskui, sol. H. Rožaičiui, vargonininkui P. Sturmui, Liet. Bendruomenės pirmininkui J. Karpiui, "Tėvynės Prisiminimų" radio programos vedėjui J. R. Simanavičiui, karsto nešėjams, mieloms šeimininkėms ir padėjėjoms, gimnėms, draugams ir pažįstamiems už moralinę paramą, gėles ir užuojautas, išreiktas asmeniškai ir spaudoje. Taip pat liekame dėkingi visiems apsilankiusiems laidotuvių namuose, bažnyčioje ir dalyvavusiems laidotuviųse.

A. Grimienė, E. Grimas, Z. Paleikienė, G. Povilaitienė, I. Delkuvienė

A + A**Mylimai Mamytei**

Lietuvoje mirus, ilgametę K. L. K. M. Dr-jos narę dukterį M. TUMAITIENĘ, jos vyrą ir šeimą, esančią giliam nuliūdime, nuosirdžiai užjaučiame —

K. L. K. Moterų Dr-jos Hamiltono skyriaus valdyba

Danutei Piliponytei

mirus, jos mamytę ALDONĄ PILIPONIENĘ bei jos šeimą giliai užjaučiame ir linkime ištvermės —

K. Kačiulis B. Kačiulienė

Mylimam Tėveliui

mirus, dukrą LIUDĄ KRAKAUSKIENĘ ir jos šeimą nuosirdžiai užjaučiame —

V. J. Aleknevičiai

Juozui Ambrasui

mirus, jo žmoną KATRIUTĘ, brolių KAZĮ ir sūnėną KAZĮ liūdesio bei skausmo valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdiame —

Mindaugas ir Marytė Šelmiai

Joną Manišką,

jo mylimai ŽMONAI Lietuvoje mirus, nuosirdžiai užjaučia —

Toronto "Varpo" choras

Brangiai ir mylimai žmonai**A + A Leokadijai Norušienei**

mirus, jos vyrą PRANĄ giliai užjaučia ir kartu liūdi —

Gabrielė, Henrikas ir Andrius Chvedukai

ATMETĖ KATALIKŲ REIKALAVIMUS

Provinciniam rinkimams besiruošius naujasis Ontario premjeras ir konservatorių vadas William Davis padarė lemtingą sprendimą katalikiškų gimnazijų rėmimo klausimu. Pagal 1867 m. Britų S. Amerikos įstatymą, kuris iš tikrųjų yra Kanados konstitucija, vyriausybė privalo teikti finansinę paramą atskirai veikiančiom katalikų mokykloms iki VIII skyriaus imtinai. 1964 m. Ontario vyriausybė sutiko parūpinti dalinę paramą IX ir X skyriams. Problema su-daro trys sekantieji skyriai, teisingiau sakant, gimnazijų XI, XII ir XIII klasės. Visas išlaidas čia turi padengti patys katalikų vaikų tėvai ir katalikų institucijos.

Paramos pratęsimą paskutinėm trim katalikų gimnazijų klasėm pažadėjo Ontario NDP socialistų vadas Stephen Lewis ir liberalų vadas Robert Nixon, jeigu jie laimėtų provincinio parlamento rinkimus, kurie bus šį rudenį. Premjeras W. Davis, anksčiau buvęs Ontario švietimo ministru, nepakeitė ligšiolinės pažiūros ir atsisakė teikti finansinę paramą minėtom katalikų gimnazijų klasėm, motyvuodamas gerokai pasenusiu ir jau nudėvėtu argumentu, kad toks žingsnis suskaldytų Ontario švietimo sistemą. Pasak jo, tada paramos reikalautų ir kitos religinės bendruomenės, steig-damos savąsias mokyklas.

Siam premjero W. Davis sprendimui, atrodo, daugiausia įtakos turėjo politinė aritmetika. Ontario provincija tebėra anglosaksų protestantų tvirtovė, išskyrus didžiuosius miestus, kur balansas jau yra pakeitė at-eiviai iš Europos. Nuolaidos katalikams būtų užpykdžiusios anglosaksus, kurie Ontario provincijoje premjerui W. Davis gali duoti daugiau balsų nei ka-

talikai. Moraliniu požiūriu yra teisus katalikų reikalavimas, nes jie, kaip provincijos gyventojai, moka mokesčius, kuriais yra remiamos valdinės gimnazijos ir paskutinės klasės. Kodėl tokiu atveju turi būti atsakyta finan-sinė parama katalikiškom gimnazijom, kai jos vien tik savo egzistencijai Ontario švietimo ministerijai sutaupo labai daug lėšų? Katalikiškų mokyklų pakeltimas valdinėmis pareikalau-tų bilijoninės dolerių sumos.

Kaip atrodo ši problema kitose provincijose? Kvebeke vyriausybė iki paskutinės gimnazijos klasės remia prancūziškas katalikų, angliškias katalikų ir protestantų mokyklas. Newfoundlandine finansinė valdžios parama yra teikiama visom penkių pagrindinių religinių bendrijų mokyklom. Kitose Atlanto provincijose katalikų mokyklos susilaukia finansinės pasipirties tose vietovėse, kur yra didesnis katalikų skaičius. Visas atskiras katalikų remia Saskačevanas ir Alberta. Tik Manitoba ir Britų Kolumbija nepripažįsta finansinės paramos nevaldinėms mokykloms, bet Manitobos vyriausybė jau yra pakeitęs nuomonę.

Ontario premjero W. Davis atsisakymas remti katalikų gimnazijų paskutines tris klases ir abiejų opozicijos vadų priešingą pažadai šią problemą greičiausiai padarys pagrindiniu klausimu sekančiuose rinkimuose. Jei katalikai bus organizuoti ir laikysis savo linijos, premjerui W. Davis gali tekti žemiausias laimėjimas Ontario konservatorių istorijoje, o gal net ir pralaimėjimas, turint galvoje kitose provincijose rinkėjų parodytą polinkii keisti partijas užsėdėjusias vienos partijos vyriausybės. Ji gali išsibėgti tik NDP socialistų ir liberalų neišvengiamas opozicijos suskaldymas į dvi apylyges dalis. V. Kst.

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****IVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RASOMOS MAŠINELĖS**

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Baigėsi vasaros atostogos. Vieni jas praleido prie ežero ar vasarnamiuose, kiti — keliaudami po šį kraštą ar Europą, praplėdami savo akiratį.

Skirtingais keliais pasuko jaunimas: dalis, pagauta šių dienų nuotaikų bei "modernaus" gyvenimo, "ant pirmo" apkelio Kanadą. Dėkui Dievui, tokių skaičių buvo labai nedidelis, nes dauguma mūsų atžalyno neatitolo nuo lietuviško gyvenimo ir savo atostogas praleido ateitininkų, skautų, sportininkų stovyklose ir ekskursijoje į "senąjį žemyną" su tautiniais šokiais, daina ir muzika. Pastarieji susipažino su anapus Atlanto gyvenančių lietuvių jaunimu ir praturtino save Europos kultūriniais lobiais. Tai džiugūs reiškiniai, rekomenduojami net šio krašto vyriausybės papigintais lėktuvų bilietais, studentų pasikeitimais paskirose provincijose bei studijų pagilimumi žymesniuose universitetuose.

Derlius nuimamas rudenį. Kai šio krašto gyventojai dėkos Augščiausiam už Jo visas gėrybes, lietuvių suplausk St. Catharines miestą ir tradicinę Kanados Lietuvių Dieną pasiūlyti mūsų jaunimo derliui, pasigrožėti darbo vaisiais, nes ir šiemetinės šventės centre bus jaunimas — jis čia išpildys meninę dalį, demonstruos miesto gatvėmis, įsiekos simpoziumuose naujų kelių lietuviškai veiklai, lygindamas ją su JAV, Anglijos ir Vokietijos gyvenimu. Reikia tikėtis, kad tie svartymai, sumanymai ir klaidos nepalikis vien tik gražiai skambančiomis rezoliucijom, bet bus pritaikytos Kanados lietuvių gyvenime.

Ryšium su tom pastangom kyla klausimas: ar Kanados lietuvių jaunimas turi užsidaryti kie-

tame kevale, nepajudindamas nė problemų, išskylančių mūsų kaimynų tarpe? Atsakymas būtų — tvirtas ne! Pvz. Kanados lietuvių jaunimas turėtų pasisakyti tautinių šokių šventės ir lietuvių jaunimo kongreso klausimu. Juk nepaslaptis, kad šie du ateinančių metų įvykiai gerokai kertasi: organizatoriai vieni kitiems sako — nelisk į mano daržą, nes tai mano pupos! I du didelius darbo vežimus negali ramiai susėti nedidelė tautininkų grupė. Gal, atvėrus orui, atšals ir karštos nuotaikos. Tad linkime į St. Catharines suvažiuojamam jaunimui sėkmės jų darbuose. Ta proga derėtų St. Catharines miesto, viso Niagaros pusiasalio lietuvių ir Lietuvos vardą pagarsinti spaudoje, radijuje ir televizijoje. Mažesniuose miestuose yra daug lengviau pasiekti vietos spaudos puslapius, televizijos bei radijo žmones.

Kanados Lietuvių Dienos skiriasi nuo mūsų kaimynų rengiamų panašių švenčių. Ten net siauro pobūdžio šventės vadinamos "Lietuvių dienomis", nors pasitenkinama solistais scenoje, tautiniais šokiais ir bendru pasilinksminimu. Tuo tarpu mes, Kanados lietuvių, po septyniolikos metų, Lietuvių Dienos ištatėme ne į komercinius ratus ir davėm jom tautinį, kultūrinį, visuomeninį atspalvį. Dėlto Kanados Lietuvių Diena turi daug didesnę prasmę. Joje vyraujantis vaidmuo tenka jaunimui.

Nors programos atlikėjų tarpe ši kartą beveik nematysime vyresnės kartos atstovų, tačiau jie turi džiaugtis, kad iš jų rankų mūsų trispalvė nešti perėmė jaunimas. Padėkime tad jam savo gausiu dalyvavimu spalio 8—10 dienomis St. Catharines mieste.

IS EUROPOS GRIZUS...

DAINA KERBELYTE

Kaip paprastai, grįžus iš ilgos ir įdomios kelionės, tenka girdėti iš draugų ir pažįstamų: "Kas labiausiai patiko? Kuris miestas gražiausias?"

Kaip atsakyti? Juk šią vasarą praleidau tris savaites, judriais, žavingais savaitės Europoje, užmezgiau neužgesnėjusius nuosirdžius santykius su "senuoju pasauliu", susigvenau su dideliu būriu jaunų lietuvių ir lietuvių. Ir keliaudama taip arti Lietuvos ribų bei prisiminusi įvairias nuomones apie mūsų pavergtą tautą, padariau išvadą: jeigu virš dviejų šimtų jaunosios kartos lietuvių, suvažiuosiu iš visų pasaulio kampų, taip entuziastiškai dainuoją ir skautuoją lietuviškos nuotaikos, tai Lietuvos ateitis nėra tokia beviltiška.

Po daugelio metų svajonių sapnas išsipildė: štai ir Europa! Kilo skirtingi jausmai: netikėjimas — negi aš čia stoviu, kur prieš šimtus metų vaikščiojo karaliai ir imperatoriai? Įdomumas — automobiliai važiuoja klaidinga puse (Britanijoje); džiaugsmas — pamąstys Eifelio bokštą; rūpestis — aš taip toli nuo namų, ar ten viskas tvarkoj?

Diena bėga po dienos, miestas išstipsta į žalias lygumas, miškai staiga baigiasi, jų vietas užima kalnai, kurie atspindė nuo žemės kelia savo snieguotus galvas į saulę, ir vėl ramūs slėniai, tyliai snibždantys ežerai pinasi tarp medinių trobelių, o ten toli katedros bokštai stiebiasi pasirodyti virš kalnų. Vėl kitas kraštas, kitas miestas, kiti žmonės su kitais papročiais, kartais net ir kitas klimatas. Nuo šiltų, malonių Anglijos ir Prancūzijos vakarų į šaltesnį ir šviežesnį Alpių orą, į karštą, tvankią Italijos vasarą, į lietuvių Austrijos augstusime.

Ką labiausiai atsimenu? Gal Londoną vidurnaktį, kai teatrai atveria savo duris ir išleidžia tūkstančius savų megėjų namo ir apšviestų fontanų pilnos aikštės dreba bei mirga šviesų ir še-

šelių žaisme? Gal ramų popietį Paryžiuje, sėdint prie Senos upės arba derantis su menininkais Montmartre spalvingų lietsargių pavėsy? Gal šiltą pavasarį Šveicarijoje, plaukiojant baseine šalia mėlyno ežero, apsupto geliu, medžių ir kalnų? O gal Veneciją, kur iš ryto tie garšūs balandžiai, saldžiai numigę, nusileidžia į savo įprastą vietą prie Sv. Morkaus bazilikos; kur per pietus pavargę turistai išsikirsto į kavines, ir miestai nurišta popiečio "sisters" metu, tik suskambėję bokštų varpai aidi tuščiose, siaurose gatvėse; kur vakare, sėdint gondoloje su draugais — naujais ir senais — lietuviška daina linksmia skamba tamsiosios kanalose.

Tiek prisiminimų, tiek išpuodžių. Pagaliau ir stovykla Vokietijos miškuose, kur Kanados ir JAV vėliavos plevėsavo kartu su Lietuvos, Anglijos, Vokietijos, Šveicarijos ir kitų tautų. Po kelionės laikas pailsėti, susipažinti su dar kitu būriu jaunimo, pasportuoti, padainuoti, pasi juokti kartu.

Tiek tūkstančių mylių skiria mus nuo namų, o trys savaitės prabėgo kaip viena. Jau vėl lėktuve. Žiūrėjau į netikėtai pamatytą kraštą Islandiją. Nusileidžiam ir įbegam į aerodromą pasidairyti. Neuzilgo vėl skrendam, o po mumis Grenlandija su sniego kalnais ir ledynais.

Kelionė dabar yra tik prisiminimas. Lagaminai seniai išskrauti, dovanos išdalintos.

Bet vėl traukia. Tie jautrūs santykiai, taip smagiai užmegzti, pasiliko atmintyje ir širdyje. Norėjusi vėl grįžti, su tais draugais vėl žygiuoti po Paryžiaus alėjas, vėl užtraukti studentų dainas kavinėse, vėl sėdėti prie lauko ir džiaugtis, kad mūsų daug ir kad mes vieningi.

Sekanti stovykla bus ruošiamą Australijoje už poros metų. Tai kraštas, tolimesnis už Europą, bet niekas nenusiminė. Niekas nesakė: "Sudiev!" Atsisveikindami mes sakėme: "Iki pasimatymo!"



Šios torontietės budėjo Kanados parodos lietuvių skyriuje ir demonstravo audimą. Iš kairės: Nijolė Paulauskaitė, Dalia Vaskevičiūtė, Viktorė Vingelytė. Už jų matyti dail. Anastazijos Tamošaitienės kilimai ir kiti audiniai. Nuotr. V. Matulionis



Toronto jaunimo ansamblis "Birbynė", vadovaujamas Dailės Viskontienės, koncertuoja. Jis pakviestas dalyvauti ir š. m. Kanados Lietuvių Dienos programoje spalio 11 d. St. Catharines mieste

Tautybių folklorama Winnipege

Sėkminga įvairių tautybių savaitė, kuri Toronte buvo vadinama karavanu

BR. BUJOKIENE

Folklorama '71 Winnipege truko nuo rugpjūčio 15 iki 21 d. Ji buvo surengta C. Semchysyn iniciatyva. Jis yra Tautybių Meno Tarybos pirmininkas Manitoboje. Festivalį rėmė Manitobos valdžia ir Winnipego miesto savivaldybė.

Buvo pakviestos visos tautybės Manitoboje dalyvauti Folkloramoje, t.y. įrengti savo meno paviljonus. Buvo leista per visą savaitę vakarais tautybių paviljonuose pardavinėti alkoholinius gėrimus, maisto produktus. Taip pat buvo leista pardavinėti įėjimo bilietus (po 25 ct). C. Semchysynas dėka buvo išrūpinti penki keleiviniai autobusai vežioti keleiviams, kurie turi nusipirkti folkloramos pasą už \$1.00.

Folkloramos vadovas sakė, kad šiame festivaliui buvo paskirta \$10.000. Puse šios sumos davė Folk Arts Council; \$5.000 buvo pašalpa iš Manitobos prov. valdžios.

Šiais metais folkloramoje dalyvavo 22 tautinės grupės. Lankytojai buvo labai gausūs. Kai kuriuose paviljonuose tiesiog nebuvo galima prasimušti pro susikimšusius žmones, pvz. pas ukrainiečius, vokiečius, italus, graikus.

Daugumoje paviljonų buvo įrengtos tautinio meno parodos ir rodomos programos vakarais. Beveik visose paviljonuose veikė bufetas pardavinėjamų valgių ir svaiginamų gėrimų. Kai kur buvo parduodami parodos išstatyti rodiniai.

Cia paminėsiu keletą gražių ir gausiau pasirodžiusių tautybių.

Lietuvių paviljonas

Lietuvių paviljonas parodai rodiniai buvo surinkti ir suvežti K. L. Bendruomenės Winnipego apylinkės pirm. Vinco Januškos ir tautininkų. Vietos klebonas kun. J. Bertasius davė Sv. Kazimiero bažnyčios salę ir daug rodinų. Pats parodos įrengimas, sugrupavimas ir išdėstymas buvo skoningai atliktas vienintelio mūsų menininko Eugenijaus Kalasausko. Paroda užėmė maždaug 3/4 visos salės, o pagal vieną sieną buvo eilė stalų ir kėdžių. Tai lankytojams atsistoti ir pasivaikinti. Prie virtuvės durų stovėjo vienas didelis bufetinis stalas, apkrautas namų gamybos valgiais. Čia buvo namie spausito sūrio su kmyonais ir be kmynų, medauninkų ir kitokių pyragėlių. Tiesiog iš virtuvės lankytojai galėjo gauti kugelio su spigūčiais. Kitomis dienomis buvo p. Kleino mėsinėje skaniai pagamintų dešrų, kurios čia pakęptos buvo duodamos su rūgščiais kopūstais. Vyriausia šeimininkė Marija Januškienė maloniai sutikdavo svečius ir juos aptarnaudavo. Ji daug darbo įdėjo, žinoma, ir kitų padėdama. Antroji šeimininkė Elena Januškienė taip pat maloniai aptarnaudavo. Čia pat buvo ir svaiginamų gėrimų baras, kuriuo rūpinosi Stasys Surdokas.

Lietuvių parodoje vyraavo tautinių raštų audiniai ir gintaro išdirbiniai, kurių buvo gana daug ir įvairių. Lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, priiminėjo svečius. Žiūrovų dėmesį traukė E. Kalasausko paveikslai. Jų buvo gana daug. Buvo ir medžio drožinių (kryžiai), baldams takelių, tautiniais raštais siuvinėtų darbų, knygų ir t. t.

Lankytojų buvo gausiau, negu praeitais metais. Jų tarpe matyti žymių — Manitobos muzėjų meno kuratorių. Rinkimuose į grožio karalaites dalyvavo Vida Balčiūnaitė. Lietuvių paviljone pirmomis dienomis grojo plokščių muzika, vėliau vakarais vyko tautinių šokių programa, kurią gražiai atliko jaunimas. Šokiams grojo akordeonu Bronius Mališauskas ir skudučiai — Vidas Januška. Ši tautinių šokių programa įvyko tik Br. Mališausko

dėka, kuris pasiūlė tą projektą, sukvietė šokėjus ir pats šokiams grojo.

Pas ukrainiečius

Jų paviljonas šiais metais buvo daug gražiau sutvarkytas. Iš lauko, prie įėjimo, visa pastogė uždengta šiaudiniu stogu, kaip senovės bakūzė. Prie jos — apšviestas plakatas su folkloramos ir jų sostinės vardu — Kievu. Paroda suskirstyta į kelias patalpas: vienoje — istorinės ir literatūrinės knygos, kitoje — piešiniai paveikslai ir demonstruojamas velykinių kiaušinių darymas, trečioje — stalai, apkrauti valgiais. Vienas jų vaizdavo Kūčių stalą, kitas — Velykų, trečias — dažniau vartojamų valgių patiekalus. Ketvirtyje patalpoje buvo išdėstyti rankdarbiai. Viduryje stovėjo labai gražiai padarytas medis — žydinti obelis. Gretimoje patalpoje grojo muzika, o jaunimas linksminosi. Čia buvo daugybė staliukų, prie kurių buvo gausu lankytojų. Jie gerė ir valgė, patys pasiimdami iš čia pat esančios virtuvės užskaitytus valgius.

Broliai latviai

Jų paviljonas buvo įrengtas toje pačioje mokykloje, kaip ir praeitais metais, ir užėmė tris klases. Vienoje jų — stalais prie įėjimo, kur visiem lankytojams prisigedavo tautiniais ženkliukais iš kaspinėlių. Viduri salės užėmė dalininkės A. Keleris aliejiniais dažais piešti paveikslai. Salės kampe buvo stalai, apkrautas namų darbo pyragėliais, riestainiais ir kitais skanumynais. Antroje patalpoje — alaus baras, bet galima buvo gauti ir kitų alkoholinių gėrimų. Trečioje patalpoje — gražiai sugrupuoti atskiros rūšies išdirbiniai. Jų audiniai, gintarai, moliniai indai, juostos, panašūs į lietuvių, tik šiek tiek skiriasi audinių raštuose. Be minėtų dalykų, latviai buvo išstatę gražių medžio drožinių. Vakaraus salės viduryje vyko tautinių šokių programa.

Kiti paviljonai

Lenkų paviljonas irgi vertas dėmesio. Paroda daug didesnė, negu praeitais metais. Daug pažangos paviljono sutvarkyme. Tarp kitko, išstatyta daug kuni-gaiščių ir kitų valdovų portretų.

Italų paroda gausi architektų George Barone skulptūrų ir aliejiniais piešiniais. Parodoje jis pats buvo prie savo rodinio ir maloniai šnekejojosi su lankytojais. Buvo ir gražių mozaikų bei kitų išdirbinių. Programa (suaugusių ir vaikų dainos) vyko kas pusvalandį, todėl pritraukė daug lankytojų. Čia teko išgirsti dainuojant gerai parengtą ir gausu vaikų chorą. Sektinas pavyzdys ir kitom tautybėm.

Skandinavų paviljonas buvo įrengtas toli nuo miesto centro rezidenciniame St. James rajone didelėse patalpose. Čia atvykus paaiškėjo, kad toje pačioje patalpoje su savo rodiniais dalyvauja Islandija, Danija, Švedija, Suomija. Aplink salę ant stalų ir sienų buvo išdėstyta gražių mezginių iš vilnų, medžio, metalo ir kitų išdirbinių. Vidury salės — nemažai staliukų, prie kurių sėdėjo lankytojai. Jie valgė ir gerė, nors buvo jau 11 v. v.

Filipinų paroda turtinga gražiais medžio dirbiniais, siuvinėtais kambariniais bateliais, kaklo papuošalais, perliniais karoliukais siuvinėtais drabužiais. Kitoje patalpoje vyko jų programa ir vakariniai šokiai.

Korėjiečiai turėjo čia pat parduodamų metalo peleninių, papuošalams dėžutę, pyptikų ir visokių kitokių smulkių išdirbinių. Praeitais metais gražiai pasirodė savo gausiom parodom bei programom kiniečiai ir čekoslovakai šiais metais visai neturėjo savo paviljonų.

Japonų paviljonas buvo originaliai įrengtas. Jame buvo gausu medžio ir odos dirbinių. Lankytojų dėmesį traukė augstai iškeltas metalo paveikslas, lyg altorius. Labai maloniai aptarnavo lankytojus malonios japoniukės — "geišos".

Gražuolės rinkimai

Folklorama '71 gražuolės rinkimas ir jos vainikavimas įvyko ant didelės laiptų pakopos tarp Centennial Concert Hall ir Manitobos muzėjų. Buvo labai šiltas ir gražus vakaras, tad žmonių prisirinko daug — užblokavo visą Main gatvę. Grožio karalaitės titulą laimėjo p-lė Zimmerman, atstovaujanti Britaniją. Jai karūną uždėjo praeitių metų "Miss Folklorama '70" p-lė Shirley Kondo, japoniukė. Pirmosios princesės vietą laimėjo vokietaitė Karin Klein, antrosios — italiukė Tina Lisi. Grožio karalaitė tuoj buvo apgaubta specialiu apsiaustu, apdovano-ta gėlėmis ir nemokama keltone lėktuvu "Air Canada" (dviem asmenim) į betkurį pasaulio kraštą. Be to, visos trys gražuolės čia pat gavo ir daugiau dovanų.

Drauge su teisėjais teko matyti šiose iškilmėse ir gražiai pasipuošusią ilgą suknią p. G. Stepan, žmoną lietuviu Stepan (Steponavičiaus), kuris yra East Kildona savivaldybės narys. G. Stepan yra dešinioji ranka C. Semchysyno. Ji jau kelis mėnesius prieš Folkloramos '71 pradžią buvo daug pasidarbavusi jos naudai. Folklorama '71 siemet skyrė dar vieną nemokamą dviem asmenim keltone lėktuvu į Europą. Ją galėjo laimėti burto keliu, kas tik turėjo nusipirkti Folklorama '71 pasą. Laimėtoja šios dovanos buvo Mrs. W. Pitt iš Winnipego.

Folklorama '71 praėjo su dideliu pasisekimu. Tautybės daug ko gero pasisavino vienos iš kitų, besilankydamos jų paviljonuose.

Rašančiųjų atlyginimo klausimu

AL. GIMANTAS

Savo metu Lietuvių Žurnalistų Sąjunga paruošė ir išsiuntinėjo anketa, kurioje buvo klausama, kiek ir kokį atlyginimą gauna spaudos bendradarbiai iš lietuviškųjų laikraščių. LŽS biuletenio "Pranešėjas" 6 nr. dabar išspausdinti ir gautieji atsakymai, kurie gali būti įdomūs ir platesniems skaitytojui sluogsniams.

Nesileidžiant į detalizuotas smulkmenas, tenka pastebėti, kad lietuvių laikraštinko "horonoraras" už savąjį darbą yra nuostabiai menkas. Galima drąsiai tarti: jei ne rašančiųjų idealizmas, mūsų spauda iš viso neegzistotuotų išvis. Taip, idealizmas, bet kyla klausimas, kaip ilgai jis dar rusens ir neš vaisius, kuriais kasdien naudojames?



Po daugelio metų vėl susitinka... V. Jonyno sodyboje, Chesterton, Ind. Iš kairės į dešinę: kanadietis lietuvis ūkininkas Juozas Rastapkevičius, jo sūnus Leonas, ketvirtosios tautinių šokių šventės pirmininkas dr. Leonas Kriaučėlinas ir spaudos bendradarbis J. Janušaitis; kairiai apie mūsų kultūrinio gyvenimo problemas. Nuotr. V. Noreikos

Gintariečių pasirodymai Europoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pailsėję pradėjome ruošintis koncertui Schvetzingene vokiečiams. Šis koncertas buvo planuojamas vokiečių spaudoje. Stovykloje likome vieni, nes visi išvažiavo su ekskursija Reino upe, o mes repetavome. Tą dieną stovyklą aplankė JAV kariuomenės laikraščio "The Stars and Stripes" reporteriai, padarė keletą nuotraukų, klausinėjo apie mus, koncertus ir stovyklą. Plotakas straipsnis su nuotraukomis buvo įdėtas jų laikraštyje.

Sokame su vokiečiais

Pavakariais išvykome į vokiečių jaunimo namus, kur drauge su jų grupe koncertavome. Mes pasokome devynis šokius, vokiečiai — aštuonis ir padainavo. Žiūrovai entuziastingai plojo ir, atrodo, koncertu buvo patenkinti. Mes išmokėm vokiečių šokėjus šokti Suktinį, o jie mus — vieną savo šoki. Kun. V. Šarka vėl visiems įteikė po maišą saldinių, o maj. Valiūnas su kuopos vyrais atnešė gėrimų atsigalvinti. Vokiečių grupės vadovė mūsų vadovus apdovanojo puikiu albumu, o mes jai padovanojome "Gintaro" ženklelį.

Paskutinis koncertas

Grįžę stovyklon, radome iškrestų įvairių pokštų palapinėse, tačiau ir mes neatsilikome — skautiška pokštai jiems atsiliejinom. Stovyklavimas būtų monotoniškas, jei be gerų darbėlių nebūtų ir juoku.

Štai ir mūsų paskutinis koncertas amerikiečių daliniams. Didžiulė salė perpildyta, karšta ir tvanku, tačiau mes, o taip pat kanklininkės, sukaupė visas jėgas atlikome programą pasigėrėtinai. Jei pirmuosiose mūsų koncertuose vyravo plojimas su "dar, dar", tai čia plojimai virto perkūnu, švilpimas spigino ausis: "more, more"! Tai išspaudė paskutinį prakaistį iš šokėjų, o kanklininkės ir akordeonistams pirštai stingo nuo grojimo.

Koncerte dalyvavo divizijos vadas amerikietis generolas su poniu, maj. Valiūnas, lietuvių kuopos pareigūnai, visa eilė Vasario 16 gimnazijos mokytojų. Po programos s. J. Zinkus divizijos vadui ir poniai stovyklautojų vardu įteikė lietuviškų raštų lininę staltiesę, gintariečiai — maj. Valiūniui "Gintaro" ženklelį ir knygą "Lithuanians in Canada". Vėl vaishės, vėl kvietimai atsilankyti, pabūti ilgiau ir pasikalbėti apie viską: gyvenimą Kanadoje, mūsų grupę, keltone. Bet laikas grįžti stovyklon į paskutinį lauką. "Auf Wiedersehen!" garsiai šaukėme pro autobusų langus siųsdami bučinius maloniems mūsų globėjams.

Misija baigta

Šiuo koncertu "Gintaras" baigė savo misiją Europoje. Dar ruošdamiesi kelionei Toronte daug kalbėjome, svarstėme, dis-kutavome ar pajėgsime tinkamai atstovauti Kanados lietuvių

jaunimui Europoje, kaip vyks susiklausymas kelionėje, šokiai. Tačiau dabar jautėmes patenkinti, nes visu nuosirdumu, atsidavimu ir jėgomis stengėmės parodyti, kad esame lietuviai, drausmingi, susiklausę, gerbiaime autoritetą ir savo jėgas aukojame Lietuvos vardui garsinti. Kaip vienas gintarietis išsi-reiškė: "Turbūt ir pats Mozė geriau nesijautė perėjęs Raudonąją jūrą, kaip aš šiandien jaučiuos po visų pavykusių koncertų!" Taip atrodė mums visiems, bet dabar laukiame pasisakymų iš lietuvių, kurie matė mus šokančius. O gal jų nuomonė bus skirtinga nuo mūsų...

Sudeginom marškinius

Paskutinis lauzas. Programa įvairi, dainos, šokiai, "Ateina naktis"... Gintariečiai sudegino savo baltus marškinius. "Tepasilieka dalis mūsų čia, kur maloniai praleidome dienas, kur naujų draugų įsigijome, kur pamatėme tiek daug ir parodėme ką sugebėjome savo broliams lietuviams", — maišydamas su degusiu marškinį pelenus poetiškai šnekojo jautrios sielos gintarietis. Giliai susimastę ne vienais: viskas taip greit prabėgo, praėjo ir štai jau rytoj paliekame stovyklą, važiuojame Liuksemburgą, o iš ten namo...

Grįžtame į Torontą. Atrodo, kad taip seniai nematėme savo tėvų, draugų, pasilikusių namie. Pasilgome? Taip, tikrai taip — pasilgome! Neišneša iš galvos "Gintaro" rėmėjų būrelio įdėtos pastangos sukelti pinigų mūsų kelionei ir toks gausus bei duosnus Toronto lietuvių atsiliepinimas. Tikime, neapvykėme jūsu — aciu už pagalbą. Gėlės, kurias gavome išvažiuojant ir sugrįžus Maltono aerodrome, liks neužmiršamas ryšys tarp jaunimo ir vyresnės kartos.

Atjaunėję vyresnieji

Ekskursijoje turėjome ir vyresnės kartos dalyvių. Manėm, kad čia bus daugiau "mamų" ir "papių", ne tik mūsų vadovai. Bet jau pirmą skridimo naktį, kai jie išjungė į mūsų dainą virš Atlanto, pajutome, kad su jais vargo nebus. Tai tik vyresnio veido, bet ne dvasios žmonės. Dvi savaites su jais buvo malonu keliauti ir žiūrėti, kaip jie stengiasi būti jaunais, lesinti balandžius Sv. Morkaus aikštėje, džiaugtis aplink pulsuojančią jauną Italijos įvairia, besilinksminančią minia. Nekartą juokėmės, išgirde: "Vaisių tai nėra Italijoje, nėra!" O tuo tarpu mūsų kisenės buvo pilnos obuolių ir kitokių vaisių. Gal mes buvome greitesni ir greičiau už juos viską suradome. Bet Florencija visoms ponioms patiko. "Tiek aukso! Ar tu matei?" — šnibžda viena kitai. "Et, kas iš to?" — ranka nuroja jau visus pinigų "pramušus" ekskursantė. Buvome patenkinti, kad jie rūpinosi savo reikalais, o mes savo. Kelionės dalyvis

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

„AUKSINĖS KOPOS-71“

Tokių pavadinimų buvo surengtos tarptautinės ir A klasės šokėjų varžybos Palangoje. Pagrindinį prizą ir I vietą laimėjo Kauno profsąjungų kultūros rūmų „Sūkurio“ šokėjai Petras Janulevičius ir Laima Balsevičiūtė, II vietą — sūkuriečiai L. ir V. Seniauskai, III — estai A. ir E. Sarai. Be kauniečių, varžybose dalyvavo šokėjų poros iš Talino, Kievo ir Minsko.

SAUSA VASARA

Vilniaus orų biuro viršininkė Jadvyga Ralienė rugpjūčio 27 d. Tiesos rašo: „Jau antras mėnuo beveik kasdien sinoptikai kartuoja, kad lietus nenumatomas. O lietus taip reikia!... Graudu žiūrėti į sausos susuktus medžių lapus, pageltusius bulvių laukus, parudusią pievą. Nusėko vanduo upėse. Retai giedrame danguje pasirodo debesėlis. Kartkartėmis vienur kitur šykščiai pakrapnoja, kažkur griauėja, o kai kur nuo sausras dega miškas... Ši vasara neįprasta ir mums, sinoptikams. Galvojame, kad liepa bus tik šilta: sausras neatspėjome. Orų prognozė pirmajai rugpjūčio dekadai pasitvirtino. Bet antrą ir trečią dešimtadienį laukty lietingų orų nebuvo...“ Liepos mėnesį Lazdijose lijo 6 kartus, Šiauliuose ir Vilniuje — 5, Kaune — 4. Rugpjūčio mėnesį Šiauliuose lijo 7 kartus, Kaune — 4, Vilniuje ir Lazdijose — 3. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais kritulių susilaukta tik 30-50 milimetrų.

RESTAURUOJA PAŽAISLĮ

R. Česnos pranešimu „Tiesos“ 199 nr., jau pradėdama XVII š. Pažaislio vienuolyno restauraciją. Jo pastatose dabar yra Kauno M. K. Čiurlionio muzėjaus skyrius. R. Česna cituoja restauracijos projekto vyr. architektę Stęfą Čerškutę: „Pradėdame nuo pagrindinės liepų alėjos ir forestorijumo — pastato, kuriame būdavo apgyvendinami vienuolyno svečiai. Jame bus įrengta vaizduojamosios dailės ekspozicija. Įdomus savo interjeru forestorijumas praturtės vertingais XVII amžiaus kūriniams, bus apstatyti baroko stiliaus baldais. Nauju rūbu pasidabins centrinis vienuolyno pastatas su bažnyčia, kurios kupolas iškilęs į penkis dešimties metrų aukštį. Stogai pasidengs raudonomis čerpėmis, kupolas — variu, o reikšmingiausios detalės apsišvies pilku smiltainiu. Po rekonstrukcijos atgis bažnyčios skliautai ir sienos, išpuošti italų meistru freskomis, lūpiniais ir ornamentais. Taip, kaip buvo prieš kelis šimtus metų, bus atstatytos koplyčios, kapitula, zakristija, galerijos... Gilia se neovė padvelks ermitorijumas — ansamblio dalis, kur atskiruose mediniuose nameliuose — celėse gyveno atsispyrėliai. Trys išlikę tokie nameliai bus suremontuoti, o kiti — atstatyti. Juose bus įrengtos ekspozicijos...“ Iš šio pranešimo susidaro įspūdis, kad parodos bažnyčioje nebus rengiamos, nes jau ji pati su savo kūriniams yra XVII š. muziejus. S. Čerškutės teigimu, sunkiasias dekoratyvines detales atkurs geriausi dailininkai ir liaudies meistrai. Visas ansamblis bus apšildomas elektros, automatinė sistema reguliuos oro drėgmę ir temperatūrą. Pastatus sups penki hektarų apsauginė miško zona.

PABAIGA IR PRADŽIA

Beveik dešimties metų darbo pareikalavo „Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija“, kurios pranešimui reikėjo netrukus gausi paskutini III tomas. „Tiesos“ 200 nr. rašoma, kad tuose didelio formato trijuose tomuose yra 20.000 straipsnių, 3.000 iliustracijų ir žemėlapių, bet neatkleidžiama vėžiškų žingsnių vykdymo darbo priežastis. Enciklopedijos pirmieji tomai jau spėjo pasiekti — juos dabar kas 3-5 metai teks papildyti tėsiniiais leidimais. Redakcijos patalpas perėmė spaudos komiteto naujai įsteigta vyr. enciklopedijų redakcija, kurios dabar laukia gerokai sunkesnis universalios lietuviškosios enciklopedijos paruošimas. Naujosios redakcijos mokslinio sek. Broniaus Kurkulo pranešimu, ši universalios enciklopedija turės 480 spaudos lankų aštuonis tomus, tokio paties dydžio kaip ir mažoji enciklopedija. Tuose tomuose bus apie 70.000 straipsnių ir 10.000 iliustracijų. Spaudos darbas atliks praplėsta ir sustiprinta „Vaizdo“ spaustuve. Šiuo metu jau yra ruošiamas naujosios enciklopedijos vardynas, kuris pareikalaus apie 3-4 metus darbo. Todėl enciklopedijos I tomas pasirodys ne anksčiau kaip po 3-4 metų, o vėliau kasmet bus išleidžiami keli tomai. Visą leidimą numatoma užbaigti 1980 m. Enciklopedijoje bus vengiama ilgų monografinių straipsnių, tenkinantis trumpais aprašymais. Daugiau vietos bus skiriama lietuviškos medžiagai ir, žinoma, „broliškos“ respublikoms, pasikeitimams pasaulio politiniame gyvenime. Tai įvykių interpretacija tikriausiai bus atlikta po sovietinio komunizmo žiūronus su jam būdingomis propagandinėmis nuokrypomis. Universalinės enciklopedijos leidimą turbūt paskatino J. Kapočiaus Bostone nepalyginamai sunkesnėmis išveisyti sąlygomis išleista pilna „Lietuvių enciklopedija“, mažesnė savo formatu, bet gerokai didesnė tomų skaičiumi.

VAISIŲ SUPIRKIMAS

„Tiesos“ 197 nr. džiaugiamasi: „Nuo sezono pradžios respublikos konservų ir vyno pramonė mūsų ūkiai ir gyventojai pristatė apie 10.000 tonų obuolių, kurie šiemet ypač gerai uždėrėjo. Jau supirkta maždaug 2.500 tonų daugiau, negu pernai per tą patį laikotarpį...“ Tuo tarpu J. Grigaitis „Komjaunimo Tiesos“ 166 nr. skundžiasi: „Kybartų vaisių priėmimo punkte žmonių eilutė vis ilgėja. Galop uogų pristatytųjų prisirenka 100 ir daugiau. Jie, atvykę iš tolimiausių rajonų kempelių, — Vištyčio, Pavištyčio, Pajevonio ir kitų kaimyninių ūkių. Žmonės pradeda nerimauti. Eilutė lėtojai slenka, autobusai nelaukia, o čia dar punkto darbuotojai praneša, kad baigėsi pinigai...“ Panašių skundų yra teke skaityti ir apie obuolių supirkimą, patarimus jais šerti kolchozų ir kolchozininkų kiaušius. Žiemą laikraščiai vėl bus pilni skundų, kad miestų krautuvės nėra obuolių.

NELAIMĖS VANDENYJE

Mindaugo Bariso „Tiesos“ 158 nr. pateiktas duomenimis, pernai Lietuvoje nusunkdo 460 žmonių, kurių 233 buvo neblaivūs. Bendrame 460 skendusių skaičiuje buvo 85 vaikai, nesulaukę 16 metų. Pagrindinės skendimo priežastys — neatsargus maudymasis, valčių perkrovimas, motorlaivų apsvėrtimai ir jau minėta degtinė, kurios dėka girtam ir jūra tėra iki kelių. Siemėtiniai duomenys dar nepilni, bet iki liepos vidurio Lietuvoje vandenyje tragiškai mirė apie 200 žmonių. Liūdniausia, kad šiemet vien tik žiemos mėnesiais, atsidūrę po ledų, žuvo 47 žmonės.

ZEMAIČIŲ SVENTĖ

Zemaitijos liaudies menininkų tradicinė IX dailės diena šiemet buvo surengta rugpjūčio 21 d. Plungėje. Lietuvos Liaudies Meno Draugijos žemaitijos skyriaus parodoje dalyvavo apie 300 liaudies meistru, suvežusių savo darbus iš Klaipėdos, Mažeikių, Tauragės, Skuodo, Šilutės, Telsių ir kitų rajonų ir Plungės gimnazijos sale. Miesto kultūros namuose atskirą savo kilmę parodė turėjo A. Juodakienė. Sventė baigta gegužinė Platelių ežero pakrantėse ir kretingiškio medžio drožėjo A. Puškoriaus kaukių karnavaliu.

PAMINKLAS SUKILĖLIAMS

Vilniaus augtosios partinės mokyklos vyr. dėstytojas V. Bikelčius atsiuntė laiška „Tiesos“ redakcijai, primindamas 1863 m. sukilėlius, jų egzėkucijas Lukiškių aikštėje ir slapas kapines Gedimino kalno viršūnėje prie rytinės tvirtovės sienos, kur Muravjovas ant jų kaulų įsėdė įrengti krikėto aikštėlę caro karininkams. Kadangi laivonai buvo apipilti kalkėmis, kasinejimu metu paviko rasti tik kaulų dalis ir sagų. V. Bikelčius rašo: „Kyla klausimas — jeigu sukilimo dalyvių kalinimo ir mirties baismės vietos Vilniuje ir Kaune pažymėtos memorialinėmis lentomis, tai ar nereikėtų deramai pagerbti ir Z. Sierakausko, K. Kalinauską ir kitų žymių revoliucionierių kape? Juk yra ir meno kūrinių, kurie galėtų papuošti šią vietą. K. Bogdano skulptūrinė kompozicija „1863 metai“, eksponuojama Dailės parodų rūmuose po atviru dangumi, galėtų tapti memorialinės aikštelės Gedimino kalno viršūnėje centru...“ Kaip partietis, V. Bikelčius pabrėžia sukilimo internacionalinio pobūdį, sukilėlių vadina didvyriais internacionalistais, nors iš tikrųjų jiems rūpėjo tautinis išsilaisvinimas iš caro vergijos.

V. Kst.



Penktuo V. Kanados Lietuvių saskrydžio proga Edmontono tautiečiai ir svečiai, dalyvavę pasitarime, kuriame KLB pirm. dr. S. Čepas padarė pranešimą. Iš kairės: I — dr. S. Čepas, kun. S. Santaras, kun. J. Karosas; II — dr. M. Urbonas, M. Gudjurgienė, dr. P. Gudjurgis, F. Kantautienė, B. Pilipavičienė, M. Karosienė, kun. Iz. Grigaitis — vietos kapelionas; III — dr. J. Pilipavičius, nž. A. Labenskas iš Reginos, A. Kantautas, J. Popikaitis. Nuotr. A. Dudaravičius

Tautos Fondo Hamiltono skyriaus valdyba rugšėjo 18, šeštadienį, Jaunimo Centre rengia

TAUTOS SVENTĖS MINĖJIMAS ŠOKIUS

- Meninę programos dalį išpildys mergaičių choras „AIDAS“ vad. sol. V. Verikaicio
- Šokiams gros V. BABECKO orkestras
- Loterija, laimės staliukai ir kitos staigmenos

Pradžio — 7.30 v.v. VALDYBA

LONDON, ONT.

LIEUVAITES „ONTARIO PLACE“. Praeitą žiemą susiorganizavę lietuvių studentų kvartetas turėjo kelatą sėkmingų pasirodymų praėjimo veiklos sezono ir, atrodo, dar didesniu mastu jis pradeda ateinančių veiklos laikotarpį. Šilias visuomenės priėmimas paskatino jas dirbti toliau. Iš „Ontario Place“ atvykę atrotuš atidarymo iškilimėse 9.15 v. v. — 9.30 v.v. Valanda gali dar ir pasikeisti. Džiugu, kad jaunimas gražiai teikišias ir populiaria lietuvių vardą iš gerosios pusės. Tokios pat sėkmės ir ateityje. Savo kvarteta studentės pavadino trumpu lietuvių vardu „Rasa“. Kvarteta sudaro V. Petrašiūnaitė, I. Jakubaitytė, R. Bliskytė ir L. Petrašiūnaitė. Šis kvartetas, nors jaunas amžiumi, jau ne kartą žavėjo ir lietuvių publiką įvairių parengimų proga. Tai graži studentų iniciatyva. D. E.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIAS DOVANAS LIETUVA

Geriau nei pinigai ar kas kita SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI INTERTRADE EXPRESS CORP. tai skelbė, o dabar jūs giminės tai gali patvirtinti. Su specialiais rublių pažymėjimais jūs giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai reikiška, kad nuėjus į krautuve su 100 dolerių galės nusipirkti 200 ar 300 dolerių, ar net dar didesnes vertes prekių.

Pilnai garantuota ir apdrausta. Tik INTERTRADE EXPRESS CORP. jums skubiai patarnauja.

Šie pažymėjimai pristatomi į namus jūsų giminėms per 3 savaites. Specialaus rublio kaina — \$2.13.

Jokį kitų mokesčių. Galite siųsti betkokią sumą. Prašykite mūsų nemokamą iliustruotą katalogą. Užsakykite dabar tik per Intertrade Express Corp. 125 East 23rd Street, Fifth Floor NEW YORK, N.Y. 10010, USA. Telefonas: 982-1530

Labai svarbū! Automobilii tik trumpam laikui MOSKVO 412 IE \$2995.00 ZAPOROŽEC ZAZ 966 \$1895.00 Turime tik ribotą skaičių. Nelaukite — užsakykite dabar. APARTAMENTAI Prašykite mūsų specialių buletenių

HAMILTON

ATNAUJINTOJE Jaunimo Centro saleje šį šeštadienį, rugšėjo 18 d., minėsime Tautos šventę. Kiekvieno hamiltoniečio tą vakarą laukia ne tik graži ir turtinga meninė programa, atliekama mergaičių choro „Aidas“, bet ir smagus pasilinksminimas iki 1 v. nakties. „Aidas“ pirmą kartą po vasaros atostogų pasirodys šioje šventėje. Bus turtinga loterija ir gausus bufetas.

Be jau minėtų mūsų prekybininkų, loterijai — laimės staliukams po \$20 paskyrė Sakas siuntinių įstaiga ir A. Pilypaicio Knights radio ir televizijos krautuvė. Ačiū už aukas, o visiems atsilankiusiems linkime gražaus ir smagus vakaro. K. B.

MEDŽIOTOJAMS. Rugšėjo 26 ir 27 d., 9 v. r., Lietuvių Medžiotų ir žūklautojų Klubas Giedraitis ruošia klubo miško valymą. Nariai ir prijauciantieji, atvykdami talkon, prašom pasiminti kirmius ir pirštines (kas turi). Bus naudojamos motoriniai pjūklai. Klubo valdybos nariai vadovaus miško valymo darbams.

Valdyba

K. BARONAI buvo pagerbti rugšėjo 4 d. naujoje jų rezidencijoje. Susirinkusių vardu įteikta vertingų do-

vanų. Pagrindinį žodį tarė apyl. valdybos pirm. K. Milleris, išskeldamas K. Barono ilgametę visuomeninę veiklą, talką spaudai straipsniais bei korespondencijomis, dalyvavimą sporte. Sveikinimo žodį taip pat tarė L. V. S. Hamiltono skyriaus vardu J. Petratis. Visi linkėjo p. p. Barono šeimai ištvermės ir sėkmės.

K. Baronas ir šiuo metu aktyviai dalyvauja organizaciniame lietuvių veikloje — yra Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos sekretorius ir Tautos Fondo Hamiltono skyriaus atstovybės pirmininkas, be to, turi įvairių kitų įsipareigojimų organizacijoms ir spaudai. Dalvis

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	depozitus 5%
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	už vienu metu terminuotus indėlius 6%
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.	ir virš \$10.0000 — 3 metams 7%
penktadieniais 9.30 — 8 v. vak.	Duodame:
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.	asmensines paskolas iš 10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais	nekiln. turto paskolas iš 8%
šeštadieniais „Talka“ uždaryta.	

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame „American Travelers“ čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.500.000.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

SVIEŽIA MESA — DESROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Nemokamos autoaikštės

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

DR. PETRAS DAUZVARDIS, Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje, dėl ligos norėjo pasitraukti iš šių pareigų ir buvo parašęs raštą diplomatinės šefui S. Lozoraičiui. Pastarasis atsisakė patenkinti jo prašymą, nes dr. P. Dauzvardis pasilikimas savo poste ir jo didelė patirtis yra pirmieji svarbos Lietuvos diplomatinė tarnyba.

PRANA IR ALGIRDA BRAZINSKUS Turkijoje ginantis advokatas C. Yardimci viešėjo Niujorke, kur padarė pranešimą apie jų teisinę būklę VLIKo valdybai, dalyvaujant Lietuvos generaliniam konsuliui A. Simučiai, ALTos pirm. dr. K. Bobeliui ir Lietuvos laisvės komiteto pirm. V. Sidzikauskui. Tą pačią dieną adv. C. Yardimci susitiko su lietuvių žurnalais dr. J. K. Valiūno įstaičioje. Adv. C. Yardimci yra vienas žymiausių teisininkų Turkijoje, buvęs parlamento narys, vicepirmininkas ir Turkijos švietimo ministeris. Jo teigimu, P. A. Brazinskų byla Trebzono teisme bus po dviejų ar trijų mėnesių. Jų gynimą jam palengvins iš VLIKo gauti dokumentai. Gindamas teisiuosi, jis žada viešame teisme apkaltinti visą sovietinę sistemą. Adv. C. Yardimci užtikrino spaudos atstovus, kad Turkija P. A. Brazinskų neišduos Sovietų Sąjungai, bet jie gali susilaukti bausmės. Jis sakė esąs beveik tikras, kad jam pavyks išteisinti nepilnametį Algirdą. Iki teismo P. A. Brazinskai yra sumiti, bet uždaryti ne kalėjime. Jie yra apgyvendinti tokiems sumitiems skirtame name. Adv. C. Yardimci sakė esąs nustebintas ir sužavėtas lietuvių pastangomis P. A. Brazinskų reikalui.

VLIKo pirm. dr. J. K. VALIŪNAS išvyko šešiom savaitėmis į Europą ir Afriką, kur aplankys keletą valstybių ir savo vizitą panaudos Lietuvos laisvinimo reikalams. VLIKo į pavaduoja vicepirm. J. Audėnas.

PREL. DR. J. KONČIUS, ilgas metų vadovavęs BALFui, rugšėjo 5 d. išskrido į Romą, kur jį vilioja Vatikano archyvai ir mokslinis darbas. Brooklyn Kultūros Židinyje išleistuves jam surengė Niujorko BALFo skyrius, vadovaujamas Janinos Gerdvilienės. Su prel. dr. J. Končiaus šakota veikla dalyvių supažindino Petras Minkūnas. Po gausių palydos žodžių jam įteikta visų pasirašyta dail. P. Augiaus monografija. Išleistuves baigtos vaišėmis.

EICESTAEITO LIETUVIŲ GIMNAZIJOS pirmosios laidos abiturientų suvažiavimas 25 metų sukakčiai atžymėti bus rugšėjo 18-19 d.d. „Gintaro“ vasarvietėje, Lake Shore Rd., Union Pier, Mich. 49129, USA. Kviečiami dalyvauti visi buvusieji šios gimnazijos mokytojai ir II laidos abiturientai. Apie dalyvavimą prašoma pranešti Viktorijai Karaitienei „Gintaro“ adresu arba tel. 1-616-469-3298.

LIEUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGOS rinkiminės komisijos pranešimu, naujosios valdybos rinkimuose dalyvavo 51% narių. Valdybą išrinkti daugiausia balsų gavę kandidatai: Vytautas Kasiniūnas — 71, Vladas Būtenas-Ramojus — 65, kun. Juozas Vaišnys, SJ, — 59, Jurgis Janušaitis — 56 ir Algirdas Puzauskas — 50. Kandidatais liko Antanas Gintneris — 49, Balys Brazdžionis — 46. Už LŽS naujuosius įstatus balsavo 76, prieš 19, susilaikė 25 nariai. Kontrolės komisijai išrinkti: Vladas Selenis — 93, Alfonsas Nakas — 83, Jonas Gaizutis — 66. Kandidatai: Vytautas Kutkus — 63 ir Petras Januška — 30. Garbės teisma sudarys Vytautas Alantas — 87, Vladas Mingėla — 86 ir prel. Leonardas Gižinskas — 69. Kandidatais lieka Marija Sims — 62 ir Pranas Turūta — 39. Naujosios centro valdybos būstinė yra Čikagoje.

IS SOVIETŲ OKUPUOTOS Lietuvos į JAV pas gimines yra atvykę du kunigai — Jonavos klebonas kun. Pijus Čižauskas ir Zarasų klebonas kun. Gediminas Sukys. Vilniaus Sv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas kun. Antanas Dilys yra atvykęs į Kanadą pas brolių, gyvenanti S. Catharines mieste. Ont. Kun. G. Sukys yra giedotinij lietuviškų Mišių „Taikos Karalienė“ autorius.

Brazilija

JAUNIMO RELIGINIO ir kultūrinio auklėjimo centrą Sao Paulo mieste planuoja įsteigti čia įsikūrę Tėvai salesiečiai. Šiuo klausimu vedami pasitarimai su devynių lietuvių organizacijų 17 atstovų. Pasitarimams vadovauja specialiai sudarytas komitetas.

JAUNIMO SVENTE Sao Paulo mieste surengė gausiausias jaunųjų ansamblių „Žilvitis“, iligus metus globotas M. Vinkšnaitienės, kuri dabar laikinai pasitraukė iš vadovės pareigų. Sventės programoje buvo A. Gustaitio „Sekminių vainiko“ spektaklis ir tautinių šokių pynė.

PREL. A. ARMINO parapija Maa mieste turi paties klebono suorganizuotus tris dūdų orkestrus ir chorą. Jo sodaliečių orkestras neseniai laimėjo I vietą Sao Paulo valstijos varžybų mėgėjų grupėje.

Australija

PULGIO ANDRIUSIO antkapio projektą konkursą laimėjo architektas Edmundas Arbas, gyvenantis Kalifornijoje, Santa Monica mieste. Pre-

mija jam paskyrė architekto A. Lapšio vadovaujamas vertintojų komitetas Adelaidėje. Šiuo metu jau taria masi su bendrovėmis dėl projekto vykdymo.

SKAIDRIŲ VAKARĄ Geolongo lietuviams surengė Lietuvių Sąjungos valdyba. Europos, Vilniaus ir Afrikos vaizdus rodė ten šią vasarą su Seima lankęs Juozas Gailius.

KATALIKŲ KULTŪROS DRAUGIJA Sidnėje išrinko naują valdybą: pirmininku — A. Vinevičių, vicepirmininke — A. Skirkiene, sekr. — J. Karitona, ižd. — K. Badauska, parengimų vadovu — K. Daniškevič. Dvasios vadais bus kun. P. Butkus ir kun. P. Martūzas.

MELBURNO LIETUVIŲ NAMU menėje įvykusiam lietuviškų naujų knygų pristatyme dalyvavo su S. Rūkienės atsiminimais „Vergijos kryželiuose“ ir „Grįžimas į laisvę“ supažindino M. Malakūnienė, su J. Gliados „Simu“ — A. Zubras, su E. Čekienės straipsnių rinkiniu „Kad ji būtų gyva“ — J. Gri-gaitienė.

BALTIEČIŲ BENDRUOMENIŲ pirmininkai aptarė veiklos koordinavimą ir ateities planus Melburne. Lietuviams atstovavo ALB krašto valdybos pirm. V. Neverauskas, latviams — V. Eglite, estams — P. Perendi. Posėdyje taipgi dalyvavo ALB krašto valdybos kultūrinių reikalų vadovas V. Baltutis, VLIKo atstovas krašto valdybai J. Lapšys ir ALB Melburno apylinkės pirm. G. Zemkalis. Nutarta užmegzti artimus ryšius su kitų pavergtųjų tautų žmonėmis, stengtis išjungti į Australijos meno tarybą Council of Arts ir gauti finansinę paramą visų tautybių meno dienoms. Baltijos krašto politiniai klausimai bus stengiamasi veikti bendrais lietuvių, latvių ir estų pareiškimais baltiečių vardu. Šia proga ALB krašto valdybos pirm. V. Neverauskas padarė pranešimą Melburno lietuviams. Jo sudaryta kultūros taryba rūpinasi jaunimo reikalais, P. Andriešio kūrinių išleidimu ir planuoja metraščių, kuriame būtų atskleista Australijos lietuvių pastarųjų 25 metų veikla. Adelaidės festivalio vadovybė pritarė pasiūlymui ir jau pakvietė dalyvauti lietuvius solistus — tenorą S. Barą ir sopraną L. Sukytę.

Britanija

KALGARIO UNIVERSITETO matematikos prof. Kęstutis Šalčiauskas iš Kanados atvyko šešiem mėnesiam į Southamptono universitetą. Jo viešnagė suorganizavo universitetų mokslinio personalo pasikeitimo programą.

EUROPOS TAUTINIŲ GRUPIŲ liaudies meno paroda buvo atidaryta Bradfordo, Bolling Hall muziejuje, rugpjūčio 1 d. Iki spalio 1 d. trukdantis parodoje savo rankdarbių, audinių, gintaro dirbinių ir medžio drožinių kūrį turi ir lietuviai.

Vokietija

VLB KRAŠTO TARYBOS rinkimai bus š.m. lapkričio 23 d. Kandidatų sąrašą laukia iki rugšėjo 16 d. I VLB krašto tarybą bus renkama 15 narių trejų metų kadencijai. Kandidatų gali būti kiekvienas VLB pilnateis narys, sulaukęs 21 metų amžiaus. Kandidatų sąrašui sudaryti pakanka penkių siūlytųjų parašų, bet ir sąrašą galima įtraukti tik 15 kandidatų. Bendras kandidatų sąrašas bus paruoštas ir išsiuntinetas rinkiminėms apylinkėms spalio 7 d. Rinkimų komisijos pirmininkas yra Jurgis Gurdkevičius.

VLB JAUNIMO SEKCIJOS Bad Pyrmonte suorganizuota jaunimo stovykla turėjo eilę dėmesio vertų pasiekimų. Jas skaitė: K. Baublys iš Britanijos — „Kodėl šiandien jaunuo-liui verta būti lietuviu?“, V. Banas — „Sovietų Sąjungos valstybinė santvarka“, V. Natkevičius — „1941 m. lietuvių sukilimas ir jo prasmė“. Su narkotiku žala dalyvius supažindino dr. G. Bauras. V. Vokietijos lietuvių jaunimo veiklos apžvalgą padarė kanadietis A. Stankus. Iš JAV atvykęs J. Oniūnas nušvietė pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso reikalus. Vytauto Mačernio poezijos vakarą suorganizavo A. Rygelis, P. Kolyčius ir J. Oniūnas. Dail. A. Krivickas surengė lietuvių spaudos parodą ir rodė iš okup. Lietuvos gautus kultūrinius filmus apie Maironį, I. Simonaitę, vitražus.

Ispanija

VISA PUSLAPI sovietų okupuotoms Baltijos valstybėms liepos 14 d. paskyrė Barcelonos dienraštis „Diario de Barcelona“. Skaitytojams atskleidžiami geografiniai Lietuvos, Latvijos ir Estijos duomenys, sovietų vykdomas kolonizmas ir rusinimas. Primenamas ir liūdnai pagarsėjęs buvusio „Tiesos“ vyr. redaktoriaus G. Zimano, Lietuvos žydo, rašytojo „Pravdoje“ apie atgyjančias tautiškuo aprašikas, nemintint jo pavardės. Paslapis yra iliustruotas Baltijos valstybių žemėlapis, sostinių bažnyčių, pilių ir tiltų vaizdais.

Lenkija

VROCLAVO LIETUVIAI dainininkai ir šokėjai šią vasarą gastroliaavo Seing krašte. Jų koncertai buvo surengti Punske, Vidigiriuose, Juodeiškėse ir Aradnikuose. Dang kur teko rengti pakartotinius koncertus sekantį dieną. Po koncertų vyko pokalbiai tarp senųjų ir jaunųjų Lenkijos lietuvių.



A. a. kun. Vincas Grušas 1950 m. buvo nušautas Lietuvoje važiuojant dviračiu. Nuotraukė — jo laidotuvės Tirkšiuose. Ši nuotrauka gauta Kanadoje 1971 m.

“Bažnyčios ir pasaulio” reikalu

(Tęsinys iš pr. nr.)

PROF. ANTANAS MACEINA

sieji kunigai atsidurtų žymiai blogesnėje padėtyje tiek pragyvenimo, tiek autoriteto, tiek siekimo laimėti atžvilgiu. Štai kodėl Rytų Bažnyčia, leisdamas pasaulį veikiantiems kunigams vesti, tokio dvilypumo nežino: ten visi yra vedę, o našliai turi eiti vienuolyną. Tuo būdu yra išsaugojamas būsėnų vienodumas. Todėl “pažangininkai” galima prikišti tik menką šeimos gyvenimo supratimą. Tačiau vargu ar būtų tiksli vadinti jų reikalavimą Kunigystės šventimui atjungti nuo išpareigojimo skaitybės — nesamone.

4. Turbūt labiausiai, Tėveli, mūsų pažiūros išsiskiria Bažnyčios tobulėjimo atžvilgiu. Savo knygelėje Bažnyčios šandienėjimą pavadinau “nuolatine nesėkme” (p. 60), nes pasaulio pavaldai, kurie šį šandienėjimą kaip tik ir sudaro, yra ne tik netobuli, bet kartais net blogi. Juos prisiimdama, Bažnyčia, tiesa, šandienėja, tačiau nevykusiai. Jos istorijoje tokių pavyzdžių esama begalės. Ir dabartinis šandienėjimas nevienur yra iš tikro nevykęs. Vėlesnė istorija mum tai pirštu priekšams parodys. Mėgindami atremti šią mano mintį, Jūs pastebite, esą šandienėjimas priklauso prie Bažnyčios tobulėjimo, o “Bažnyčia negali netobulėti, nes ji yra iš Dievo” (nr. 25). Tačiau, Tėveli, ar čia nemaišote atbaigtos būsėnos su Bažnyčios tobulėjimu istorijoj? Kad Bažnyčia pasieks “amžinosios garbės pilnatvę”, kaip teigiate (t. p.), nėra jokios abejonės. Bet taip pat nėra abejonės, kad šį pilnatvę nebus pasiekiama istorijoje, vadinas, kad Bažnyčios istorinis kelias nėra nuolatinės pažangos kelias. Bažnyčios pažanga istorijoje neturi pagrindo nei Naujajame Testamente, nei jos gyvenime. Argi ne pats Kristus yra pasakęs: “O žmogaus Sūnus, kai ateis, ar Jis ras tikėjimo žemę?” (Lk. 18, 6). Argi šv. Jono apokalipsė, kurią kun. V. Bagdanavičius gražiai yra pavadinęs “knyga, vaizduojantią krikščioniškos tapumą” (žmonių likimas šv. Jono Apreiškimo knygoje, Čikaga, 1953, p. 5), nevaizduoja šio tapimo kovos simbolių; kovos, kur laimėjimas eina po pralaimėjimo, kur pilna grėsmės, pagundu, viliu, suvedžiojimo, atkritimo nuo Dievo ir Bažnyčios persekiojimų? Labai tad teisingai kun. V. Bagdanavičius šią knygą vadina “persėjimų knyga” (p. 4); persėjimų neklausyti slybino, kalbando Avinėlio balsu. Ir vėl: Bažnyčia galop laimės ir nužengs iš dangaus kaip Sužadėtinė, apsilvikiusi “spindinčia ir balta plona drobe” (Apr. 19, 8). Tačiau šiuo laimėjimu kaip tik ir bus užbaigta jos istorija, pilna ašarų, nuodėmių, kovų, klaidų ir kraujo. Man atrodo, kad kalbėti apie Bažnyčios tobulėjimą istorijoje reiškia apšviestą sukurtą pažangos sąvoką, kuri netinka jokiai dvasinei sričiai — nei menui, nei filosofijai, nei dorovei — perkelti į Bažnyčią ir tuo tik apteminti jos žemiškąjį kelią. Kad Bažnyčia yra iš Dievo, tai neturi nieko bendro su jos tobulėjimu ar netobulėjimu istorijos eigoje. O argi galėtumėte, Tėveli, iš Bažnyčios gyvenimo pateikti pavyzdžių, kurie patvirtintų Jūsų tobulėjimo mintį? Bažnyčia istorijoje yra kiekvieną sykį kitokia, vadinas, kiekvieną amžių šandieninė. Bet kad tuo ji taptų ir kiekvieną sykį tobulesnė, tai vargu ar kam nors pasiektų atskleistai. Štai kodėl aš šandienėjimą, kuris iš tikro yra istorinė būtinybė, ir laikau nuolatine nesėkme. Žmogui reikia avėti batais, nes kitaip jis susikruvins kojas ir pasimuš pūsles paduose. Bet ar batai neiškraipo kojų pirštų ir neišgudo labai skaudžių nuospaudų? O kur yra toks kumpius, kuris sukurtų tobulą batą?

5. Santykis tarp religijos ir kultūros yra mano knygelėje iš tikro tik paminėtas ir paliktas neišryškintas, kaip teisingai pastebite (plg. nr. 25), nes tai nebuvo šios knygelės uždavinys: jam savo metu skirsiu atskirą studiją. Man tik sunku suprasti, kodėl tiek Jūs, Tėveli, tiek kun. dr. A. Baltinis (plg. “Draugas” 1970 m. nr. 279, p. 2, II dalis) šiausiatis prieš tokį aiškų dalyką, kad religija negali pralenkti kultūros. Negi 19 šimtmečio Bažnyčia galėjo būti 21 šimtmečio Bažnyčia? Juk jeigu religija yra žmogaus santykis su Dievu, tai šiame santykiu ne žmogus pakyla į Dievo buvimo plotmę, bet Dievas nusileidžia į žmogaus buvimo plotmę, vadinas, prisimiama žmogiškosios būsėnos lytis bei priemonės. Kitaip žmogus negalėtų dieviškojo Apreiškimo nei suprasti, nei jo atžvilgiu apsispręsti. Todėl grynas

nesusipratimas teigti, esą “religija yra nepriklausoma nuo kultūros ir nereikalinga kultūros nei kaip atramos, nei kaip pagrindas, nei kaip pateisinimo” (dr. A. Baltinis, t. p.). Šitoks religijos atskyrimas nuo kultūros suveda religiją į gryną vidinį pergyvenimą, neišreikšiamą net nė žodžiu, nes juk ir žodis yra kultūros padaras, nekaltant jau apie šio pergyvenimo apipavidalinimą garsu, spalvomis, judesiais, vadinasi, kiekvieną sykį kultūrinėmis lytimis. Christologinė dogma yra gairė, kaip reikia spręsti religijos ir kultūros santykį: Kristus išganytas yra tikras žmogus ir tikras Dievas. Jo Dievybė nekyla iš Jo žmogybės, bet Jo žmogybė Jo Dievybės neša ir apreiškia, vadinasi, yra atrama, nes kitaip Kristus būtų ne žmogus, bet šmėkla (doketizmo ezeija). Tokie pat šmėkliški pobūdžiai įgyja ir religija, kai jai paneigiama kultūrinė atrama bei kultūrinis pradas. Religija nėra nei tik dieviška, nei tik žmogiška, bet dievažmogiška, kurioje ateina ir Dievas visa savo pilnatvę, ir žmogus visa savo pilnatvę, vadinasi, visa savo prigimtimi ir visa savo kultūra. Tačiau šis Dievo ir žmogaus susitikimas įvyksta ne transcendentinėje Dievo plotmėje, bet istorinėje arba imanentinėje žmogaus plotmėje, ką Logos įsikūnijimas kaip tik aiškiausiai ir paliudija. Šią pastabą kreipiu ne tiek į Jūs, Tėveli, kiek į tuos, kurie šandien religiją suveda į gryną vidinį pergyvenimą, o Bažnyčios norėtų regėti tik gryną “meilės bendruomenę” — be jokių institucinių pradų. Kaip vieno mūsų religinio žurnalo redaktorius man rašo, šitai galvoja “dauguma jaunuimo... net ir ateitininkai”. Galimas daiktas, kad teks šiuo klausimu plačiau pasisakyti. Šioje vietoje ji tik patvirtina, nes jis kaip tik ir kyla iš religijos ir kultūros santykių nesuvokimo.

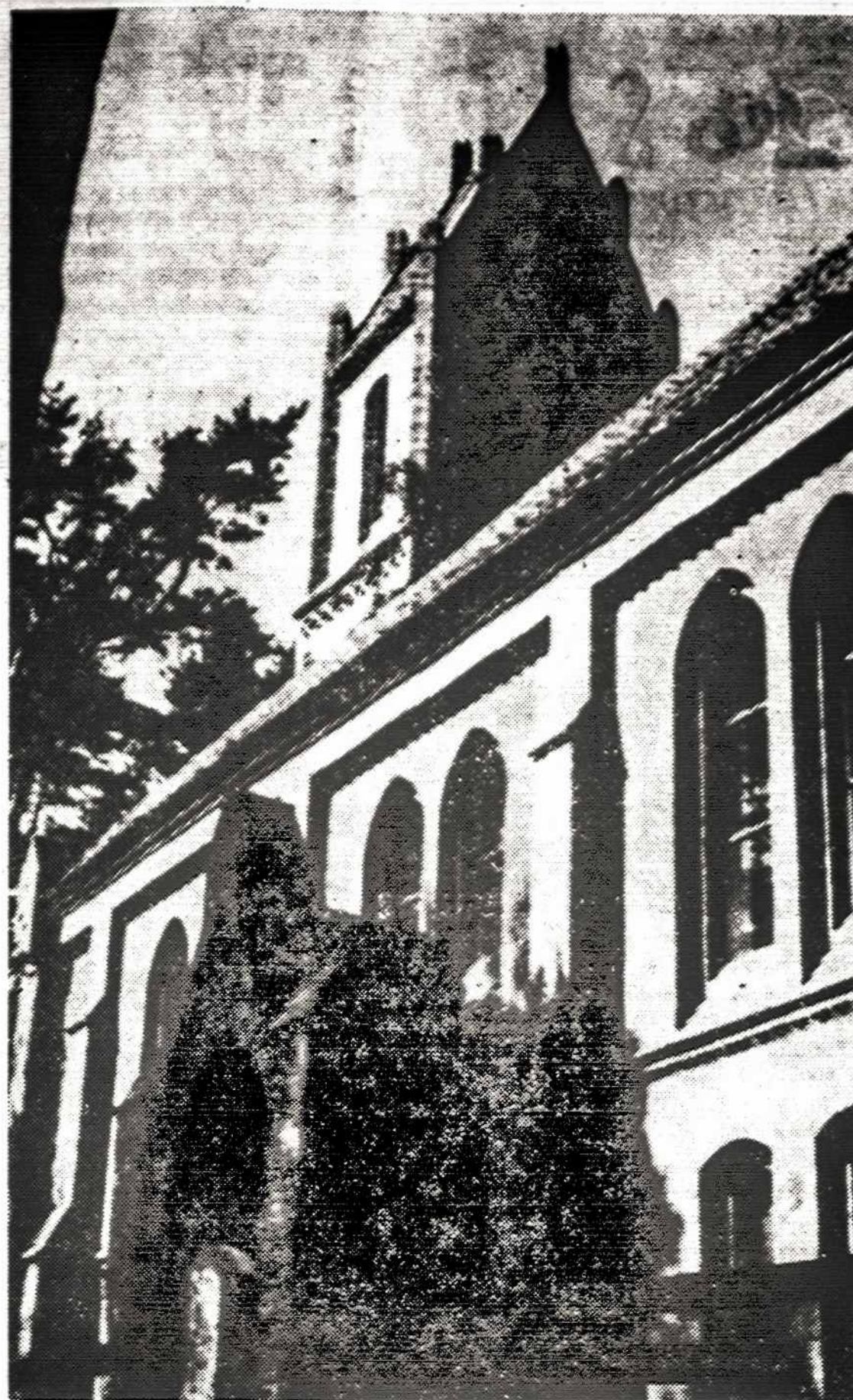
Šios kelios priedūros ilgomai Jūsų straipsniui gal paryškins tą ar kitą knygelėje keltą klausimą: keltą kaip tik tam, kad jis būtų tikinčiosios mūsų visuomenės pastebėtas ir pasvarstytas, nes II Vatikano susirinkimas buvo ne tik kitiem, bet ir mum. Betgi ligi šiol teko tik nusivilti, nes tokių svarstymų beveik nepasirodė. Užtat ir esu Jums, Tėveli, didžiai dėkingas, kad anuos klausimus iš naujo pajudinate, nes lietuviškasis mąstymas, kadaise St. Salkauskio vadintas pilnutiniu, dabar yra pasidaręs neįtikimai vienašališkas, pakrykęs grynai formaline linkme, neturinėcia turinio, o tik susitelkusi apie gryną “kaip”. Baigime pamiršti, kas mes esame; mums tik rūpi, kaip mes esame. Ar ne laikas tad padaryti šį mąstymą turiningesnę?

Jus giliai gerbiąs —
A. Maceina



Adolfas V. Bajorinas, praėjusį pavasarį baigęs Toronto universitetė bakalaur laipsnį filologijos studijas, kurias prieš 20 metų buvo nutraukęs. Lietuvoje, žemaitiškų Naumiesčio gimnazijoje, jis dėstė kalbas. Kuri laiką mokytojavo ir studijavo Vokietijoje. Studijas tęsė Kanadoje, Toronto universitete, bet dėl susidėjusių aplinkybių turėjo nutraukti. A. V. Bajorinas yra “T2” bendradarbis

Muzikos žinios nr. 2, birželis. Lietuvių Vargoninkų-Muzikų Sąjungos žurnalas. Lietuviškąją dalį redaguoja V. Mamaitis, angliskąją — L. Stukienė. Gaunamas administracijoje, 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206, USA.



Nidos evangelikių bažnyčia, pastatyta 1838 m. Pradžioje pamaldos buvo laikomos lietuviškai, vėliau — vokiškai. Nuo 1969 m. joje įrengtas Ne-ringos muziejus

KNYGA KIEKVIENAI ŠEIMAI

Nedidelė savo apimtimi, bet labai turtinga mintimis yra V. Čičiūno knyga “Šeima tautinėje bendruomenėje”. Tai žinomo pedagogo veikalas, reikalingas ir aktualus kiekvienai lietuviškai šeimai. Įžanginis žodis — Stasio Bardzuko, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininko. Čia jis išskiria šeimos, tėvų namų ir tėviškės reikšmę žmogaus gyvenime, jo tautinio apsisprendimo. Knyga dedikuota didžiojo išsivijusio lietuvių, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ugdymo Juozo J. Bačiūno atminimui.

Įvadė autorius pabrėžia atskiro asmens kilmės svarbą, jo ryšį su šeima, tauta, žmonija. Per santuoką atsiranda šeima. Ji yra esminė žmonių ląstelė. Žmogus tampa žmoniškas dalimi per savo tautą. Tautą, kaip skirtingą žmonių bendruomenę, sieja šališkas, pakrykęs grynai formaline linkme, neturinėcia turinio, o tik susitelkusi apie gryną “kaip”. Baigime pamiršti, kas mes esame; mums tik rūpi, kaip mes esame. Ar ne laikas tad padaryti šį mąstymą turiningesnę?

Po įvado pateikiama kraujo giminystės rodyklė, grafiškai išreikšianti giminystės ryšius su palikuonimis ir pirmatakais, centre pastatant tam tikrą konkretų asmenį (aš).

Pasirinktosios temos dėstyme randame šiuos skirsnius: Šeima — tautos ir žmonių pagrindas; šeima, kaip prigimtoji bendruomeninė ląstelė; santuoka, kaip šeimos pagrindas; tėvai ir vaikai; šeimos židiny; šeimos irimo pavojai; šeimos tapatybė; šeimos darna ir stiprybė; imigrantų (ateivių) šeima viešpatuojančio visuomenėje; lietuviškoji šeima Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje; kas darytina Bendruomenėje didžiajam uždaviniui atlikti?

Gale šio ilgo skirsaus autorius duoda bibliografiją ir nu-

rodo skaitytinąs knygas tėvams.

Įdomi ir praktiška paskutinė knygos dalis — šeimos kronika, mažoji šeimos istorija, “pirmoji pakopa į tautos istoriją”. Nurodoma šeimos kronikos paskirtis ir kaip ji rašoma. Šeimos kronika turi keletą skyrelių. Kiekvienam skyreliui skirta po vieną ar kelis linuotus puslapius. Dar geriau būtų šeimos kronikai ne šios knygos galas, bet atskiras kietais viršais stovintis sąsiuvinis. Šeimos kronika pataria rašyti duodant seniausių žinių apie šeimos kilmę iš vyro ir žmonos pusių. Toliau seka žinios apie pačius tėvus: pavardė ir vardas, gimimo data, vieta, krikšto data ir vieta, tikyba, tautybė, sutuoktinių data ir vieta. Seneliai, vaikai, krikštė tėvai, šeimos tradicijos ir prociškai, šeimos įžymieji asmenys-pirmūnai, šeimos narių išsilavinimas ir profesija, svarbiausios šeimos gyvenimo įvykiai, šeimos gyventos ir gyvenamos vietos, šeimos sveikatos būklė, mirimai yra tolimesnės šeimos kronikos skirsneliai.

Retas asmuo kiek geriau ir plačiau rašo savo šeimos istoriją. Pasiatko asmenų, kurie nežino savo senelių vardų. Autoriaus patarimas vesti savo šeimos kroniką, pastudijuoti šeimos praeitį yra tikrai tikslus ir naudingas. Pažindami ir brangindami savo šeimą, jausime glaudesnę ryšį ir su tautine bendruomene — savąja tauta. Knyga brandi turiniu, naudinga nurodymais kaip lietuviškoji šeima turi įsijungti į tautinę bendruomenę, tik jos išvirsinis drabužis yra per kuklus — gal vengta didesnių išlaidų.

Vaclovas Čičiūnas, ŠEIMA TAUTINĖJE BENDRUOMENĖJE. PLB švietimo tarybos leidinys. J. A. V. Lietuvių Fondo lėšomis 1971 m. Immaculata Press, Putnam, 95 p. Kaina \$1.50.

K. J. G.

Atsiųsta paminėti

Saltinis, tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Redaktorius S. Matulis, MIC, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

Aloyzas Baronas, VEJAS LEKIA LYGUMA. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio premijuotas romanas. Mecenatai — Marija ir Bronius Macianskiai. “Laisvosios Lietuvos” knygų leidyklos leidinys nr. 3. Viršelis — Kazio Veselkos. Tiražas 1.000 egz. 178 psl. minkštai viršeliais. Kaina \$4.

Vytis nr. 7, rugpjūtis-rugsėjis. Lietuvos vyčių žurnalas anglų ir lietuvių kalbomis. Adresas: Vytis, 1625 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60636. Moteris, lietuvių moterų žurnalas. 1971 m. 4 nr. Redaktorė Nora Kulpašienė, 1011 College St., Toronto 4, Ont.

Lituanus No. 2, Summer 1971. Kultūrinis žurnalas anglų kalba. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, IL 60690, USA.

SV. KAZIMIERO HIMNAS MARIJAI. Išvertė ir įvadą parašė A. Tyruolis. 32 psl. minkštai viršeliais. Kaina \$1. Viršelį puošia dail. V. Kašbiūnės sukurto Sv. Kazimiero nuotrauka. Išleido 1971 m. Tėvai pranciškoniai, 910 Willowby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SOL. LILJA SUKYTĖ, dainuojanti Miuncheno operoje, įleidžia vis gilesnes šaknis V. Vokietijoje ir susilaukia platesnio pripažinimo. Tai liudija jos pasirodymai B. Berlyne, Viena, ir neseniai įvykęs debiutas Frankfurte — Paminos vaidmuo Mocarto “Užburtojoje fleitoje”. Šį rudenį L. Sukytės Miunchene laukia trys reikšmingi vaidmenys: Mimi vaidmuo G. Puccini “Bohemoje”, Liu — to paties kompozitoriaus “Turandot” operoje, Mikaelos — G. Bizet operoje “Carmen”. Ji taip pat bus dažna viešnia Frankfurto operos teatre. Gruodžio mėnesį L. Sukytė grįš į Niujorko Metropolitan operą. Čia ji atliks Nedos vaidmenį R. Leoncavallo “Pajacuose” ir sutiks N. Metus. Bene didžiausias L. Sukytės laimėjimas 1972 m. pradžioje bus jos dalyvavimas Miuncheno operos gastrolėse Londone, garsiajame Covent Garden teatre, R. Strauss “Capriccio” Grovienės vaidmenyje. Be dainavimo Miuncheno operoje, jos laukia dažnos išvykos į Frankfurtą ir V. Berlyną, plokštelių įrašai, tradicinis vasaros festivalis Miunchene. Tuo metu ten vyks pasaulinė olimpiada, kurią stebės ir nemažas skaičius lietuvių. Jiems būtų patartina iš anksto užsisakyti bilietus Miuncheno operoje, kad ta pačia proga galėtų pasigėrėti ir savo tautietės L. Sukytės laimėjimais vokiečių muzikos pasaulyje.

DAIL. BRONĖ JAMEIKIENĖ iš Čikagos išsikelia į Havajus. Ji yra gavusi Honolulu Meno Akademijos kvietimą vadovauti vaidinimui ir garšini meno priemonių skyriui. Si akademia, kaip ir Čikagos meno institutas, turi muziejų ir meno mokyklą. Tai bus antroji dail. B. Jameikienės pažintis su Havajais, nes ji yra baigusi Havajų universitetą II magistro laipsniu, talkinusi savo mokytojų prof. Gustavui Ecker, Honolulu Meno Akademijos kuratoriui, dalyvavusi keliose parodose. Vietiniai laikraščiai “Honolulu Advertiser” ir “Honolulu Star-Bulletin” ją yra pristatę savo skaitytojams kaip Europos dainavimą Havajų menui ir aprašę šios lietuviškos odisėjos. Naujų įkvėpimų šaltinių dail. B. Jameikienė tikisi rasti gražioji Havajų gamtoje, jo gyventojų nuosirdume, Rytų ir Vakarų kultūrų jungtyje.

NESENIAI IS SPAUDOS ISEJUSI Leonardo Simučio knyga “Amerikos Lietuvių Taryba” atskleidžia šios organizacijos trisdešimties metų veiklą. Autorius yra ALTos steigėjas bei jos ilgametis pirmininkas. Knygos kaina — \$10. Platintojai ir norintys knyga išsigyti tautietiai prašomi kreiptis šiuo adresu: ALTos centro valdyba, 2606 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

DAIL. ALFONSO DARGIO tapybos darbų paroda rugsėjo 7 d. atidaryta Ročesterio universitete, Memorial Art Galerijoje ir truks iki spalio 4 d. Parodoje išstatyta 30 kūrinių, kuriuos yra išsigijusi galerija.

DAILININKŲ JURGIO IR IVONOS LAURINAVIČIŲ apie 20 paveikslų paroda surengė Harvardo universitetas Bostone “Faculty Club” patalpose. Klubo vadovybės pageidavimu paroda truks pusę metų.

SU AMERIKIEČIŲ GRUPE Italijoje gastroliauja operinio žanro tenoras Vitas Grudzius iš Niujorko. Jam pagyrimo žodžių nepasakyktoje laikraštis “La Sicilia” už Pinkertono vaidmenį G. Puccini operoje “Madame Butterfly”.

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ savaitė Romuvoje buvo užbaigta dainos ir humoro vakaru. Savo eilėraščių skaitė čikagietis rašytojas Aloyzas Baronas, o dainai atstovavo torentietis bosas-baritonas Vaclovas Verikaitis, paruošęs ilgą programą. Koncertą sol. V. Verikaitis pradėjo J. Naujalia, J. Gaubio, VI Jakubėno, S. Simkaus, A. Kačanausko, J. Basinsko ir V. Klovos dainomis. Antrojo koncerto dalį jis skyrė E. P. Tosti ir A. Dvořako romansams, G. Verdi “Simone Boccanegra” operos arijai, R. Planquette “Kornevilio varpų” ir R. Rogers “South Pacific” operetų arijoms, S. Fosterio dainai “Mano kaimas”. Dalyvių nuste-bino sol. V. Verikaitis tą vakarą gražiai skambėjus balsas, puikus pasirinktų kūrinių atlikimas. Po koncerto jis buvo pakviestas dainuoti lapkričio 13 d. Detroito įvyksiantame Dainavos stovyklavietės rudens balijuje. Solistui akompanavo pianistas Jonas Gėdėdas iš Toronto, programai vadovavo ir jos dalyvių linksmino prof. dr. Antanas Klimas.

AUSTRALIJOJE LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Kanberos apylinkės valdyba išleido knygą “Putino laiškas Australijon”, redaguotą poeto Jurgio Janavičiaus. Šiuos laiškus parastarjame dešimtmetyje V. Mykolaitis-Putinas yra rašęs savo seseriai Marijai Magdalenei ir saviuolai Juozui Slavenams. Nors jie yra šeimyninio pobūdžio, juose netrūksta reikšmingų ir įdomių niučių.

PROF. DR. Z. IVINSKIS V. Vokietijoje baigė rašyti “Lietuvos istorijos” I tomą. Knygos išleidimą finansuoja JAV Lietuvių Fondas.

L. UDO DOVYDENO atsiminimų “Mes valdysime pasaulį” ištrauką paskelbė Čikagoje leidžiamas lietuvių žurnalas “Treji Vartai”, redaguojamas Alberto Birnbaums. Ištrauką į lietuvių kalbą išvertė Zarinu Janis.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS XXV sezoną pradėjo Justino Marcinkevičiaus “Mindaugo” ir kitų geriausių pastatymų spektakliais poilsiautojams Nidoje ir Palangoje. Rež. B. Gražys ruošia Kazio Binkio “Atžalyną”. Sukakutinio sezono repertuaran bus įtraukti Sekspyro “Korioliana”, L. Zuchovickio pjesė “Už Kolumbą” ir jauno dramaturgo A. Zurbos pirmoji pjesė jaunimui “Nemylėk mane”. Teatro suktakiai pažymėti numatomos gastrolės Vilniuje.

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SĄJUNGA priėmė keturis naujus narius — muzikologę Laimą Buršaitienę, gimusią 1933 m., muzikologą Stasį Yla, g. 1913 m., kompozitorį Vladą Svedą, g. 1934 m., ir kompozitorį Giedrį Kuprevičių, g. 1944 m. Vilniaus konservatorijos liandies muzikos kabinete dirbanti L. Buršaitienė rašo straipsnius ir skaito paskaitas folkloristikos klausimais. S. Yla yra Vilniaus pedagoginio instituto estetinio lavinimo katedros vedėjas, išvertęs daug operų, redagavęs A. Krutulio “Trumpą muzikos žodyną” ir parašęs monografiją apie operos sol. J. Mažeiką. Kauno J. Gruodžio augstesniosios muzikos mokyklos dėstytojas V. Svedas yra sukuręs “Variacijas fortepionui”, “Tris vokales-simfonines poemas” ir “Fortepijoninį koncertą”. Lietuvos Kompozitorių Sąjungos neseniai įsteigto Kauno skyriaus sekr. G. Kuprevičius dirba dėstytoju J. Gruodžio augstesniojoje muzikos mokykloje. Jo svarbiausieji kūriniai — “Pagonių giesmės” mišiniam chorui ir kameriniam orkestrui, vokalinis ciklas “Laiptai”, “Sonata nr 2 fortepionui”, “Koncertas smuikui ir vargonams”, muzika dešimčiai dramos spektaklių.

KLAIPĖDOJE KURIAMAS naujas meninis lietuviškas filmas “Maža iš pažintis”. Scenarijų pagal V. Bubnio apysaką “Arberonas” yra parašęs I. Meras. Filmo režisiorius — A. Aramas, operatorius — D. Petčiūra. Pagrindinius vaidmenis atlieka Panevėžio dramos teatro aktorius G. Karakas ir Kauno dramos teatro aktorė R. Staliūnaitė.

VACYS DAUNORAS, Vilniaus operos bosas, atrankinių varžybų baiginiame rate Maskvoje buvo pripažintas geriausiu bosu. Iš 35 solistų buvo atrinkti trys būsimieji tarptautinio konkurso dalyviai Tuluzoje, Prancūzijoje.

JUOZO TISKAUS vadovaujamas Vilniaus filharmonijos ansamblis “Estradinės melodijos” rudens sezono pradžioje koncertu Anykščių kino teatre “Silelis”. Siemet ansamblis švęs penkerių metų veiklos sukaktį. Jo laukia gastrolės Kirgizijoje, Uzbekistane, Turkmėnijoje ir Kazachstane.

ŠIAULIUOSE STEIGIAMAS keturių skyrių fotografijos muziejus. Pirmajame skyriuje bus surengtos įvairios parodos medaliais, diplomais ir prizais atžymėtos meninės nuotraukos, antrajame — senos nuotraukos, negatyvai, parodų medaliai, katalogai, dokumentai ir straipsniai, atskleidžiantys Lietuvos fotografijos istoriją. Trečiajame skyriuje lankytojų lauks foto aparatai bei kitos fotografavimui priemonės, ketvirtajame — foto literatūra. Gruodžio mėnesio foto technikuose direktoriaus pavaduotojas F. Račkauskas muziejui padovanos vienos vokiečių firmos XX šimtmečio pradžioje pagamintą aparatą. Kitas unikalus aparatas buvo gautas iš šiauliečio L. Doro. Steigėjai prašo lietuvių fotografus siųsti Lietuvos fotografijos istoriją atspindinčią medžiagą šiuo adresu: Fotografijos muzėjui, Šiauliai, Vilniaus g. 118-11.

VILNIAUS DAILĖS MUZEJŲJE atidaryta velionies dail. J. Vienožinskio darbų paroda jo 85-tųjų gimimo metinių proga. Pirmiesios kūrinių rinkinys žingsniais atstovauja “Brolio portretas”, “Sėdinti mergaitė”, “Krokuvos vaizdas”, brendimo metams — “Sesers portretas”, “Peizažas”, pokario laikotarpį — “Kaukazas kalnas” ir eilė tiki kūrinių. Parodoje taipgi išstatytas ir paskutinis dail. A. Vienožinskio kūrinių — neužbaigtas kompoz. K. Kavecko portretas. Vilniaus, Anykščių, Palangos vaizdus atskleidžia jo palikti etudai.

JUSTINO MARCINKIEVIČIAUS drama “Mindaugas”, į lietuvių kalbą išversta poetės D. Auvočinios, išleido “Liesma” Ryoje.

MASKVOS LEIDYKLA “Iskustvo” išleis K. Bogdano ir S. Černovajos knygą “Lietuvos menas”, kuri įtraukia i leidinių seriją “Vaizduojamosios dailės istorijos ir teodosijos apybraižos”. Si studija supažindins skaitytojus su lietuvių tapybos, grafikos, skulptūros ir architektūros raida nuo seniausių laikų iki dabartinių dienų.

LENGVOSIOS MUZIKOS V festivalyje Liepojoje pagrindinį “Liepojos gintaro” prizą laimėjo M. Tamošius vadovaujamas kamiečių estradinis orkestras “Oktava”. Laureatų vardus išskovojo “Oktavos” dainininkai J. Miščiūnaitė, V. Petrušonis ir gitaristas V. Švabas. Festivalyje dalyvavo 18 muzikinių kolektyvų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Moldavijos, Gruzijos, Armėnijos ir Gudijos.

V. Kst.

UNITED TRUST

BLOOR — ROYAL YORK, \$5,900 įmokėti, 8-į kambarių mūrinis namas, tinkantis gyventi dviem šeimoms. Du garažai, privatus įvažiavimas, dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Arti visko.

BABY POINT, 6,900 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Dvi virtuvės, dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Arti visko.

HIGH PARK, \$2,900 įmokėti, 8- nių kambarių mūrinis namas su dvigubu garažu. Dvi virtuvės, dideli kambariai. Lengvos mokėjimo sąlygos. Prašo \$23,700.

JANE — BLOOR, \$29,900 prašo ma kaina. Vieno augšto, penkių kambarių, mūrinis, atskiras namas su garažu ir įvažiavimu. Viena skola. Arti požeminio ir krautuvų.

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST

Namų telef. 766-8479

TEL. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kas valandė:

Pirmad. 10-3

Antrd. 10-3

Trečiad. uždaryta

Ketvirtad. 10-3

ir 4:30-7

Penktad. 10-3

ir 4:30-8

Šeštad. 9-12

Sekmad. 9:30-1

MOKA:

už term. indėlius 2 metams.....7 %

už term. indėlius 1 metams.....6½ %

už taupomąsias s-tas (savings) 6%

už depozitus-čekius s-tas.....5½ %

DUODA PASKOLAS:

asmeninės — iki \$10.000.....8½ %

nekiln. turto — iki \$30.000.....8¼ %

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santuopų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Prinėmame mokėjimus už aukštą, turto, telefonų, elektros, vandens ir dujų. Mūsų tikslas — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

PACIFIC AVE. — HUMBERSIDE. Tik \$3.000 įmokėti už 8 kambarių mūrinį namą. 4 kambariai pirmame aukšte, 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, mūrinis garažas.

BLOOR — RUNNYMEDE, Swansea rajone 6 kambarių, atskiras su dvigubu garažu ir privatu įvažiavimu namas, arti krautuvų ir pūkų susisiekimo. Įmokėti apie \$10.000.

RONCESVALLES — GRENADIER RD. Praktiškai sutvarkytas 10 kambarių namas. Trys butai, 3 garažai. Savaitinės nuomos pajamos \$95; arti mokyklų ir krautuvų. Įmokėti \$9.000. Viena atvira skola išmokėjimui.

HIGH PARK — BLOOR. Moderniai įrengtas 6 butų pelningas namas. Visą laiką išnuomotas, geras pirkiny investavimui. Įmokėti apie \$20.000, atvira skola 10-čiai metų.

BLOOR — RUSHOLME RD. Naujesnės statybos 12 butų apartamentas. Augštos nuomos pajamos, visą laiką išnuomoti butai. Didelis sklypas, 12 garažų. Įmokėti \$40.000.

QUEBEC AVE. — BLOOR ST. W. Apykūnys 17 didelių kambarių tributas. Įmokėti apie \$15.000. Skola 15 %.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AUTOMASINŲ PARENGIMAS ŽIEMAI, pagrindinis patikrinimas ir sutaisymas, greitas ir sąžiningas potarnavimas.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)

Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA KANADOJ SPECIALI EUROPIETISKŲ SKANESTŲ KRAUTUVĖ, TURINTI PUIKIAUSIOS KOKYBĖS IR DIDŽIAUSIO PASIRINKIMO KONKURENCINĖS KAINOMIS GAMINIUS

tip-top MEATS

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

Vaistai, kosmetikos prekės, trejos dešnerios ir kt.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

EXTRA REALTY LTD.

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

JANE — ANNETTE, \$10.000 įmokėti, mūrinis atskiras, 7 kambariai per 2 augštus, užbaigtas rūsy, 2 garažai, privatus įvažiavimas didelis ir gražus kiemas iš 40 x 180.

BLOOR — KIPLING, \$8.000 įmokėti, mūrinis 6 kambarių vienaauštis (bungalow), 2 garažai, privatus įvažiavimas, užbaigtas rūsy, gražus medžiais apaugęs kiemas.

BLOOR — JANE, \$3.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 kambariai per 2 augštus, moderni virtuvė, garažas. Prašoma \$28.000.

J. KUDABA Namų tel. 783-2105

SPORTAS LIETUVOJ

Prieš olimpiadą žaidynių lengv. at-

letikos rungtynėse Miunchene dalyvavo daug pasaulio geriausių lengv. atletų. Kestutis Šapka suolyje į augstį laimėjo I vietą — peršoko 7-3¼ pėdų.

Pašaulio baidarių pirmenybėse Savos ežere, Jugoslavijoje, dalyvavo ir vilnietis Vladas Česiūnas, kuris vienvietės baidarės lenktynėse iškovojė III vietą.

Rimantas Plungė lengv. atletikos rungtynėse Maskvoje tapo pirmu lietuviu, peržengusiu 20 metrų ribą rutulio stūmimo — nustūmė 20,01 m.

Geriausias ilgų nuotolių bėgikas Lietuvoje šiuo metu yra Kauno politechnikos instituto studentas Petras Simonėlis. Jam priklauso Lietuvos rekordai 5.000 m. (13:36,8) ir 10.000 m. (28:41,8) bėgimuose.

GOLFO TURNYRAS

Kanados sporto apygardos uždaras

golfo turnyras rengiamas vyrtų (be

ir su išlyginamaisiais smūgiais), moterų bei mergaičių, jaunių ir jaunų

grupėse ši sekmadienį, rugsėjo 19 d., 11 v. r., Golf Haven aikštynė

(arba Toronto galima važiuoti 11, 27, arba 400 keliais iki 89 kelio, Cook-

town Road, ir tada į rytus maždaug iki Gifford, Ontario, netoli Simcoe

ežero). Smulkesnių informacijų kreiptis pas A. Nausėdą (416-743-9042).

TARPMIESTINIS LAIMĖTOJAS

Tarp miestinėse varžybose Klevelande

Toronto golfininkai pakartojo praeitų metų laimėjimą — surinko

668 taškus, Čikaga II 698, Klevelandas 709 ir Čikaga II 805. Komandoje

žaidė: A. Sergautis 75, S. Podasdeckis 76, V. Ubeika 80, V. Simin-

kevičius 82, A. Siminkevičius 88, A. Supronas 89, A. Simanavičius 89, R. Barauskas 89. Komandoje dar žai-

dė P. Stauskas, M. Ignatavičius, A. Banelis ir Al. Kuolas. Torontas tre-

čia kartą laimėjo pereinamąją taurę, o visi 12 žaidėjų gavo asmenines do-

vanas.

Po dviejų dienų rungtynių paaiš-

kėjo ir geriausi mūsų golfininkai. Pirmoji ketvertukė: 1. A. Sergautis

153, 2. Petrošius 156, 3. S. Podasdeckis 157, 4. V. Ubeika 163. Ge-

rai žaidė ir kiti Toronto golfininkai: A. Siminkevičius 169, V. Siminkevi-

čius 171, R. Barauskas 172, A. Simanavičius 173. Reikia manyti, kad jie

pateko į geriausiųjų pirmąjį dešimtuką. Netoli nuo jų atsilikęs buvo

ir P. Stauskas 175. Torontiečiams rimčiausias priešininkas buvo Čika-

gos Petrošius su 80 ir 76.

Vienintelė moterų atstovė E. Kėk-

sienė pirmą dieną ši sunkoką aikš-

tyną įveikė 119 smūgių ir pralenkė

kaikuriuos vyrus.

Šios pirmenybės buvo sėkmingos

ne tik sportininkų, bet ir lietuvių bendravimo atžvilgiu.

Pirmenybių metu įvyko posėdis,

kuriamė nustatytos ateities gairės. Sekančios pirmenybės įvyks Detroi-

te. Nutarta mažinti komandos narių skaičių, surengti komandines pirm-

enybes A ir B grupėse. A. S.

DU AUKSO MEDALIAI

A. BARKAUSKUI

Visos Kanados atletikos varžybose

Pan-Am stadione Winnipege, The

London Free Press žiniomis, š. m.

rugsėjo 22 d. Arvydas Barkauskas

laimėjo net du aukso medalius jau-

nų vyrų (iki 21 m.) grupėje. Jis nu-

stūmė rutulį 48 pėdas ir ¼ colio ir

numetė diską 148 pėdas ir 10 coliu.

Varžybose jis atstovavo Vakarų On-

tario universitetui, kuriame jis stu-

dijuoja. Kanadiečiai į jį atkreipė dė-

mesį Toronte CNE stadione, kai jis,

dar būdamas gimnazijos mokiniu, nu-

rungė 1016 atletų iš 320 Ontario gim-

nazijų ir laimėjo vyresniųjų grupės

disko čempionatą. Baltiečiai su juo

susipažino 1970 m. pirmenybėse, ku-

riose jis laimėjo pirmą vietą ir pa-

gerino nepriklausomos Lietuvos 19

metų išsilaukusių Puzinausko rutulio

rekordą. Jis taip pat laimėjo ir visos

Kanados rutulio pirmą vietą ir diską

antrą. Praeitą žiemą Detroite keliolikos

S. Amerikos universitetų varžy-

bose jis laimėjo rutulio antrą vietą,

o dabar — du aukso medalius už

rutulį ir diską. Jis priklauso ir Lon-

dono Lietuvių Sporto Klubui "Tau-

ras". Jo tėveliai Theforde, Ont., tu-

ri viešbutį "Hotel Theford" netoli

Ipperwash ir Grand Bend.

NUO LOŠENOS IKI DANGORAIŽIO!

VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS

IRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425

Petras Prakas

Namų: 920-2501

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258

Ivairios savo pastatų rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršai-

kal, kavių unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.

Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybė.

Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Ateitininkų žinios

Šių mokslo metų veikla pradėdama rugsėjo pabaigoje. Rugsėjo 28 d. planuojama iškyla į parką, kur kviečiami dalyvauti visi jaunučiai, vyr. moksleiviai, studentai, sėdangraiai ir tėvai. Ten pat numatomas veiklos atidarymas. Visi, kurie dar nėra buvę ateitininkais ir nori šiais metais įsirašyti, yra prašomi paskambinti V. Kolyčiui tel. 534-5586. Tėvai yra raginami įjungti vaikus organizacijon jau nuo pat mažens. Jaunesnieji berniukai ir mergaitės veikia atskirai ir yra šie būreliai: 1-4 skyriaus 6 sk. ir 7-8 sk.

Jaunučių-jaunių globėjų ir vadovų suvažiavimas įvyks Tėvų pranciškonų stovyklavietėje N. Wasagoje rugsėjo 18 ir 19 d. Prasidės šėštadienį apie 3 v. Yra pakviesti vadovai iš Toronto, Hamiltono, Montrealio, Detroito, Rochesterio ir Klevelando. Visi dalyviai prasmos atsivežti miegamais, nes gali būti šalta naktis. Paskaitas skaitys dr. J. Dėdinas iš Rochesterio ir B. Cepaitienė iš Toronto. Be to, bus diskusijos įvairiais globėjimo ir vadovavimo klausimais. Registracijos mokeskis — \$3. Sekmadienio rytą stovyklavietėje bus Mišios. Suvažiavimą rengia MAS jaunųjų komisija.

Tėvų komiteto rengiamas tradicinis Havajų vakaras ir bazaras įvyks spalio 16 d. Bazarui reikia įvairių daiktų. Visi tėvai yra prašomi ką nors loterijai-bazarui atnešti. Ši sekmadienį ateitininkų kambaryje bus tėvų komiteto narių ir priims laimikius-fantus.

Kurie dar skolingi "Ateičiai" už žygį Wasagos stovyklos metu, prašomi atsistoti pinigų V. Kolyčiui.

Nuoširdi padėka Kanados Lietuvių Fondui už \$100 ateitininkų stovyklai paremti.

Skautų veikla

• "Lithuanian Scouting" — 40 psl. iliustruotas leidinėlis buvo platinamas š. m. pasaulinėje džiamborė J Japonijoje. Jį išleido LSB džiamborės fondas.

• Spalio 3 d. Prisiškėlio bažnyčioje 11 v. pamaldomis "Satrijos" ir "Rambyno" tūntai pradeda poatostoginį darbą.

• Mindaugo dr-vės informacinė suėiga ir registracija — rugsėjo 27 d., 7 v.v., skautų būkle. Tėvai yra prašomi tą vakarą atvežti vaikus, kurie norėtų toje draugovėje dalyvauti.

• Tautos šventės proga "Tėvynės prisiminimų" radio programoje rugsėjo 12 d. dalyvavo sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas, deklamavo A. Kairytė ir R. Bobelytė, pranešinėjo L. Jagėlaitė.

• Sveikiname "Satrijos" tūnto adjutantę v. vl. R. Puniškaitę, rugsėjo 11 d. susituokusią su juo. būdžių igulos vado pav. vl. J. Lasū.

• Romuvos k-to posėdis įvyko rugsėjo 13 d. Svarstyta būsimų darbų projektai.

• Rugsėjo 4-5-6 d. Romuvoje stovyklavo prieškongresinis jaunimo saskrydis.

• I Rambyno tūnto II-ją vilkiukų dr-vę įstojo du broliukai Namikai — Simas ir Juozas. Sveikiname. C. S.

• Akademikų skautų draugovės visuotinis suvažiavimas įvyks spalio 9-10 d.d. Shrenbavys, Mass., 52 So. Quinsigamond Ave., Maironio salėje. Dalyvauja kandidatės, narės, filistės ir vyr. skautės. Registracija — iki spalio 1 d. pas fil. R. Kubiliūnaitę, 8218 Eagle Rd., Kirtland, Ohio 44094, USA. Reg. mokeskis — \$1.

Maistas ir šėštadienio pobūvis — \$8. I tuo pat metu rengiamą Atlanto rajono metinę šventę kviečiami ASS nariai, vyr. skautės ir skautai vyčiai. Suvažiavimą globoja ASS Worcesterio skyrius.

DU pilno ilgio filmai

ADOLFO HITLERIO

MEIN KAMPF

Matysite jį patį filme

Antrasis spalvotas filmas

ANZIO

invazijos kelias į Romą

— tik septynias dienas —

Rugsėjo 18 iki 24

BRIGHTON KINO TEATRAS

127 Roncesvalles Ave

Tel. 532-2710

Kasdien vienas seansas nuo 7 v.v.

Sėkmdieniais nuo 5 ir 7 v.v.

Pasakykite ir savo draugams

apie šiuos puikius filmus —

nepraleiskite nepamatę!

PRANESAMA APIE NAUJA

GYDOMAJA MEDŽIAGA

sutraukiančią

hemorojus

Tai yra ypatinga gydymo medžiaga irodžiūsi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbėsę tyrimų institutas atrado nepaprastą gydymą medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabi, kad šis pagėrjimas tėsda vėsi daugeli mēnesių. To buvo pasiekta naudojant gydymą medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms cėlėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

AL GARBENS REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

INDIAN RD. — BLOOR, atskiras 9 kambarių mūrinis namas, nauja apšildymo sistema, kvadratinis planas, 2 virtuvės, gilus sklypas, garažas, arti Bloor. Prašoma \$36.000, viena atvira skola. Geras pirkiny, pirmą kartą parduodamas.

RUSHOLME RD., 8 kambarių, per du augštus atskiras namas, kvadratinis planas, vandens-alyva šildomas, platus šoninis įvažiavimas. Labai gerame stovyje. Prašoma \$36.900.

VAKARUOSE, originalus tributas, 17 kambarių, 10 m. senumo, gražus, erdvūs butai su balkonais. Savininkai išsikėlė į Vankuverį. Apie \$20.000 įmokėti. Skubus pardavimas.

DOVERCOURT — COLLEGE, apie \$4.000 įmokėti, 8 kambarių švarus mūrinis namas su dideliu kiemu. Prašoma kaina \$28.900.

OAKWOOD — ST. CLAIR, didžiulis, atskiras 11 didelių kambarių pajamų namas, labai gerame stovyje, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu. Gauna \$106.000 savaitėje pajamų, plius pirmo augšto butas savininkui. Apie \$15.000 įmokėti ir viena atvira skola.

SWANSEA, gražus — nebrangus mažai šeimai vienaauštis, moderni virtuvė, garažas su privatu įvažiavimu, prašoma kaina \$28.900, viena skola, arti Bloor.

Al. Garbenis, arba **Pr. Kerberis,**

namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Lietuvoje sakoma:

• Karo nebus, tačiau pasaulis gali žūti besaugodamas taika.
• Rusai iš okupuotų kraštų gali pasitraukti arba normaliu būdu arba stebuklingai. Normalu būtų, jei angelai nužengtų iš dangaus ir kiekvieną rusą už rankų paimtų namo į Rusiją. Būtų stebuklas, jei rusai iš okupuotų kraštų patys pasitrauktų.
• Rusų „troikos“ sudaromos šitaip: vienas moka skaityti, kitas — rašyti, o trečias yra įpareigotas sekti anuos du intelektualus, kad neiškryptų iš partijos linijos...

Skola

Draugas draugui paskolino dešimtinę. Po kurio laiko gaus laiška, kuriame parašyta: „Mielas Stasy, rašau tau, kad žinotum, jog nepamiršau skolos — tos dešimties žaliukų, kuriuos paskolinai. Dėkui už paskolinimą ir neskubinimą gražinti, dėl to šiuo laišku gražinu visą skolą su padėka. Tavo draugas Domas. P.S. Beje, pinigų į šį laiška nebegalėjau įdėti, nes voka jau buvau užlipinęs.“
• Vyrai pasidarė tiek praktiški, kad tik lengvas moteris ant rankų nešioja.

ŠYPSENOS

Chruščiovo pokalbis

Vieną žiemą vakarą sėdi namuose Nikita Chruščiovas su savo žmona Nina prie ugniaukuro ir skaito „Pravdą“. Nina, ilgai mąstyti, kreipiasi į vyrą: — Nikita, ar žinai kas yra Oswaldas?
— Žinoma, kad žinau.
— Ar žinai, kad jis nužudė Kennedį?
— Žinau...
— Ir žinai, kad prieš nužudydamas gyveno Rusijoje?
— Aišku, kad žinau! Bet kodėl tau taip rūpi?
— Juk jis tave galėjo nužudyti...
— Bet kas gi tau užėjo? Žinoma, kad galėjo, bet nenužudė. — Po ilgos pertraukos: — Nikita, kaip manai: jei Oswaldas būtų tave nužudęs, ar Onassis būtų mane vedęs?
• Moteris nėra tokia baisi, kaip ji dažosi.

Nauja tiesa

Atsitiktus nelaimė seniau lietuviams kaimiečiai sakė: „Dievas davė, Dievas atėmė.“ Dabar tie patys kaimiečiai, tapę kolchozininkais, sako: „Dievas davė, Leninai atėmė!“

Namo sugrįžęs

Išgėręs vyras grįžta po vidurnakčio į namus.
— Aha, supratai, kad namuose geriausia, — priekaištavo žmona.
— Ne, tik visos kitos vietos jau buvo uždytos, — paaiškino vyras.

Pirmą kartą

— Ko tamsta taip jaudiniesi?
— Pirmą kartą skrendu lėktuvu, pasipuošiau smokingu, o čia, žiūrėk, pakabino iškabą „No smoking“!
• Daugelis veda, norėdami ramiai gyventi, o daugelis kaip tik dėl tos priežasties neveda.
Parinko Pr. Als.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

Šalia kitų praėjusios vasaros įvykių galutinai buvo įvykdytas ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio užmojis — išleisti visi trys jų premijoti romani Lietuvos partizanų tema. Pirmą premiją laimėjęs J. Gliaudos romanas, kuris jau buvo „T2“ recenzuotas, išėjo ir buvo visuomenei pristatytas 1970 m. vasarą, bet antrą premiją laimėjęs Al. Barono „Vėjas lekia lyguma“ ir III premiją laimėjęs A. Kairio „Ištikimoji žolė“ skaitytojų pasiekė šią vasarą. A. Kairio premijuotas romanas visuomenei buvo pristatytas gegužės pabaigoje Čikagoje, o rašančio nuomone, pirmos premijos tikrai būvęs vertas Al. Barono romanas dar tebeilgiai pristatymo visuomenei dienos.

Turint prieš save tris naujas, dailias ir savo tematika labai intriguojančias bei įdomias knygas, kurios visos išleistos Čikagoje „Laisvosios Lietuvos“ knygų leidyklos, idomu kiekvieną jų sakiniu kitu užsiminti, nes mūsų apie knygas permažai kalbama ir rašoma.

J. GLAUDOS ROMANAS

Pirmą premiją laimėjęs J. Gliaudos romanas „Aitvarai ir giria“ laikau romantiniu. Jo aprašoma partizanų stovykla, sunkiai prieinamų kulgrūdų apsupta, išpuosta pakelių koptų stulpais ir rūpiniojais, likusi tarsi tautinė šventovė tiesiog žvėriškose laisvės kovose su žiauriu okupantu ir jo tarnais lietuviams, kurie, mano įsitikinimu, ir sudavę sunkiausius smūgius Lietuvos laisvės kovotojams. Už tai J. Gliauda nuo kairiųjų literatūros kritikų gauna pylos. Man idomu, ar literatūros kritikai tą laikotarpį yra gerai išstudijavę? Jei reiktų barti J. Gliaudą už „Aitvarų ir girios“ romaną, tai nebent už kairiųjų istorinių faktų iškreipimą, kaip pvz. Bartasiūno tariamosios amnestijos partizanams paskelbimą ir kitus. Bet čia rašoma ne recenzija, o tik apžvalga. Mano manymu, šis J. Gliaudos romanas verta dėvoti ne tik suaugusiems, bet ir jaunimui.

AL. BARONO KŪRINYS

Al. Barono romane „Vėjas lekia lyguma“ visi partizanų kovų ir jų egzistencijos įvykiai atsiremę į istorinius buv. NKVD pulk. Burčickio pasakojimus, J. Daumanto „Partizanų“ ar „Kritusių už laisvę“ aprašytus įvykius. Tik jie čia sklandžiai sukurta beistris plunksnos. Tuo būdu susilaukė vieno geriausio ir įdomiausio romano partizanų tema. Idomu, kad romane tiek patius rusus, tiek kitus Lietuvos laisvės priešus labiausiai drebina gal ne tiek šūviai ir sunkios kautynės su partizanais, kuriose krenta dešimtims ir šimtais rusų, bet partizano Mikalojaus peiliukas, kuriuo jis drožinėja skulptūrėles su Gedimino stulpais. Jos pasiekia NKVD pulkininkus, raud. armijos generolus, kuriems tie stulpai byloja, kad rusų priešų pilna Lietuva.

Kaip Al. Barono premijuotam romane jungiasi literatūra su istoriniais įvykiais, pasako kad ir šis vaizdas: „O man geriau, kai dangus matyti ir kai galima išžūrėti Paukščių tako žvaigždes, — atsakė Mikalojus. Jo balsas buvo bespalvis, nes jis nežinojo, kad šalia geležinio apsupimo lanko, šalia geležinio neapantant lanko, šalia amžino paukščių tako buvo ir amžinos ištikimybės tėvynė ir kovos draugams lankas, nes iš Miuncheno aerodromo tą vakarą pakilo bespalvis lėktuvas, nešdamas taip seniai lauktus vyrus į miškus...“

A. KAIRIO VEIKALAS

III premiją laimėjęs A. Kairio romanas „Ištikimoji žolė“ mažai ką bendro turi su Lietuvos partizanų kovų laikais. Čia aprašomi įvykiai Augštaitijos kaime nevyklausomybės, pirmosios bolševikų ir vokiečių okupacijų metais, plačiau įvedant 1941 m. lietuvių tautos sukilimą. Deja, A. Kairio aprašomi lietuviams labai jau suksinti ir įjauna vieni kitus. Vieni tarnauja bolševikams, kiti yra vokiečiai, treči — ištikimi savo tautai.

Spaudai duotame interviu A. Kairys pareiškė, kad mūsų literatūroje esą iki šiol dar niekas nebuvo aprašęs partizano laidotuvių. Štai kaip jas aprašo A. Kairys: „Karstas uždaromas ir išnešamas. Nauja verksmų ir šauksmų banga, klyksmas... Orkestras persigrupuoja, žmonės susėda ir vežimus, giedoriai paima naują punktą...“

Tuo tarpu kovojančios Lietuvos atstovai, 1948 m. prisiveržę į Vakarų, atvežė ir tuometiniuose „Ziburiuose“ paskelbė kitoki, į jokią literatūrą nepretenduojanti, bet tikra vieno partizano mirties ir laidotuvių aprašymą: „Persekiotojai greitai artėjo. Aplink jį sprausėjo kulka, tačiau jos nelietė gulintojo. Jurgis nušliaužė keletą metrų į priekį. Pasukė išimė granatą. Dantimis iš-

traukė kapselį ir granatą pakėlė prie galvos. Bet tuo momentu antra kulka įsmigo į jo galvą. Tvirtai suspausta granata sprogo. Sukės nulančė dūzūle egles šaka, kuri lėtai nukrito ant nejudančio, sudarkyto 16 metų amžiaus jaunuolio kūno...“

Tai va, kokios buvo tikros šio ir tūkstančių kitų partizanų laidotuvės: be orkestrų, be iškilmingų procesijų, be giedorių slaptą jų kinai, momentui pasitaikius, būdavo surenkami ir nuleidžiami į Lietuvos žemę. O tokie romanai, kaip LAS premijuoti, stiprina bei guodžia mus ir tautą namuose, kad partizanų aukos ir jų kapei ilgai bus neužmiršamos.

"CHICAGO SUN-TIMES"

II jaunimo kongreso komitetas, pasiūlius L. Prapuoleniui ir JAV LB tarybos prezidentui pirm. inž. V. Kamantui, papildomai užsakė nemažą egzempliorių skaitų dienraščio „Chicago Sun-Times“, kurio pirmuose puslapiuose buvo įdėtas Vilniuje teisto jūrininko S. Kudirkos smulkus teismo eigos aprašymas. Dienraščio kopijos bus siunčiamos po visą laisvąjį pasaulį, o dienraščio vadovybei bus sudarė savotiškas keblumas, nes, atsiradus dideliu to numerio pareikalavimui, iš senų matricių reikią spausdinti naujus egzempliorius. Kai apie tokius dalykus sužino editoriaus skyrius, atėityje pasidarė daug atviresnės durys į dienraštį patekti.

• Mano mėgstamas „T2“ bendradarbis Al. Gimantas „T2“ skiltyje pastebėjo, kad apie praėjusią IV dainų šventę Čikagoje beveik nieko nerasė amerikiečių dienraščių. Noriu pastebėti, kad Marshall Fieldo didžiama dienraščiai šventę skelbė svarbiųjų miesto įvykių kalendoriuje. Ją skelbė ir toks įtakingas kultūrinis priedas, kaip „Panorama“. Prieš šventę rašė dienraštis „Chicago Daily News“, kur daug pažintinių bei įtakos turi St. Balzekas, ir, buv. dainų šventės angliškios informacijos vedėjas.

• Rugsejo pradžioje Čikagoje lankėsi iš okup. Lietuvos atvykęs muz. lėliukas. Taip pat buvo laukiama atvykstant dabartinio Zarasų klebono ir dekanas vabalnikėno kun. Gedimino Šukio, kuris, „Naujienu“ žiniomis, rugpjūčio pabaigoje lankėsi pas gimines Klevelande. Kun. G. Sukys, išventintas okup. Lietuvoje 1946 m., yra Mišų „Taikos Karalienės“ autorius. Tas Mišias gieda čikagiešis „Dainavos“ ansamblis, Cicero parapijos choras ir kiti.

Lietuviška baldų dirbtuvė

P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

CESNAKAS — geras vaistas

Cesnakas (garlic) yra natūralus kraujotaką valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugo nuo nevalingų, nuo puvimo bakterijų bei įsunaikina „ADAMS GARLIC PEARLES“ turi savyje reikalingas cesnako alyvas, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per išties šimtmečius milijonai žmonių vartojo cesnaką kaip vaistą, tikdami jo gydymo bei stiprinamojo efekto. Stenkitės būti stiprus ir sveikas. Dar šlondien nusipirkite „ADAMS GARLIC PEARLES“ dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir močiau slogu tu rėsi. Šios cesnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
 - sutvarko rezervacijas, nakvynių ir kitus reikalus
 - be atskiro atlyginimo
 - agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
 - parūpina bilietus keliančiantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
 - parūpina eismo priemones ekskursijoms
 - patarnauja atskviečiant gimines
- Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

Prancūzai studentai reikalauja, kad ši gimnazija būtų jiems perleista, o angliškai kalbantiems studentams pastatytas naujas pastatas. Į šį ginčą jau yra įsikišęs ir Ontario švietimo ministeris R. Welch.

Kanados federacinis parlamentas 1968 m. bandomajam kelerių metų laikotarpiui panaikino mirties bausmės nusikaltėliams už įvykdytas žmogžudystes. Vienintelė išimtimi buvo paliktas policininkų ir kalėjimų sargų nužudymas. Tačiau ir šiais atvejais federacinis ministerių kabinetas mirties bausmę pakeisdavo kalėjimu iki gyvo galvos. Deja, rezultatai nėra džiuginantys. Prieš šio įstatymo įvedimą 1967 m. Kanadoje buvo 281 žmogžudystė, o pernai — jau 430. Žmogžudysčių pagausėjimas 53% sugrąžina kairiųjų minkštaširdžių propaguojamą teigimą, kad būsimieji žmogžudžiai nepaiso mirties bausmės. Už jos grąžinimą dabar žada kovoti socialinio kredito partija. Pastarajam dešimtmetyje Kanadoje buvo nužudyti 2.665 asmenys, jų tarpe 36 policininkai. Tuo tarpu paskutinės žmogžudžių egzekucijos buvo 1962 m. gruodžio 11 d., kai Toronto kalėjime kartvųjų kilpos susilaukė du žmogžudžiai.

Šį rudens Kanada pradės derbybas su komunistine Kinija tiegioginė orinio susisiekimo linijai atidaryti. Buvo galvojama šiuos skrydžius pavesti privačiai „Canadian Pacific Air“ bendrovei, nes jos lėktuvai jau skraido į Aziją, tačiau pastaruoju metu kilo mintis pratesti valstybinę „Air Canada“ bendrovės liniją Montrealis—Maskva. Tokiu atveju „Air Canada“ lėktuvai į Pekingą skristų per Maskvą.

Detroit, Mich.

PADEKA

Sios vasaros atostogas praleidau pas savo geruosius bičiulius p.p. Kazarieus ir Trakinskus, Sault Ste. Marie, Ont., turėjau taigę progą aplankyti senus bičiulius Marytę ir Kostą Ramonų Sudbury, Ont. Jiems vienos nuosirdžių dėkoju už gražų priėmimą, vaišingumą bei globojimą.

Jonas Acus

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954



SKAITYTOJAI PASISAKO

PADEKIM URUGVAJIAUS LIETUVIAMS

Rasiniuose „Pas Urugvajaus lietuvių“ („T2“) 1970 m. nr. 38, 39, 40, 41, 42) paminėjau, kaip maža, neturtinga yra ten lietuvių kolonija, kokie nuosirdūs ir paslaugūs žmonės bei koks gražus ir susipratusis jaunimas. Ši kolonija pasiryžė pastatyti jaunimui ir aplamai lietuviams poilsio namus. Tai būtų vieta, kur mūsų tautiečiai praleistų atostogas (jais galėtų naudotis ir iš užsienio atvykę lietuviai). Sklypas prie pat jūros jau yra — jį padovanoti jautrus lietuviškųjų reikalų rėmėjas Urugvajaus lietuvis E. Jusys. Pastatas kainuotų tiksliai apie 8.000 dolerių. Sakau „tiksliai“, nes galvoju apie finansinį amerikiečių bei kanadiečių pajėgumą ir žinau, kad vieni urugvajiečiai to nepajėgs padaryti. Kreipiuosi į mūsų „T2“ skaitytojus dar ir dėl to, kad toks optimistas kaip kun. Giedrys rašo man: „... pasinūciau laisvą visiems tiems, kurie lankėsi Urugvajuje, bet gal iš to nieko neišeis, nes kiekvienas turi savo reikalą ir rūpesčių...“ Taip, tai tiesa, bet tai yra ir mūsų bendrieji rūpesčiai bei reikalai. Būkime duosni, atidarykime pinigines ir parodykime širdį bei supratimą — ištieskime savo brolišką ranką mūsų tautiečiams Urugvajuje. Tegul jie įsigyja vietą, kur jų jaunimas bei senimas galėtų susitikti, patostogauti, pabendrauti.

Sakoma, kad Kanadoje yra apie 30.000 lietuvių, o Toronto — apie 8.000. Kiek jų pnumeruoja „Tėviškės žiburius“, sunku pasakyti, bet prileiskime, kad susipratusių tautiečių tėra 8.000. Jeigu jie, perskaite šį laiška, imtų ir pasiųstų tiksliai po vieną dolerį, tikrai nenukentėtų, o tenai tas doleris būtų didžiai naudingas bei vertingas. Tokiu būdu ir sudarytume jiems reikiamą sumą. Tad parodykite gerą valią — padėkite mūsų mažiausiai užjūrio broliui pasisūdamis savo dalį. Aukos prašoma siųsti: Rev. Padre J. Giedrys, Casilla 2313, Cerro Montevede — Urugvaj.

Regina Kutka

AR TAI LIETUVIŲ GARSINIMAS?

Skaitant Montrealio „Gintarui“ paramos prašančio „T2“ 33 nr., gražiai jaunimo gastroles iškeliančio, bet viešai nedrįstančio pasirodyti gerb. I. L. mintis, prisimenu anuometinės išvykos nepr. Lietuvoje. Tuomet su panašiu jaunystės entuziazmu važiuojame į Dainų šventę Kaune, į Vėliavų paradą švenčiant prezidento A. Smetonos 60 m. sukaktį. Kažkokia proga važiuojame į Biržus pamatyti pilies griuvėsių, dalyvaudame šiauliuose pabaigtyvių šventėje ir t. t. Tuomet niekur nebuvo keliamas aukų ar lėšų trūkumo klausimas. Kas

norėjo ir turėjo ištekių, važiuo, ejo, o kas ne — sėdėjo namie.

Siame krašte yra pastebimas visai kitoks aspektas tuo reikalu. Čia daug lengviau pasiturtinčiai gyventi, padaryti skatiką, čia surandama ir daugiau būdų jam gauti. Kiekvieno išvažiavimo ar užsimojimo mintis turi būti kieno nors finansuojama bei remiama. Iš tikrųjų būtų gražu, kaip autorius I. L. teigia, remti lietuvių vardą garsinančią jaunimą, bet panašaus pobūdžio išvykose to garsinimo kaip ir nesimato. Juk važiuojamas į kitą lietuvišką koloniją pasirodyti saviesiems su tautiniais šokiais ar dainomis nėra siejamas su lietuvių vardo garsinimu. Gal geriau tai vadinti viešnage, draugišku apsilankymu ar tik malonių jaunimo apabendravimu?

ORGANIZACIJOS TRUKDO MOKSLĄ?

Kaip neteisingas yra galvojimas, kad vaiką siunčiant į lietuvišką mokyklą sužalojamas angliškasis akcentas, taip yra klaidingas galvojimas, kad jaunuolio veikla lietuviškose organizacijose trukdo mokslą. Matome pavyzdį mūsų hamiltoniško Antano Elvikio asmenyje. Ir kur jis nedalyvavo! Ir „Aukure“ vaidindamas, ir „Gyvatara“ šokdamas, ir keliaudamas visose išvykose, kaip Prancūzijoje ir Kanados vakaruose. Jis buvo ir skautas. Be to, dirbo pamainomis Westinghouse ir turėjo prisiderinti. Net jo „bosas“ jį vadindavo „mūsų balerina“ ir didžiudavosi juo. Dirbdamas įmonėje emė korespondencinių būdų pamokas ir mokėsi.

Istoje, per College of Education Toronto, per vienerius metus gavo mokytojo diplomą ir mokytojo vietą South Carlton High School, Richmond, prie Otavos.

Atvykęs 1965 m. iš Anglijos, padėjo tėvams įsikurti ir mokėsi. Jo brolis Jonas studijuoja McMaster universitete, o sesuo Onutė — Cathedral High School. Abu soka „Gyvatara“.

Linkime Antanui pasisekimo darbe ir toliau neužmiršti lietuviško jaunimo. O.

JAUNIMO EKSKURSIJOS

Geras yra dalykas jaunimo ekskursijos, ypač kai jos pasitarnauja lietuviųbei. Labai džiaugiamės Toronto skautų organizuota ekskursija bei Toronto „Gintaro“ išvyka Europą. Atėityje betgi reikėtų vengti tokių masinių ekskursijų lėktuvais. Torontiškių organizuotoje ekskursijoje dalyvavo net 180 asmenų. Nelaimės atveju tai būtų nepaprastai didelis nuostolis lietuvių išeivijai. Nors lėktuvų nelaimės dabar retos, bet pasitaiko. Srs.

PRANO BARAUSKO ĮSTAIGA 231-2661

REAL ESTATE IR APDRAUDA

3828 BLOOR W., ISLINGTON (6-POINTS PLAZA)

NOTARAS

A. LIUDZIUS, B.L.

421 Roncesvalles Ave.

(Toronto Dominion Bank)

II aukštas

Telefonai: Istaigos 537-1708

namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. E. ZUBRIENE

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING AND HEATING

J. LISAS KAS,

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,

ATLIEKA ĮVARIUS VAMZDŲ IR APSILIJIMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

VALAU FOTELIUS

IR ĮVARIUS KILIMUS

Automatinis elektra valymas. Sutalsau iširusius galus ir pradegintus kilimus.

P. KARALIONAS.

Skambinkite LE 3-4912.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO

(sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS — reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas Induose ar koriose. Iš bityno: Eagles Nest

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Telefonas 534-0563

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVE



CLEAR-VISION TV - Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T. V. ir Hi-Fi

STATOM IR TAISOM T. V. ANTENAS

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

532-7733

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001



BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDŲ IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Pamaldos Springhurst, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, šį sekmadienį 11 v.
— Šį sekmadienį antroji rinkliava — popiežiaus ir Kanados vyskupų labdaros darbas.
— Lietuvių kapinėse palaidota: a.a. Juozas Vosylius ir a.a. Jozefa Weisienė. Mirusiųjų šeimoms nuosirdi užuojauta.
— Netrukus bus pradėtas parapijiečių lankymas.
— Pamaldos: šį sekmadienį 10 v. už a.a. Leokadiją Norušienę (užprašė V. Dalindienę), 11 v. už a.a. Raimundą Laurinavičių (užprašė D. P. Jankai).

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šią savaitę pas vedėją p. Dambarienę įvyks sekmadienio mokyklos mokytojų posėdis.
— 130 v. ryto pamaldos bei sekmadienio mokyklos pradžia vaikams — nuo darželio amžiaus iki 8 skyriaus.

— Autobus antrąjį šeimos šventę Cikagoje spalio 9-10 d. jau užsakytas. Bilietas suaugusiam \$25, studentui \$18. Autobusas, 47 vietų, išvyks nuo Išganytojo par. bažnyčios spalio 8 d. vakare. Toronto ir apylinkės lietuvių, kurie nori šią progą vykty į Cikagą, nuosirdžiai kviečiami prisidėti. Registracija V. Daugėnis tel. CH 9-2067 ir Petras Sturmas tel. 252-4930.

Lietuvių kapinėse paskutinių laikų pastatyta keletas dėmesio vertų paminklų: p.p. Svėgždu, S. Kairio, P. Pretkaus, p. Martinaitienės, Buntinų-Kungių ir kt. Naujiems paminklams pamatai pradėti lieti šiame mėnesio gale.
A. a. Jozefa Weisienė, 72 m. amžiaus, evangelikė, mirė rugsėjo 11 d. Queen Elizabeth ligoninėje. Vėlonė gimusi Kaune; prieš 40 m. su vyru atvyko į Kanadą. Palaidota lietuvių kapinėse rugsėjo 14 d.

A. a. Juozas Vosylius, 38 m. amžiaus, mirė rugsėjo 9 d. Our Lady of Mercy ligoninėje. Vėlonis jau ilgesnį laiką sirgo. Palaidotas iš Priskelimo par. bažnyčios lietuvių kapinėse rugsėjo 11 d. Paliko žmoną, tris jaunos vaikus ir gausią Vosylių giminę.

A. a. Agota Olekienė, 91 m. amžiaus, mirė rugsėjo 14 d. Laidojama šį ketvirtadienį, rugsėjo 16 d., 10 v.r., iš Priskelimo bažnyčios lietuvių kapinėse. Pašarvota Turner a. Porter laido tuviu namuose Roncesvalles gat.

Valentinas Rimas, West Humber Collegiate 13 klasės mokiniš, rugpjūčio 29 d. Canadian National Exhibition, Music Building turėjo piano recitalą, surengtą Toronto muzikos mokytojų sąjungos. Po recitalo V. Rimas gavo pasiūlymą iš pedagoginės televizijos programos paruošti Beethoveno muzikos juostas. J.

J. Karka, atsiliepdamas į "T. Z." mintis, kad kiekvienas lietuvis turi remti visuomeninius reikalus, iš savo asmeninio biudžeto paskyrė aukas: Kanados Lietuvių Fondui \$100, Toronto Priskelimo parapijai \$50, Toronto Sv. Jono Kr. parapijai \$25, "T. Žiburius" \$10.

P A D E K A

Nuosirdus aciu visiems lankiesiems mane ligoninėje. Aciu dr. A. Pacevičiui ir dr. Watt, kurie lankė mane kiekvieną dieną; Sv. Jono Kr. parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui ir kun. A. Simanavičiui, OFM; ypatinga padėka p. K. Gilmanienėi, kuri visą laiką rūpinosi ne tik manimi, bet ir mano vaikais; taip pat — p. P. Matijosaitienei, Kariūnienėi, D. K. Ordams iš Londono, Ont., už atsiuntimą gražių rožių puokštės, Petronėlai ir Stasiui Valiukams, Julijai ir Zigantui Simkams, B. Pakėnui, P. Lingei, V. Ridikui, A. Mirskui ir J. Barišauskui. Visiems nuosirdžiai dėkinga —

M. Kazlauskienė

VIENINTELE KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLİNKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymai juodais, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos ir Board of Education. Baigęs šią mokyklą gauna pigesnę autovežimui draudimą. Nemo-kami nurodymai klasėje ar namuose turintiesiems laisvą lankymą. Mokoma vairuoti standartinius ir automatinus automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR ST. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Priskelimo par. žinios

— Po ilgos ir sunkios ligos mirus a.a. Juozui Vosyliui, šeima, gimines ir artimuosius giliai užjaučiamė. Vėlonis palaidotas rugsėjo 11 d.
— Mišios: trečiadienį, 8 v. koncel., vienos iš jų — už a.a. E. Pilutienę, užpr. A. M. Basalykų, ketvirtadienį, 8 v. koncel., vienos iš jų — už a.a. P. Sarūną, užpr. A. A. Plėnį kaip užuojautą sūnui Juozui, mirusio jo tėveliui, ir antros — už a.a. šeimos mirusius, užpr. p. Matusevičių; šį sekmadienį, 8 v. — už a.a. Magdalėnos vėlę ir Prancevičių šeimos mirusius, užpr. V. Prancevičiaus; 9 v. — už a.a. Juozo ir dviejų Barborų vėles, užpr. p. Taujienės; 10 v. — už savo vaikus, užpr. pavasarį pirmąją Komuniją priėmusių vaikų tėvų; 11.15 v. — už a.a. Jono vėlę, užpr. p. Rasiulių, Pačiulytės ir Jankaičių.
— Mišios 12.15 val. vėl pradėdamos nuo rugsėjo 26 d.

— Šį sekmadienį — speciali vyskupijos rinkliava Sv. Tėvo ir Kanados vyskupų labdaros darbas. Dalis rinkliavos skiriama Pakistano 8 milijonams pagėbėlių šelpiti.

— Suaugusių choro repeticijos jau prasidėjo; sekanti repeticija — šį ketvirtadienį, 7.30 v.v. muzikos studijoje. Senuosius ir naujus choristus maloniai kviečiame įsijungti. Pradėdamos naujas repertuaras.

— Parapijos biblioteka ir spaudos kioskas pradės veikti šį sekmadienį; kavinėje gaunamas karštas maistas.

— Dviejų drabužių išpardavimas bus organizuojamas šį rudenį. Prašom neįsimti iš mados išėjusių, išaugtų ir nemėgstamų drabužių, apavų, papuošalų ir t.t.

— Parapijos metinės rekolekcijos ateinančią gavenią maloniai sutiko vesti T. Leonardas Andrieus, OFM.
— Susitaukė: Jonas Lasy ir Rima Puniškaitė; Algirdas Simonaitis ir Linda Hutton.

— Pakrikštyta Albino ir Virginijos Puzerų dukrelė Audra Margarita.



Po atostogų grįžtam į šeštadienį mokyklą ir liuteronų seminara

PARDUODU AUTOMOBILI 1969 m. "Supersport Camero SS" su visais priedais. Prieinama kaina. Kreiptis pas Vincą Starkų tel. 767-4013.

DAŽAU iš lauko ir vidaus namus. Skubus patarnavimas, labai pigi kaina. Skambinti po 5 v.v. tel. 535-2581 ir klausyti Joe.

DUNDAS — RONCESVALLES rajone išnuomojami kambariai dviem studentams. Tel. 536-0690.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTŲ DARBUS. Darau virtuvės spintelės ir įrengimų poliro darbus. Tel. 533-4724.

MORTGICIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mirtgicinius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronto.

DARAU NUOTRAUKAS vestuvių, krikštynų, atvažiųjų fotografuoti į namus. Skambinti B. TARVYDUI, telef. 767-4737.

ELEKTROS RANGOVAS Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronto
923-7194. Sav. A. Čeponis

TORONTO MAIRONIO SES-TADIENINĖJE MOKYKLOJE pamokos pradėdamos šeštadienį, rugsėjo 18 d., 9 v. ryto Sv. Vincento Pauliečio mokyklos patalpose (tarp Fermanagh ir Westminster gatvių prie Roncesvalles). Westminster yra vienos krypties gatvė į rytus nuo Roncesvalles, o Fermanagh yra vienos krypties gatvė nuo Sorauren Roncesvalles link. Pirmąjį šeštadienį pamokos baigsis 12 v., o kitais šeštadieniais — 12.30 v. p.p. I parengiamąjį skyrių primami 4-5 metų amžiaus, o vyresni — i pirmąjį. Tėvai maloniai prašomi nedelsiti ir jau pirmąjį šeštadienį vaikus atsiųsti į mokyklą. Vedėjas

Toronto liuteronistinis seminaras darba pradeda šį penktadienį, rugsėjo 17 d., 7 v.v., Priskelimo par. patalpose. Seminaras dėsčius S. Bubelienė, P. S. Sakalienė, A. Sungailienė. Būsimiesiems mokytojams praktinės pamokos šeštadieninėje mokykloje koordinuos A. Abramaitienė. Kviečiame visus, baigusius dešimties metų mokyklą, o ypač skyrių šį pavasarį anksčiau, taip pat tuos, kurie lankė pirmąjį kursą praeitais metais, šį penktadienį registruotis. Vedėjas

Kanados liuteronistinės mokyklos ir tėvai gali gauti E. Ruzgienės elementorių "Gintarelių" ir A. Rinkūno "Kregždutės" I dalį KLB švietimo komisijai, 236 Dovercourt Rd., Toronto 3, Ont. "Kregždutės" kaina \$2.75, "Gintarelių" — \$3.75.

"Birbynė" jau pradėjo poatostoginį darbą — pasirušiuojama Kanados Lietuvių Dienai. Sekanti repeticija įvyks šį penktadienį, rugsėjo 17 d., 4.30 v. p.p., L. V. Namuose. Tėvų komitetas prašo gimnazijos amžiaus jaunimą, norintį įsijungti į "Birbynės" sambūrį, atvykti į repeticiją šį penktadienį. Taip pat nuosirdžiai prašome visus "Birbynės" dalyvius, dėl studijų ir laiko stokos pasitraukiančius iš "Birbynės", baigti savo dalyvavimą Kanados Lietuvių Dienos koncertu spalio 10 d. St. Catharines mieste. Mieli studentai lietuvių, mes tikimės, kad jūs dar skirsite Lietuvai kelias savo brangaus laiko valandas.

Tėvų komitetas Toronto Lietuvių Namuose, Dundas gt., nariams pageidaujant, po vasarinių atostogų pertraukos vėl pradėdami tradicinį penktadienį alučiui. Pirmasis toks alutis bus rugsėjo 17, penktadienį, didžiojo salė.

Šį savaitgalį, rugsėjo 18-19 dienomis, Taboro Farmoje, Mičigane, įvyks spaudos bei radijo darbuotojų suvažiavimas, rengiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos. Turimomis žiniomis, iš Toronto dalyvauja KLB pirm. S. Čepas, KLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. B. Sakalas, KLB kultūros komisijos pirm. dr. M. Ramūnienė, radijo programos "Tėvynės prisiminimai" vedėjas J. R. Simanavičius, "T2" atstovas ir kiti.

Ateitininkų tėvų komiteto rengiamas tradicinis Havajų vakaras įvyks spalio 16 d. Bus ir bazaras šį šeštadienį po pietų. Šį sekmadienį, rugsėjo 19 d., tėvų komiteto nariai ateitininkų kambarių priiminės laimikius loterijai. Visi tėvai prašomi kuo nors atnešti. Rengėjai

Naujai išrinktosios Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmasis posėdis šaukiamas spalio 23-24 d. Toronto Priskelimo par. Parodų salėje, 1011 College St. Pradžią — 11 v.r. Bus renkama nauja krašto valdyba. Dabartinė valdyba pirmą kartą susirinko.

Jaunimo grupė, atsiliepdama į dienraščio "The Toronto Telegram" straipsnį apie Simo Kudirkos bėgimą Vilniuje, paršė redakcijai laišką "Savagery", kuris buvo atspausdintas minėto dienraščio rugsėjo 11 d. laidoje. Laiškas rašoma: "Jūs straipsnis "Lithuanian defector defies Soviet Court" buvo iššaukiantis daugelį k a n a d i e i ū, ypač mums, kurie pagėbome iš rusų okupuotos Vidurio ir Rytų Europos. Anas slaptas Simo Kudirkos teismo dokumentas atskleidė, kad jis atsisako savo asmeninės laisvės dėl tikrosios savo tėvynės Lietuvos. Tie, kurie dar tiki, kad komunizmas yra žmonių išgelbėjimo, tepasikaito tą naciško žiaurumo testamentą. Jo teismas buvo teisingumo parodija... Džiaukimės, kanadiečiai, kad niekad neturėjome tokių laisvės, kokią turėjo Simas Kudirka Sovietų Sąjungoje." Laišką pasirašė: Don Sablinskis, Vic Narosys, D. Zubis, Marija Delkus, Al Puleris, Members of Toronto Lithuanian-Canadian Youth Association. Pavardės, matyt, spausdėvės iškraipytos. Greičiausia turėjo būti: Sablinskis, Narušis, Zubas, Dilkus, Puleris. Gerai, kad mūsų jaunimas tokiomis laiškais atsiliepia. Tuo būdu atkreipia dėmesį visuomenės ir redakcijos dėmesį. Panašius laiškus angliškai spaudoje galėtų būti ir daugiau. Ypač jaunimas turėtų daugiau rašyti.

Juozui Vosyliui
mirus, velionies žmonai, broliams, seserims ir kitiems artimiesiems reiškiamė nuosirdžią užuojautą —
KLB Toronto apylinkės valdyba

A+ A
Kazimierui Vadakojui
Lietuvoje mirus, jo brolių ANTANĄ su šeima liūdesio valandoje nuosirdžią užuojautą reiškia —
V. S. Perminai

A+ A
Leokadijai Norušienei
mirus, vyrą PRANĄ NORUŠĮ, seserį KASTULĘ ir visus gimines liūdesio valandoje giliai užjaučiame —
E. V. Sakavičiai
E. K. Sakavičiai A. A. Sakavičiai

Tautinių šokių šventės rengėjų komiteto pirm. dr. L. Kriaučiūnas rugpjūčio 22 d. buvo atskridęs į Torontą. Maltono aerodromo posėdžių salėje aptarė būsimosios šventės reikalus su vyr. meno vadove G. Breichmaniene iš Hamiltono ir Z. Lapinu iš Montrealo. Sutarta, kad Z. Lapino liaudies instrumentų orkestras gros tautiniams šokiams, o pučiamųjų orkestras — žygiui ir šokių arenai. Antroji orkestra sutiko organizuoti A. Vasaitis.

Torontė lankėsi Antanas ir Marija Kiziai su dukra Vida Kučieniene iš Kalifornijos. Prieš 10 metų jie čia gyveno. Dabar p. Kiziai yra įsikūrę prie Los Angeles. A. Kizis dirba miesto savivaldybėje kaip inžinierius, M. Kizienė — mokytoja gimnazijoje, o dukte Vida dėsto prancūzų kalbą kolegijoje. P. Kiziai yra "T2" skaitytojai.

Dar yra skaitytojų, neatsilygusių už "T2" prenumeratą. Tai labai apskunkina laikraščio leidimą. Ypač daug sunkumų turi administracija su paštu, kuris reikalauja, kad visi prenumeratoriai būtų iš anksto apsimokę. Laiku neatsilygusių skaitytojų paštas nelaiko reguliariais prenumeratorių ir už juos reikalauja brangiau mokėti. Pavėluotai siunčiant prenumeratą prašomi ir tai atsivėlgti.

Švietimo bei auklėjimo reikalams skirtas 19-sis televizijos kanalas, šalia kultūrinės programos, duoda kartais dalykų su prokomunistine tendencija. Prieš ją plačiai pasiskaitę Jana Formanova "The Telegram" dienraščio rugsėjo 2 d. laidoje. Tarp eilės faktų ji priminė ir Simą Kudirką.

Ontario liberalų ir socialistų — naujųjų demokratų partijos remia katalikų pastangas gauti vyriausybės pašalpą ir paskutiniams skyriams. Liberalų partijos vadovas Robert F. Nixon atsiuntė "T2" šį pareiškimą: "Aš apgailestauju premjero atsisakymu pratęsti provincijos paramą atskirųjų mokyklų sistemai. Ontario atskirųjų mokyklų valdybos, sudarytos parlamento, yra demokratiškai išrinktos, lygiai kaip ir provincijos viešųjų mokyklų valdybos. Pratešimas paramos anaipol nereikia šelpimo religinio auklėjimo. Kanados konstitucija įpareigoja Ontario provinciją priimti dviejų sričių švietimo sistemą kaip suįsijungimo sąlyga. Mano partijos nusistatymas dėl paramos teikiama augstesniojo mokslo sistemai yra gerai žinomas. Jis buvo priimtas 1969 m. lapkritį ir partijos patvirtintas 1970 m. vasario mėnesį. Lygybės principas švietime yra mano partijos kertinis akmuo. Šis principas reikalauja abi sistemas vertinti vienodai."

Ukrainiečių delegacija lankėsi pas Ontarijo švietimo ministrą Welch ir įteikė memorandumą, kuriame yra išdėstyti ukrainiečių pareigos ir rekomendacijos, ukrainiečiai prašo įvesti ukrainiečių kalbos pamokas viešosiose mokyklose, kur susidaro didesnis skaičius ukrainiečių tėvų vaikų. Jei ukrainiečiai ta linkme ką nors laimėtų, būtų taikoma ir kitom tautinėm grupėm. Žymiai anksčiau panašią delegaciją buvo pasiuntę ir lenkai.

SKLYPAI vasarnamiams

89 mylios \$100 įmokėti
½ akro tik \$2000 — pilna kaina
Pasinaudokite Georgian Bay smėlingais paplūdimiais už pigią kainą
Prašykite brošiūros telefonu 223-6222 Toronto

Tautos šventė, apylinkės valdybos rūpesčiu, buvo paminėta "Tėvynės prisiminimų" radijo programoje rugsėjo 12 d. Įvadinį žodį tarė apyl. pirm. J. Karpis, pagrindinį žodį — gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas. Meninę dalį atliko sol. J. Vaskevičius, akomp. J. Govedas, Stp. Kairio muzikinis vienetas, deklamatorės A. Kairytė ir R. Buletytė. Be to, buvo atitinkamos muzikos. Programos pranešėja buvo L. Jagelaitė. Minėjimo programa truko 38 min. Gaila tik, kad radijo programa transliuojama nepatogiu laiku — sekmadieniais 10 v.r., t.y. pamaldų metu.

Lietuvių kilmės žurnaliste Patricia Young parašė platoką pasisakymą Toronto dienraščiui "The Telegram", kuris jį išspausdino rugsėjo 2 d. laidoje. Autorė primena Jungtines Tautas ir jų konstituciją, kurios projektą paruošė amerikietis Alger Hiss, Sov. Sąjungos šnipas. Komunistų įtaka JT auganti. Jai pritarianti ir dabartinė Kanados vyriausybė. "Didelė dalis kanadiečių nepritaria min. pirmininko Trudeau politikai, siekiančiai prisidėti prie šio bloko, kviečiančiai Raudonąją Kiniją į J. Tautas. Ji ypač nepritaria tautinės Kinijos pašalinimui iš JT. Kanadiečiai mato cinišką dvigubą mastą: iš vienos pusės pripažįstama faktinė karinės diktatūros vyriausybė, atstovaujanti 17-kai milijonų Kinijos komunistų partijos narių, nes ji egzistuoja; iš kitos pusės atsisakoma pripažinti faktinę Rodezijos vyriausybę, kuri taip pat egzistuoja."

Idomus filmas "Russia" apie Sov. Sąjungą ir Baltijos valstybes bus rodomas Ontarijo muziejuje spalio 19, 20 ir 21 d.d., 8.30 v.v. Filma paruošė T. Holcomb, keliaivys po Sov. Sąjungą 6 mėnesius. Išvažiavojant filmui buvo konfiskuoti, cenzoriai bandė juos sunaikinti Rentgeno spinduliais, bet nepavyko. Autorius parsigabeno filmus necenzūruotus. Bilietai į šio filmo seansą — \$5. Kadangi muziejaus patalpa nedidelė ir vietų skaičius labai ribotas, patartina įsigyti bilietus iš anksto, nusiuntus čekį ir sau adresuotą kvietimą šio adresu: "Russia", Royal Ontario Museum, 100 Queen's Park, Toronto 5, Ont. Čekius rašyti: ROM Film Library and Archives.

Aldona Zarembaitė, gailėstinioji sesuo, dvejus metus dirbusi Nigerijoje, grįžo į Torontą ir toliau darbuosis Sv. Juozapo ligoninėje.

Baltijos valstybių piliečių Kanadon imigravo per pirmąjį 1971 m. pusmetį tikėtai 7 asmenys; pernai per pirmąjį pusmetį — 5.

Dalia Simanavičiūtė išvyko Prancūzijos vieneriems metams. Strasburgo mieste ji tobulins prancūzų kalbą, kurią studijuoja Toronto unte.

Apie Paulių Kleviną, 13 m. amžiaus stalo teniso žaidėją, plačiai rašė laikraščiai "Mississauga News" ir "Mississauga Times" rugsėjo 9 d. laidoje. Abu laikraščiai idėjo ir jo nuotraukas. Jis Kanados parodoje surengtos varžybose laimėjo antrą vietą jaunesniųjų ir vyresniųjų grupėse. Vienoje jų dalyvavo 60, kitoje — 70 žaidėjų iš Britanijos, Kanados ir JAV. Ontarijo stalo teniso draugijos sekr. J. Tomkins pareiškė, esą Paulius šioje srityje turis geriausią ateitį iš visų kanadiečių varžovų. Jam esą reikėtų nuvykti į Kiniją bent 3-4 mėnesiams.

MONTREAL

Sv. Kazimiero par. žinios

— Bilietai į grybų vakarienę, kuri įvyks spalio 2 d., jau platinami. Vakarienes metu gros geras šokių orkestras, veiks baras su įvairių rūšių gėrimais, bus loterija. Visi kviečiami atsilankyti. Tuo būdu paremsime savo parapiją, nes visas šios vakarienes pelnas skiriamas nuosimčiams sumokėti. Vakarienes loterijai prašome pakuoti fantų-laimikių.
— Buvęs mūsų par. vikaras, kun. J. Gaudzė, paviešėjęs pas mus virš savaitės laiko, išvyko atgal į Meksiką. Ten nuo praėjusių metų lapkr. 11 d. darbuojasi naujai kuriamos vienuolijos nariai — mažiausi Nepaliaujamos Pagalbos Marijos pranciškonai. Jo adresas: Rev. J. Gaudzė, Apartado Postal, M-2420, Mexico, 1, D. F.

— Rugsėjo 11 d. mūsų bažnyčioje, susituokė Albina Macikaitė su Stasiu Norkum. Vestuvių vaišės buvo mūsų par. sveitinė. Daug džiaugsmo ir laimės jaunavedžiams!

— St. Mary's ligoninėje serga J. Paznokaitis, buvęs mūsų bažnyčios ilgametis zakristininkas. K. A.

Kun. L. Zaremba, SJ, Aušros Vartų par. klebonas, atostogavęs JAVse, grįžo į Montrealį ir eina pareigas.

"Gintaro" ansamblis sėkmingai baigė savo išvyką į Kanados vakarus. Koncertavo Vankuveryje, Edmontone, Kalgary ir Winnipege. Iki šiol "T2" redakcijai gauti pranešimai tik iš Vankuverio ir Winnipego. Laiškas iš Vankuverio rašytas rugsėjo 3 d. prieš koncertą. Jame sakoma, kad gintariečių delegaciją priėmė miesto burmistro pavaduotojas. Delegaciją sudarė: H. ir Z. Lapinai, P. Povilaitis, L. Povilaitytė, R. Lukoševičius.

TORONTO, ONT.

Užsakičius eilutes bei kitus dalykus pas velionį K. Ardivičių, mano vyrą, maloniai prašau kreiptis į mane 30 dienų laikotarpyje.

I. Ardivičienė, 2102 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Juozas Bubelis, seniau gyveno Toronte, o dabar — Vilniuje, aplankė savo gimines ir įsijungė į institucijas. Filadelfijoje jis aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, bendradarbiauja spaudoje, radijo programoje. Jis yra "T2" rėmėjas ir skaitytojas.

Lietuvių ir latvių studentų grupė rugsėjo 11-12 d. savaitgalį surengė bendrą stovyklą N. Wasagoj. Dalyvavo apie 25 asmenys. Diskutuota kultūriniais klausimais, surengtas simpoziumas, išklausyta keletas paskaitų. Stovyklai vadovavo A. Juzukonis ir A. Puteris, kapelionas kun. A. Simanavičius, OFM. Platesnė informacija pažadėta vėliau.

Algis Kybartas grįžo iš Europos, kur 3 mėnesius studijavo teatro meną Britanijoje, Prancūzijoje, Italijoje. Šiai kelionei jis buvo gavęs stipendiją.

Lietuviai aktyviai dalyvauja rinkime parašų peticijai, kuri bus įteikta Ontarijo min. pirmininkui, kad būtų išgelbėtas Wasagos kurortas su gražiu paplūdimiu nuo sužalojimo.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVISTOVUS AGENTAS
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance broker
Su teise dirbti Quebeco ir Ontarijo Provincijose
Tel. Off.: 722-3545 • 3907A Rosemont Blvd. • Res. 256-5355
Sekr. M. ARLAUSKAITE, tel. 722-3986

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komerčinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UZ:	DUODA PASKOLAS:
Einausias s-tas — 5.0%	Asmenines — 8.5%
Taupomasias s-tas — 6.0%	Nekilm. turto — 8.75%
Term. ind. 1 metams — 6.25%	Čekio kredito — 9.0%
Term. ind. 2 metams — 6.75%	Investacines — nuo 9.0% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienį; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545: diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadienį, trečiadieniais ir penktadienį nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais ne darbo valandų nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus šventes savaitgaliais.